

SESAMNYTT

Styrelse och funktionärer 2022

Åldermän och skrän

Sesams stadgar

Så gör du för att ge och få

Årets erbjudanden

Medlemsregister

Vik dina egna fröpåsar

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SESAM, STYRELSEN OCH FUNKTIONÄRER 2022	3
NÅGRA ORD FRÅN	4
...ORDFÖRANDEN	4
...ÅRSBOKSREDAKTÖREN	4
STADGAR	5
DET HÄR ÄR ÅRETS ERBJUDANDEN	6
KÖKSVÄXT-FRUKTER	7
FRÖ.....	16
BLAD.....	25
STJÄLKAR	28
LÖK.....	28
ROTFRUKTER	30
SÄD.....	34
KRYDDVÄXTER	34
MEDICINALVÄXTER.....	35
GRÖNGÖDSLINGSVÄXTER	36
SPÅNADS-VÄXTER	36
OLJEVÄXTER.....	36
FÄRGVÄXTER.....	36
FRUKT o BÄR	37
NÖTTER.....	37
BLOMMOR, PRYDNADSVÄXTER	37
RUMSVÄXTER.....	41
SESAMS JUBILEUMSSKRIFT.....	41
MEDLEMSMARIKEL per 14 januari 2022.....	42
FRÖPÅSAR.....	54
SÅ HANTERAS DINA PERSONUPPGIFTER	55
FRÖODLINGSBOKEN – ANDRA UPPLAGAN!	56
SKAFFA ETT FRÖSÅLL.....	56

Omslagsbild: vintersquash
Cucurbita maxima 'Hopi Orange'.

Till höger: foderbeta *Beta vulgaris 'Sterling'*, nyskördade och i övervintringshinkar i källare, januari 2022.

Foto: Lena Ansebo

SESAM, STYRELSEN OCH FUNKTIONÄRER 2022

FÖRENINGEN

Adress: Föreningen Sesam
c/o Börje Borgström
Langelandsgatan 36
164 43 Kista

E-post: info@foreningensesam.se

Hemsidaadress: www.foreningensesam.se

Plusgironummer: 17 89 98-1

Swish: 123 113 11 19

Medlemsavgift

150 kr/år, inträdesåret 200 kr. Familjemedlem 30 kr/år.
Medlem i utlandet: 200 SEK/år, inträdesåret 250 SEK.

FRÅGOR OCH SYNPUNKTER

Allmänna frågor ställs till

M 257 Börje Borgström 076 – 788 80 30

Frågor om odling, fröodling, sorter, fröer - kontakta

Åldermannen för den art det gäller.

Medlemsregister

Frågor angående ditt medlemskap eller medlems-
registret skickas till medlem@foreningensesam.se.

Hjälper också till att hitta medlemmar i din närhet.

Hemsida

Frågor, tips, förbättringsförslag angående vår webbplats
skickas till webb@foreningensesam.se

Facebook-grupp för medlemmar

EU-frågor

M 43 Rainer Hertel, 026 - 14 51 69

Mässansvarig (Älvsjömässan)

M 2595 Florian Maindl 070 - 149 70 72

Utskick till nya medlemmar

M 1918 Helena Nilsson och Erik Karlsson
favvohen@hotmail.com

Kurssamordnare

M 922 Hildegard Nufer, hildegard.nufer@gmail.com

Frösäll

M 1161 Kristina Björklund, kristina@bet.se

Kontaktperson för åldermän

M 2595 Florian Maindl, florian.maindl@gmail.com

STYRELSEN

Ordförande

M 2595 Florian Maindl
Hattsvandsvägen 4
76194 Norrtälje
070-149 70 72
florian.maindl@gmail.com

Vice ordförande

M 1839 Lena Ansebo
Starrarps Öreväg 38–77
275 68 Vollsjö
0733–664 882
ansebolena@gmail.com

Kassör

M 3331 Lotta Sjöberg
Klubbvägen 3, 1 tr
182 57 Danderyd
073–757 63 20
kassor@foreningensesam.se

Informationssekreterare

M 257 Börje Borgström
Langelandsgatan 36
164 43 Kista
0767–888 030
borje.borgstrom@gmail.com

Sekreterare

M 3007 Maria Nygren
Vebomark 213
930 10 Lövsånger
marny179gmail.com

Ledamot

M 922 Hildegard Nufer
Hallsta Mellankvarn
590 46 Rimforsa
hildegard.nufer@gmail.com

Ledamot

M 3513 Jasmine Waara
Gyllby 232
748 94 Örbyhus
073 - 781 43 06
kevingrewbored@yahoo.com

Suppleant

M 4349 Malin Krig, 073 - 021 33 58,
malinkrig@gmail.com

Suppleant

M 3293 Birgitta Pettersson, 073 - 639 99 92
birgitta.m.pettersson1@gmail.com

REVISORER

M 1986 Cia Nystam (revisor)
072–202 90 09
M 307 Agneta Börjeson (revisorsuppl.)
070-572 66 77

VALBEREDNING

M 305 Olle Johansson 070–669 07 88
M 257 F Annika Carlsson (sammanställande)
072-570 81 16
M 2735 Lina Laurin 070–207 74 47

SESAMNYTT, Redaktör

M 922 Hildegard Nufer
Hallsta Mellankvarn
590 46 Rimforsa
sesamnytt@gmail.com

ÅRSBOKEN, Redaktör

M 1839 Lena Ansebo
ansebolena@gmail.com

KONTAKTPERSONER FÖR UTLÄNDSKA SYSTEMORGANISATIONER

Arche Noah – Österrike
M 43 Rainer Hertel

Euwig Moes – Holland
M 2204 Britt-Marie Andersson

Kokopelli – Frankrike
M 1595 Hannes Norr

Kvann - Norge
M 1638 Agneta Magnusson

ÅLDERMÄN OCH SKRÅN

Beta (inkl. mangold)

M 257 Börje Borgström, 076-788 80 30
borje.borgstrom@gmail.com

Bondböna

M 257 F Annika Carlsson, 072-570 81 16
annikaborje@yahoo.se

Chili (inkl. paprika)

Vakant

Gurka & melon

Vakant

Klyftlök

M 3461 Ida Karlsson, 072 - 740 05 60
karlssonida80@gmail.com

Kryddväxter

M 1978 Marlene Karlsson
smultronberget@gmail.com

Kål

M 305 Olle Johansson, 070–669 07 88
olle.erik.johansson@gmail.com

Kålrot & rova

M 305 Olle Johansson, 070–669 07 88
olle.erik.johansson@gmail.com

Lök

Vakant

Majs

M 2051 Jonas Andersson, 070-949 55 61
jonas.andersson@climateinvest.se

Medicinalväxter

M 1978 Marlene Karlsson
smultronberget@gmail.com

Morot

M 4830 Ismahni Björkman, 070-306 34 60
ismahni@gmail.com

Målla, Spenat

M 3513 Jasmine Waara, 073 - 781 43 06
kevingrewbored@yahoo.com

Palsternacka

M 430 Matti Leino, 076-724 86 66
matti.wiking.leino@gmail.com

Persilja, blad- och rot-

M 1517 Pernilla Almgren, 073-366 84 45
pernillaalmgren@gmail.com

Potatis

M 2735 Lina Laurin, 070-207 75 47
sesamspotatis@gmail.com

Prydnadsväxter

M 1978 Marlene Karlsson
smultronberget@gmail.com

Rädisa, rättika

M 2595 Florian Maindl, 070-149 70 72
florian.maindl@gmail.com

Sallat, cikoria, endivier

Vakant

Selleri

M 2745 Karin Müller, 070 - 289 99 15
hejhej@rommenas.se

Squash, pumpa

M 2753 Andreas Jonsson, 070-949 04 28
4ndre4s@gmail.com

Svartrot, haverrot, rotkardborre

M 2204 Britt-Marie Andersson, 076-789 89 79
britttis@gmail.com

Sädesslagen

M 430 Matti Leino, 076-724 86 66
matti.wiking.leino@gmail.com

Tomat

M 1186 Monica Larsson, 0413-172 64
monica.s.larsson@gmail.com

Trädgårdsböna

M 1186 Monica Larsson, 0413-172 64
monica.s.larsson@gmail.com

Ärt

M 3089 Susanne Arvidsson, 070-338 52 20
sann.arvidsson@gmail.com

Övriga baljväxter

M 3927 Lina Hirsch, 073 - 988 19 40
hirsch.lina@gmail.com

NÅGRA ORD FRÅN

...ORDFÖRANDEN

Efter jul brukar odlarsuget stiga, samtidigt som dagarna blir längre igen. Vad passande med Årsboken som du håller i handen, proppfull med en massa erbjudanden från våra medlemmar.

Intresset för att odla kulturarvssorter verkar hålla i sig och växa sig allt större. Bra för oss då vi blir fler medlemmar, men tyvärr går kurvan inte hand i hand med hur många som erbjuder fröer. Det börjar tyvärr bli en allt större obalans. Fler måste inse behovet av att fröodla, att inte bara ta men också ge, att skaffa förutsättningar hemma att också kunna fröodla även om det innebär vissa uppoffringar, för annars kommer det inte hålla i längden.

Att bli gesäll kan bli en väg in i fröodlingen, men att gå en kurs hos oss är också en bra startpunkt. I och med detta blir det också ett slutet kretslopp från frö till grönsak, till blomma, till frö igen. Så som det en gång har varit och så som det borde bli igen om vi ska kunna bevara den stora mångfalden som finns i köksträdgården. Det är bara att våga. Vi finns om det dyker upp frågor.

Jag önskar dig ett lyckat odlingsår 2022.

Florian Maindl, M 2595

Lite årsboksstatistik:

Kategori / Antal	Årets (2022)	Förra året (2021)
Erbjudare	231	239
Förstagångs-erbjudare	57	72
Erbjudanden	1216	1264
Erbjudna sorter	872	890
Nya sorter för föreningen	162	213

...ÅRSBOKSREDAKTÖREN

Nattens snöfall täcker återigen marken, det är fortfarande januari. Men våren är inom räckhåll, jag bor ju i Skåne. De första vårtecknen i växtväg har jag redan hört rapporter om - snödroppar hos kollegan och små rosa kissar på kvittenvide 'Mt Aso'. Jag måste ut och kontrollera min egen som jag köpte förra året, den som ännu inte fått en destination. Typiskt mig att ta hem en växt för att jag vill ha den, utan först ha hittat en plats för den. Trots att jag bor på en gård med massor av plats.

Möjligheten till odlingsytor är alltså stora hos mig, och jag har obegränsat med gödsel från djuren. Jag är rik. För mig är det tiden som begränsar. Förra året odlade jag två sorter (av olika arter) för pumpa-skrået. Jag kunde därför inte odla andra sorters pumpa och squash, men de jag hade räckte gott för vår del. Jag fröodlar också varje år en sort för betskrået. Betor kan jag ha flera sorter av trots att jag odlar utsäde, det är bara en sort som jag övervintrar och sedan låter gå i blom. Om vattensorken och andra viktiga parametrar är fördelaktiga för mig så kommer jag kunna skörda frö av foderbetan 'Sterling' till hösten. Betorna står i nu i källaren och vegeterar så smått.

Håll till godo med årets erbjudanden! Försök gärna att fröodla åtminstone en sort att bidra med till nästa årsbok. Läs i fröodlingsboken hur man gör, nya utgåvan ligger och väntar på att öppnas.

Allt gott önskas er!

Lena Ansebo, M 1839

STADGAR

för

Föreningen Sesam

sällskap för fröodling och beskydd av kulturväxter i Sverige.

§ 1

Sesam är en ideell förening som verkar för att bevara den årtliga mångfald som finns hos trädgårdens och åkerns växter och att bevara äldre kulturväxter i odling, öka sortimentet och introducera nya sorter.

Nämnda uppgifter vill föreningen söka förverkliga främst genom föreningens och medlemmarnas eget arbete med att bevara och insamla värdefulla sorter. Vad som är en värdefull sort bör tolkas brett, då vi inte vet vad som kommer vara värdefullt i framtiden. Samtidigt vill vi främst arbeta med växter som är praktiskt användbara i vår hushållning.

Kunskapen om fröodling och annan förökning är av stort värde och har vital betydelse i bevarandearbetet. Föreningen vill utveckla och sprida denna kunskap inom och utom föreningen. Föreningen vill även insamla och sprida kunskap om de sorter vi arbetar med.

§ 2

Sesam organiseras på liknande sätt som äldre tiders skråväsende. Lärlingar kallas de medlemmar som lär sig fröodla. Gesäller är de som i teori och praktik har visat att de kan fröodla en eller flera köksväxter. Fröodlingen av en viss köksväxt eller grupper av köksväxter leds av en älderman. Gesällerna uppförkar varje säsong en viss mängd frö åt Sesam. De praktiska arrangemangen av fröodlingens organisation bestäms av styrelsen.

§ 3

Medlemmar i föreningen kan normalt endast vara fysiska personer. Fullbetalande fysiska medlemmar kallas ordinarie medlem. Personer som tillhör samma hushåll som ordinarie medlem kan bli familjemedlemmar. Styrelsen kan även besluta att anta föreningar och institutioner som stödjande medlemmar.

Ordinarie medlem och familjemedlem är, till skillnad från stödjande medlem, valbar till förtroendeuppdrag inom föreningen.

Till hedersledamot kan årsmötet utse person som på ett framstående sätt främjat föreningens syften. Hedersmedlem är befriad från att betala medlemsavgift, samt har för övrigt samma rättigheter och skyldigheter som ordinarie medlem.

Årsmötet kan utesluta medlem som skadar föreningen eller verkar mot föreningens syften.

§ 4

Medlemsavgift och inträdesavgift för nya medlemmar fastställs av årsmötet för nästkommande verksamhetsår. Årsmötet fastställer också avgift för stödjande medlem och familjemedlem.

§ 5

Styrelsen sammanställer årligen en medlemsbok på basis av medlemmarnas rapporter. I medlemsboken ingår bl a medlemmarnas fröerbjudanden.

§ 6

Föreningen håller årsmöte i november. Extra möte hålls om styrelsen finner detta önskvärt. Dessutom skall extra möte hållas om minst en femtedel av Sesams medlemmar begär det.

Styrelsen bestämmer tid och plats för årsmöte och extra möte. Kallelse skall utgå senast två veckor innan det äger rum.

Beslut kan endast fattas i de frågor som anges i kallelsen. Beslut fattas med enkel majoritet. Endast ordinarie medlem och familjemedlem som är personligen närvarande kan delta i omröstning. Röstning genom fullmakt är inte möjlig.

Vid årsmötet skall följande behandlas;

Val av ordförande, sekreterare och två justeringsmän vid mötet

Fråga om årsmötet är behörigt utlyst

Styrelsens årsberättelse

Revisorns årsberättelse

Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för föregående års förvaltning

Fastställande av eventuella arvoden till styrelseledamöter och funktionärer

Val av ordförande i föreningen

Val av styrelseledamöter och suppleanter

Val av revisor och revisorssuppleant

Fastställande av årsavgift och inträdesavgift

Val av valberedning

Motioner till årsmötet

Ärenden som styrelsen vill förelägga årsmötet

Styrelsens förslag till det kommande verksamhetsåret

Motioner till årsmötet skall vara styrelsen till handa senast den 30 september.

§ 7

Föreningens firma tecknas av ordföranden och kassören var för sig.

§ 8

Föreningens verksamhet leds av en styrelse som skall bestå av minst fem ledamöter inklusive ordföranden. Årsmötet väljer styrelsens ordförande och övriga ledamöter, men bestämmer för övrigt ej fördelningen av poster inom styrelsen. Vid behov kan årsmötet även välja suppleanter. Mandattiden är 1 år för ordföranden, 2 år för övriga ledamöter samt 1 år för eventuella suppleanter. Ledamöterna väljs växelvis, så att hälften väljs vartannat år.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande, kassör och sekreterare samt inom eller utom sig övriga erforderliga funktionärer. Övriga funktionärer som ej ingår i styrelsen äger rätt att delta i dess överläggningar men ej i dess beslut.

Styrelsen är beslutsför om mer än hälften av ledamöterna är närvarande och bland de närvarande finns ordföranden eller vice ordföranden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Ett beslut måste bifallas av minst tre ledamöter.

Styrelsen sammanträder då ordföranden eller minst tre ledamöter begär det.

§ 9

Föreningens verksamhetsår och räkenskapsår är 1 oktober till 30 september. Styrelsen skall föra räkenskaper som vederbörligen avslutade skall överlämnas till revisorn före 20 oktober. Revisionsberättelsen skall sedan vara styrelsen tillhanda senast sju dagar före årsmötet.

§ 10

Ändring av dessa stadgar kan ske på årsmöte med två tredjedels majoritet.

§ 11

Beslut om upplösning av föreningen kan endast fattas vid två på varandra följande föreningsmöten, med minst sex månader mellan dessa och med minst två tredjedels majoritet. Mötet beslutar om Sesams tillgångar.

DET HÄR ÄR ÅRETS ERBJUDANDEN

På följande sidor hittar du årets erbjudanden av fröer, lökar, knölar, ympris och sticklingar. Efter varje sortbeskrivning anges givarnas **medlemsnummer i fetstil**. Personen bakom numret hittar du i medlemsmatrikeln. Det finns en tendens att välja givare med låga nummer, försök välja även högre nummer.

Bokstaven G efter medlemsnumret = enbart åldermän, gesäller och funktionärer får ta del av erbjudandet.

Sortnamn i kursiv stil visar att sorten är ny inom föreningen.

Beteckningen usn betyder ”utan sortnamn”. **Utvecklingstid** = från sådd till skörd (för konsumtion).

Så här gör du för att FÅ

Var uppmärksam på om givaren önskar bli kontaktad först! En del givare har lite frö och vill stämma av ifall det finns frö kvar, andra vill själv ordna kuvert och porto och ersättas (självkostnadspris!) för detta. Det står då MAILAS, SMS eller RING invid adressen i matrikeln, ibland vid ett enskilt erbjudande.

Om inte givaren bett om annat, så sänder du ett kuvert med

- en förfrågan med ditt namn och medlemsnummer
- färdigvikta fröpåsar (inte för små!), märkta med sortnamn på respektive påse
- ett väl tilltaget antal lösa frimärken (du får överflödiga i retur)
- ett svarskuvert stort nog för påsarna med frö och med din adress påskrivet.

Du får be om max 5 sorter från samma givare.

Anpassa påsar, kuvert och porto efter frönas storlek.

För att få lökar, knölar, rotade sticklingar

Sänd en vadderad påse med förfrågan, plastpåsar märkta med sortnamn, frimärken och en klisterlapp med ditt namn och adress. Tänk på att till rotade sticklingar (till exempel myntor) behövs plats för både skott och rötter.

För att få ympris och orotade sticklingar

Sänd ett stort tåligt svarskuvert, frimärken (ympris: porto för minst 500 g), plastpåsar med lite torv/tidningspapper/annat att packa kvistar/sticklingar i och en klisterlapp med ditt namn och adress.

För att få potatis

Sänd ett vadderat kuvert stort nog att rymma utsädet (3 knölar per sort), innehållande förfrågan, frimärken (ska motsvara minst 250 g) och en klisterlapp med ditt namn och adress.

Så här gör du för att GE

Du bestämmer själv hur mycket du vill/kan ge bort! Men önskvärt är om du kan ge så mycket att mottagaren kan odla normalt (exempel morot: att frilandsså så tätt att en viss gallring behövs) och sedan kunna välja ut bra plantor att skörda frö från. Man ska kunna skörda från tillräckligt många plantor för att kunna bevara sortens arvsanlag vid den egna fröodlingen.

Vid normal grobarhet kan man utgå ifrån följande ungefärliga mängder frö per portion:

Korsbefruktare, små frön, frilandssådd:

200–400 frön / 0,5–1 g. (Ex: morot, kålrot, sallat)

Korsbefruktare, små frön, förkultivering:

ca 100 frön. (Ex: selleri, kål, lök)

Korsbefruktare, medelstora frön, frilandssådd:

100–200 frön / 1–2 g. (Ex: beta, svartrot, rädisa).

Gurka: 30–40 frön

Squash och pumpa: 30–40 frön

Tomat och paprika: 10–15 frön

Böndönor: 20 frön

Ärtor och bönor: 20–30 frön

Majs: 150 frön

Sädeslagen: 100–1000 frön / 3–30 g.

För att ge ympris och sticklingar

Ympris ska vara årgamla skott, inte äldre. Packa växtmaterialet i fuktat packmaterial i plastpåsar i kuvertet. Växtmaterialet bör skickas i början av veckan för att minska risken att det ligger i varma postlokaler över helgen och mår dåligt.

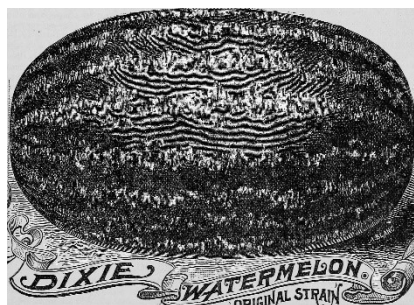
För att ge potatis

Givaren ska lägga i 3 knölar per önskad sort. Hönsäggsstora knölar är att föredra. Leverans bör i södra och mellersta Sverige göras i april, i norra Sverige i maj, för att undvika att knölarerna fryser under frakt.

SKICKA DIN FÖRFRÅGAN

före 15 april 2022!

KÖKSVÄXT- FRUKTER

Annual catalogue of Jos. F. Dickmann's high-class garden, field and flower seeds 1896

GURKA *Cucumis sativus*

'Arboga vit'

Trinda 20 cm vita gurkor, litet fröhus. Oslagbar smak. Passar för bänkodling. Gammal svensk sort, sannolikt från 1800-talet. Försvann efter 1950-talet men återfanns i genbanken i Gatersleben, Tyskland i början på 2000-talet. **535, 1958**

'Beit Alpha'

Kort bitterfri salladsgurka. Går bra både på friland och under glas. Stor och lång skörd. **43**

'Gurka från Indien'

Välsmakande gurka med fast kött. Går att odla på friland åtminstone i zon 2-3. Från Indien. **4990**

'Lemon'

Äppelgurka. Små, äggrunda gulvita frukter som skördas små. En kulturarvssort från 1894. **2684**

'Marketmore 76'

Medeltidig. Rak, mörkgrön, taggig och bitterfri slanggurka. Fungerar bra på friland, bänk och i växthus. Lång rikgivande skörd med stora frukter. **4769**

'Sonja'

En frisk slanggurka från Tyskland. Lämpad för friland och kallväxthus. Frukten är mörkgrön, slät, ca 25 cm. Mycket gurksmak utan bitterhet. Tidig, ger länge, kan ätas även som förväxt om den skalas och fröna tas ur. **3431**

'Tanja'

En bitterfri växthusslanggurka som även kan odlas på friland. Krispig, hållbar. Ca 30-35 cm lång frukt, även njutbar som stor. Gammal sort. **722**

MELON *Cucumis melo*

'Jenny Lind'

Nätmelon. Gröna frukter, gult kött, ca 0,5 kg. Utvecklingstid ca 75 dagar. Växthus eller varmt läge. Kan behöva handpollineras. Kulturarvssort från 1840-talet. **4349**

'Petit Gris de Rennes'

Cantaloupemelon. Ganska små frukter med grönt skal. Orange fruktkött med söt god smak. Kräver växthus. **535**

'Queen Anne's Pocket Melon'

Förs till Dudaim-gruppen, kallas även mangomelon. Små starkt doftande frukter med saftigt kött och mild söt smak. Användes vid det brittiska hovet bland annat för att sprida väldoft. Från 1700-talet. **2345**

PUMPA *Cucurbita* spp.

'Kaempe melon'

C. maxima. Rund, gul pumpa med orangegult fruktkött. Rankor 3-5 m, fruktvikt 10-20 kg, 1-2 frukter per planta. God att äta, utmärkt till lyktor. **722**

SOMMARSQUASH

Cucurbita spp.

'Costata Romanesco'

C. pepo. Buskigt växtsätt. Stora avlånga frukter, tydligt markerade ljusa åsar över en blekgrön boten. Gott kött. Ger många hanblommor. Skalet blir snabbt hårt om frukten inte skördas i tid. Gammal italiensk sort. **4914**

'Lebanese White Bush'

C. pepo Zucchini-gruppen. Ger frukter med ljusgrönt vit-prickigt tunt skal och vitt fast kött. God som liten men även när den blivit större. Välmogen kan den lagras länge. **2489, 3431**

'Tondo di Nizza'

C. pepo Zucchini-gruppen. Syn. 'De Nice à Fruit Rond', 'Ronde de Nice', 'Tondo Chiaro di Nizza'. Busk. 50 dagar. Klotrunda frukter. Tunt ljusgrönt skal med vita prickar. Rik smak. Skördas när de är ca 10 cm i diam. **1839**

VINTERSQUASH/-PUMPA

Cucurbita spp.

'Blue Ballet'

C. maxima. Stora blågrågröna åsiga dropp- till päronformade frukter med orange fruktkött. Förädlad av Kultursaat. **1958**

'Hopi Orange'

C. maxima. Rankande. Plattrund till rund frukt, ibland spetsig mot blomfästet, åsig med rödororange något ojämnt skal, 3-7 kg. Kraftigt orange kött med utmärkt smak, lämplig till allt man kan göra med pumpa. Mycket lagringsduglig. Anrik sort från Hopi-indianerna. **1839**

'Kroshka'

C. maxima. Tidig och tålig rysk sort. Mycket god och hållbar vid lagring. Ljusgrå plattrunda frukter på 2-3 kg, ibland mer. Rankande. **3431**

MYSKPUMPA

Cucurbita moschata.

'Tromboncino'

En myskpumpa med enorm växtkraft och stora avlånga smala frukter som kan bli meterlånga. De smakar bäst vid 30-40 cm. Mild lite nötig smak. **3933**

ÖVRIGA GURKVÄXTER

'Fikonbladspumpa'

Cucurbita ficifolia. Mycket långa rankor. Frukten har vita-grönvita prickar på grön botten. Fruktköttet vitköttigt, trådigt och smaklöst. Fröna bruna till svarta. Frukterna som blir mellan 1-5 kg håller sig i flera år. **307, 3903**

Flaskkurbits

Lagenaria siceraria. Klättrande, traditionell kalebass med flaskform. Omogna små frukter kan ätas. Mogna frukter får ett hårt skal och kan användas som olika bruksföremål. **2800**

Kiwano

Cucumis metuliferus. Även benämnd horngurka. Rankande, blir över 2 m. Ger ca 10 cm långa, taggiga frukter. Mognar från grönt till gult till orange. Äts bäst som grön och omogen, blir full av hårda frön vid full mognad. Varm växtplats eller växthus. **2684, 2800**

Korila

Cyclanthera pedata, syn. Inkagurka. Rankande, upp till 3-4 m, snabbväxande. Klubbformiga, 6-8 cm, grön- och vitrandiga. Rik bärande. Skördas omogna, max 5 cm, äts rå i sallader, kokt som grönsak, i inläggningar. Förkultiveras. Varm odlingsplats. **43**

Springgurka

Cyclanthera brachystachya. Klättrande gurkväxt, 2-3 m. Rikgivande. Spolformade, något krökta frukter, ca 5 cm, med köttiga taggar på ryggsidan. Skördas i tidigt omoget stadium, äts rå, kokt eller inlagd. Mogen frukt spricker upp, fröna slungas iväg. **43**

Svampgurka

Luffa aegyptiaca, syn. *L. cylindrica*. Rankande klätterväxt. Gröna frukter, ca 20-40 cm. Vid mognad övergår färgen till brun, skalet blir hårt. Krama så skalet knastrar och faller av. Inuti är "tvättsvampen", till disk, dusch mm. **2800**

CHILI / KRYDDPAPRIKA

Capsicum sp.

[SHU=Scoville Heat Units]

'Abchazskij Ostryi'

C. annuum. Frukt 5-7 cm med salmiaktoner och god hetta. **2345**

'Aji Amarillo'

C. baccatum. Ca 100 cm hög, ganska stabil planta. Avlånga, orange, 10-15 cm långa frukter. Bra till chilipulver. Sen. 40 000-50 000 SHU. **1305, 4349**

'Aji Brown'

C. chinense. Syn. 'Aji Panca', 'Aji Colorado'. Stabil planta. Frukterna är 7-15 cm, chokladbruna, 1000-1500 SHU. Används i det peruanska köket, även i mexikansk molesås. God tillsammans med äpple i inläggning eller att torka. **2383**

'Aji Cristal'

C. baccatum. Röd som mogen, 7-8 cm. Saftig, fruktig smak med inslag av citrus. Medelstark och ganska tidig. **2488**

'Aji Limo Gul'

C. chinense. Från Peru. En 80 cm hög planta med yviga förgreningar. Frukten är gul och koniskt åsad. Sen och mycket stark, 100 000 SHU. **1305**

'Aji Orange'

C. annuum. Ca 1 m hög planta med 10 cm långa orange frukter, ganska heta. **1598**

'Aji Pineapple'

C. baccatum. Ca 1 m hög planta. Många gula, lite avlånga frukter. Mild hetta, SHU 10 000-30 000. **1605, 3280**

'Aji Rivo'

C. baccatum. Från Madagaskar. Ca 1 m hög planta med långa grenar. Frukten, 10x3 cm, är röd och randigt åsad. Tidig, rikgivande. 5 000 SHU. **1598**

'Aji Verde'

C. baccatum. Stor yvig buske. Frukt ca 10 cm, används grön omogen. Knappt medelstark. **2168**

'Amarillo'

C. baccatum, även kallad 'Aji Amarillo'. Stor buskig planta. Frukten är 10 cm stor, orange, ganska tjockväggig. Medelstark med massor av god smak. Mycket bra paprikapulver. **2415**

'Anaheim'

C. annuum. Stabil samlad planta. 10-20 cm stora frukter, mild (0-500 SHU), söt och kryddig smak. Ger mycket röd färg. Gott paprikapulver med sting. Kulturarvssort. **1598, 2787, 4288, 4675**

'Bhut Orange Copenhagen'

C. chinense. Kallas även BOC. Medelhög med avlånga, knubbiga skrynkliga frukter i orange med fruktig smak och mycket hetta, runt 1 000 000 SHU. **3905 (maila)**

'Big Jim'

C. annuum, syn. 'NuMex Big Jim'. 60-90 cm höga plantor. Frukterna är 20 cm långa. 5 cm breda med tjocka väggar och alla mognar samtidigt. En av de bästa chilisorter att frysa in. Kan sätta frukt även under heta, torra förhållanden. **2415**

'Black Naga'

C. chinense. Brunsvart variant av Naga. Fruktig smak och mycket stark. **4371**

'Black Scorpion Tounge'

C. annuum. Blir upp mot 1 m hög. Hela plantan har lila inslag. Frukten mognar i hela färgskalan grönt-creme-lila-gult-orange-rött. Medelhet, ca 30 000 SHU. **1605**

'Blanco Cristal'

C. annuum. Syn. 'Aji Crystal Blanco'. Liten rikbärande planta med koniska, tämligen starka frukter. Mognar från ljusgrön över orange till mörkrött. **3280**

'Blue Christmas'

C. annuum. Buskig. Hela plantan är lila. Små blå frukter, 2-3 cm långa, koniska och uppåtriktade, som blir orange och slutligen röda. Medelstark till stark, godast att äta som mogen eller torkad mogen frukt. Vacker även som prydnadsväxt. **4356, 4543**

'Bonsai-chili'

C. annuum var. *minimum*. Kompakt planta, ca 30 cm hög. Ger rikligt med 5-15 mm små, stående, röda frukter under hela året. Het. Trivs även på fönsterbrädan. Troligen från Umbrien, Italien. **3905 (lite frö, maila)**

'Brazilian Starfish'

C. baccatum. Fruktarna ser ut som små röda stjärnor. Fruktig söt smak. Låg hetta. **2345**

'Buena Mulata'

C. annuum. Avlång, slank, mångfärgad frukt som mognar i en palett från mörkviolett över gul, orange till djupt röd. Kan användas i alla stadier men utvecklar sin fulla smak när den är helt mogen. Tydlig hetta, inte överväldigande. Mexiko. **2415**

'Carolina Reaper'

C. chinense. Medelhög planta. Ca 4x3 cm röd ingröpt bucklig frukt. Medeltidig till sen. Over 2 000 000 SHU. **1305**

'Cascabelle'

C. annuum. Mexikansk molechili. 80 cm hög med 3 cm stora droppformade, vinröda frukter. Sen. 1 500–4 000 SHU. **1305**

'Cayenne'

C. annuum. Cayenne är en frukttyp med flera sorter. Blir ca 46-60 cm hög. Den klassisa har långa röda, smala frukter med stark smak. Lättodlad. **3106**

'Chiltepin Guatemala'

C. annuum var. *glabriusculum*. Det finns ett 20-tal chiltepins, älskade av Mayafolket. Ca 60 cm hög, relativt stabil planta med långa grenar. Röd konisk frukt, 1x1,5 cm. Medeltidig/sen. 100 000 SHU. **1305**

'Chocolate Scotch Bonnet'

C. chinense. Plantan, ca 1m, har en trattformad krona med stora buckliga blad. Frukten är brun, tämligen stor och buckligt åsad. Rikgivande, medeltidig. 300 000 SHU. **2415**

'Datil'

C. chinense. Medelhög planta med långa grenar. Frukten, 4x2 cm, är orange, buckligt åsad. Sen. 100 000-300 000 SHU. **1305**

'Ecuador Purple'

C. annuum. Medelstor planta med grönblå bladverk, bladfärgen varierar beroende på växtplats och ljusförhållanden. 3 cm stora stående frukter som mognar från lila, gult, orange till röd färg. Bra i kruka. Medelhet till het. **3905**

'Erotica'

C. baccatum. Frukten är orange, 5-8 cm med en speciell form. Aromatisk syrlig smak. 3 000-10 000 SHU. **4180**

'Espelette'

C. annuum. Syn. 'Piment d'Espélette', 'Ezpeleta'. En 80 cm hög, ganska stabil planta. Konisk, ca 10 cm, röd frukt med tjockt fruktkött. Medeltidig. 1 500–4 000 SHU. **307, 1305, 2415, 2488, 2787**

'Ethiopian Berbere Brown'

C. annuum. Traditionell chili från Etiopien. Oumbärlig i berbererkryddblandningen. Ca 60 cm hög. Koniska bruna frukter, 12x2 cm. Medeltidig. Ca 5 000 SHU. **2010**

'Fatalii'

C. chinense. Ca 1 m hög planta. Gul frukt, ca 3 cm långa och veckade. God habanerodoft och -smak, god fruktighet. Het, 100 000 Sco och uppåt. **3007**

'Filius Blue'

C. annuum Prydnadschili-gruppen. Dekorativ med kompakt växtsätt, ca 30 cm hög. Runda frukter, 1-2 cm, mycket heta som omogna, blir svagare mot mognad. Mängder av färggranna frukter, mognar från lila, orangegul till lingonröd. **1605, 3490**

'Folklore'

Rikgivande planta med små koniska frukter avsedda till sött paprikapulver. **2167**

'Gambia Scotch Bonnet Yellow'

C. chinense. En Scotch Bonnet från Västafrika som lokalt kallades för "Yellow Pepper". **4669**

'Gochugaru'

C. annuum. Röda långsmala mindre frukter av cayennetyper men med mild hetta, smakrik med en hint av rök, söt och fyllig. En koreansk chili som traditionellt används till chiliflakes. Passar bra till att göra kimchi. **2010**

'Gorria'

C. annuum. Röda frukter som påminner lite om jalapeños i formen. Mild till medelstark. Kan användas till pulver. Från Baskien. **2684**

'Grenada Seasoning'

C. chinense. En mild, smakrik Habanero. Mycket aromatiska orangegula knubbiga frukter, 5 cm långa och 3 cm breda, på smala långa stadiga grenar. 3 000 till 10 000 SHU. **2383**

'Habanero Lemon'

C. chinense. Liten planta, mängder av spetsiga gula ca 5 cm stora frukter med citronsmak. Stark. **1318**

'Habanero Orange'

C. chinense. Ca 60 cm, välgrenad. Ger rikligt med små (3-5 cm) veckade frukter i orange med smak av mango. Het, ca 100 000 SHU. 150 dagars utvecklingstid. **1404, 4371**

'Haitian Purple'

C. annuum. Blir 25-40 cm hög, ger små medelheta frukter, mognar från grön, lila till röd färg. **2727, 4907**

'Hot Lemon'

C. baccatum. Het chili. Ger rikligt med små, tunnväggiga, gula, citronformade frukter, 1,5-3 cm långa med tydlig citronsmak. Bra till pulver. (Ej att förväxla med sorten 'Habanero Hot Lemon'). **1305, 1404, 1598, 2167, 2345, 4288, 4543**

'Hungarian Hot Wax'

C. annuum. S.k. grillchili. Tjockväggig, som mogen röd och starkare. **1598**

'Jalapeño Black'

C. annuum. Ca 50 cm hög. Långa koniska frukter, 5-7 cm, som skiftar från blanksvart över grönt till mörkrött. Saftigt, mildt kött. **2167, 2345**

'Jamaican Bell'

C. baccatum. Syn. Nepales Bell. Plantan blir 1 m hög. Klarröda frukter som ser ut som klockor. God smak, medelstark. Doftar frisk och syrligt, påminner om rabarberdoft. **1598, 2255, 2315, 2345, 2415, 2727, 3007, 4288**

'Jamaican Yellow'

C. chinense. En karibisk chili. Ca 60 cm hög. Fruktarna blir ca 5 cm, går från limegrönt till klargult/orange vid mognad. Smak rökig med inslag av aprikos, päron och citron. Het, upp till 150 000 Sco. **2415**

Jamy

C. baccatum. 80 cm hög planta med långa, spretiga grenar. Konformade, 6 cm långa, orange frukter. Medel-

tidig/sen. 5 000–15 000 SHU. **1305, 2415**

'Malawi Birdseye'

C. annum/C. frutescens (olika kalluppgifter). Av Piripiri-typ. Höjd 50 till över 100 cm. Små (2-4 cm), heta frukter som används gröna eller röda. Tunna grenar som tyngs ned av den rika fruktmängden vilket gör den fin i amplar. Strax under 100 000 SHU. **4288**

'Mini Bonnet'

C. baccatum. 80 cm hög, spretig planta. Platttrunda, röda, vågiga frukter ca 3–4 cm i diameter. Medeltidig/sen. 2 500–4 000 SHU. **1305**

'Misqucho Colorado' PI 152225

C. chinense. Ca 30 cm hög planta med tät krona. Cylindriska 5 cm långa frukter, mognar från gulvitt till rött/mörkrött. Tunt fruktkött som ger ett skruppet utseende. Medeltidig och rikgivande. Ca 100 000 SHU. **1305**

'Monkey face'

C. annum. Ca 70 cm hög planta. 10 cm gula till gulorange, breda frukter. 3 000-10 000 SHU. God att delas och grillas i ugn med t.ex. ost och räkor. **2383**

'Murupi Amarela'

C. chinense. 60 cm hög, stabil men lite spretig. Avlånga, ca 6 cm långa, gula/gulvita, buckliga frukter. Medeltidig/sen. 60 000–100 000 SHU. **1305**

'Murupi Doce'

C. chinense. Även kallad 'Habanero Rio'. 60 cm hög, stabil men lite spretig. Avlånga, ca 5 cm långa, röda, buckliga frukter. Aromatisk doft. Medeltidig/sen. Ca 2 000 SHU. **1305**

'Natal'

C. chinense. Ca 60 cm hög, ganska stabil planta. Brun-lila blad. Körsbärsstora frukter som mognar från gulvitt, lila, orange till rött. Medeltidig/sen. 10 000–25 000 SHU. **1305**

'Omnicolor'

C. baccatum. 60 cm hög planta med långa grenar. 5 cm avlånga, smala frukter som mognar från gulvitt till orange och rött. Medeltidig/sen. 30 000–50 000 SHU. Från Peru. **1305**

'Padron'

C. annum. Används grön omogen, grillad eller helstekt i olja som tapas i Spanien. **1598**

'Peruvian Purple'

C. annum. Medelhög med mörkgrönt-svartlila bladverk, färg varierar beroende på växtplats och ljusförhållanden. 3-4 cm stora stående frukter som mörknar från svartlila till mörkröd. Medelhet. **3905**

'Poblano'

C. annum. Mexikansk molechili. Kallas Ancho som torkad. Ca 60 cm hög. Frukt konisk, åsad, tjockväggig, mörkröd/rödsvart, 9x5 cm. Äts även grön (omogen). Medeltidig/sen. 1 000 - 1 500 SHU. **1305**

'Rain Forest'

C. baccatum. Medelstora ovala frukter, röda vid full mognad. Ger stor skörd. Medelhet. **1598**

'Rocoto Grandis'

C. pubescens. Medelhög planta med långa grenar. Bör spaljeras. Appleformad röd frukt, ca 4x4 cm. Medeltidig Ca 100 000 SHU. **3106**

'Rumänsk chili'

Kompakt och stadig planta med röda frukter i klungor. Medelstarka. **3007**

'Santa Fe Grande'

C. annum. Låg planta, ca 50 cm hög. Koniska frukter. Saftiga, lite tjockare väggar. Medelstark. **1318**

'Sibirisk huspeber'

C. annum. Mellanstark chili med korta konformade, upprättstående, röda frukter. Liten planta som lämpar sig för krukodling. Tål svala växtförhållanden och lär odlas på fönsterbänkar i Sibirien. Från danska Frösamlerna. **1941**

'Suxias syster'

Uppåtväxande röda frukter, typ Thaichili. Från frön från Kina. **2345**

'Sweet Cayenne'

C. annum. Ca 30 cm långa röda frukter med behaglig hetta. Rikgivande. Odlas i växthus. **535**

'Tabasco'

C. frutescens. Ca 50 cm hög, buskig planta med 3 cm koniska, röda frukter. Saftigt fruktkött. Bra till sås. Medeltidig/sen. 80 000–120 000 SHU. **1305**

'Tangerine Dream' (runda)

C. annum. Rund köttig orange frukt. Perfekt att fylla. (Det finns en annan sort med samma namn men med annan form.) **4180**

'Tapas'

Tidig, rikgivande. Planthöjd 50-75 cm. Frukter liknande 'Padron' men betydligt mildare och helt jämn i styrka. Medelstarka. **1551**

'Thai'

C. annum. Buskig, 20-30 cm hög. Många små, 1 cm, röda och heta upprätta frukter. Traditionell thailändsk sort. **2167**

'Trinidad Purple Coffee'

C. annum. Kompakt, stadig planta. Ger rikligt med vackra, blanka,

koniska frukter i kraftig lila färg som övergår till rött vid mognad. Bra att torka. Medelsen. Het. **3007**

'White Habanero'

C. chinense. Medelhög stabil planta. Konisk gulvit frukt, ca 4 cm lång. Medeltidig. Mild, 5 000 SHU. **1305**

"Capsicum oblongius Lanck Peper van Indien", Rembert Dodoens, 1554. Crujzdeboek. Antwerpen, van der Loe. (1st ed.)

PAPRIKA *Capsicum annuum*

'Alma'

Ungersk paprika. De 5-7 cm breda plattrunda frukterna blir först cremevita till gula och därefter orange till rödfärgade. Tjocka fruktväggar. **257, 3778**

'Ariane'

Ca 60 cm hög. Stora saftiga frukter i orange md tjocka väggar, fyrkantig form med fyra rum. **5250**

'Bulgarisk frilandspaprika'

Röd spetspaprika med tunnskaliga söta frukter. Tidig. Kan odlas på friland. Går bra att odla som perenn i kruka inomhus. **3007**

'Chiltoma de Nicaragua'

Ca 40 cm hög med långa grenar. Får cylindriska åsade röda frukter 7x3,5 cm. Ganska tunt fruktkött med krispig smak. Tidig. **2415**

'Dumas'

Halvstora, tomatlika, röda frukter. Tjocka fruktväggar. Mycket söta. Snabbväxande. **1598, 2167**

'Feherözön'

Ungersk, gräddgul avlång frukt som vid full mognad övergår i rött. Smakar mycket men ej stark. **257, 2167**

'Ferenc Tender'

Rikgivande, kompakt, kraftig planta för friland och växthus. Först ljusgul sen röd, spetsig, saftig och god frukt, 10x5 cm. Mycket tidig. **2193, 4185**

'Gourmet'

Stora orange frukter med mycket sötma och arom. Tjockväggig. **1598**

'Gul spetspaprika'

Gul, bra smak. Rikgivande. **3980**

'King of the North'

Stor sötpaprika, frukter +250 g. Hög avkastning - minst 10 frukter. Kompakt stadigt växtsätt. Fungerar på friland. **3293**

'Liebesapfel'

En s.k. tomatpaprika, dvs har formen av tomat. Stor, röd, mycket tjockväggig frukt med söt och bra smak. **1338**

'Makedonsk paprika'

Röd medelstor sort. **257**

'Mini Chocolate Bell'

Låg kompakt planta, 30-40 cm hög. Små, chokladbruna frukter, 3-4 cm stora. **4726**

'Oda'

Ca 40 cm hög. Liten violett konformad frukt. Tidig. **5250**

'Ontara'

Tomatpaprika. Tjockväggiga frukter som mognar från vitt till rött, ätbar i alla stadier. Söt, krispig. **3778, 4185**

'Pantos'

Frukt mognar från grön till röd, blir ca 20 cm lång, ganska tjockväggig, söt och god. **1598**

'Patio Red'

Snabbväxande paprika med kompakt växtsätt. Frukterna blir ca 4-5 cm stora och mognar från grönt till rött. **3490**

'Petit Marseillais'

En gammal sort från Sydfrankrike. Frukten är gulorange, ca 10 cm, tunnväggig. Produktiv. **2093, 3412**

'Pick-Me-Quick'

Röda söta tjockväggiga frukter med två till tre rum. Ganska tidig. **1598**

'Quadrato d'Asti Giallo'

Stora, tjocka, köttiga, fyrlobiga gula frukter. Växthus, balkong eller södervägg. **1598**

'Röd spetspaprika'

Liten planta, 2-3 frukter. Söt. Kallas ibland snackpaprika. **1404**

'Snacking Purple'

Väl förgrenad planta, ger små, lila, söta frukter. Riklig skörd. **2010**

'Sweet Banana'

Tidig. Avlånga frukter, 15-20 cm långa x 2,5-3 cm, söta. Rikgivande och tålig sort som kan odlas uppbounden eller som buske. **4675**

'Vladis paprika från Nis'

Mild långsmal paprika från Serbien. **2345**

'Zazu'

Ca 60 cm hög. Gul, söt spetspaprika. Tidig. **5250**

sötare än vanlig *physalis*. Självsteril - odla minst två plantor för bra skörd. **578, 3293, 3629**

'Aunt Molly'

P. pruinosa. Små orangegula bär, ca 2 cm. Gror snabbare vid 26-27°C. Snarlik sorten 'Goldie'. Ursprungligen polsk sort, odlad och namngiven 1837 i Pennsylvania. **4043**

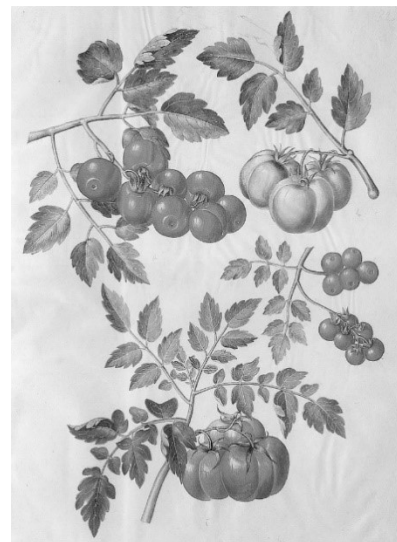
Tomatillo 'Queen of Malinalco'

Physalis ixocarpa. Större, oval-/päronformad ljusgul frukt med söt, fruktig smak. En mexikansk kulturarvssort. **4960**

TOMAT

Solanum lycopersicum

Tomatoes, gouache on vellum, in: Gortorfer Codex, 1649-1659,

målad av Hans Simon Holtzbecker.

'All Green Cherry'

Högväxande. En grön cherrytomat, 10-20 g, mycket söt. **1921**

'Ambrosia Orange'

Högväxande. En orange körsbärstomat med hög sötma. **3487**

'Annie'

Röd tomat. **4180**

PHYSALIS

'Ananasphysalis'

P. grisea (syn. *P. pruinosa*). Lågväxande, tidig sort. Bra skörd av små frukter. Lätt smak av ananas,

'Apelsin'

Högväxande. Orange, ganska stor frukt, upp till 400 g. Fruktarna är till förväxling lika apelsiner. Klarar svalare väder. Till matlagning - bästa smaken kommer efter uppvärmning. Utvecklingstid 80 dgr. Från Ryssland. **2378**

'Atomic Fusion'

Oval, flerfärgad frukt. Större än 'Brad's Atomic Grape' men samma färger och smaker. **4960**

'Aunt Ruby's German Green'

Högväxande. Grön biffomat. Kulturavssort från 1800-talet. **3889**

'Aurit'

Högväxande. Mycket stora, gula frukter. **143**

'Azoychka'

Högväxande. Fruktarna är citron-gula, runda, något plattade, vikt över 200 g. Söt med inslag av citrus smak. Utvecklingstid 75 dgr. Rysk kulturavstomat. **1338, 2489, 4937**

'Bajaja'

Ampel/kruka. Plantan blir ca 40x40 cm. Ger rikligt med små röda körsbärstomater ca 10 g. **3106**

'Baselbieter Röteli'

Högväxande. Små ovala ljusröda tomater med fruktig söt arom. Rikgivande. Från Pro Specie Rara i Schweiz. **2167**

'Beautiful Dreamer'

Högväxande. Medelstor mörkröd frukt med indigofärgad överdel. Saftig och mycket god. **2415**

'Berner Rose'

Högväxande. Stora, rosaröda frukter upp till 500 g. Något sen men rikbärande med god smak. Klarar låg temp. Från Schweiz. **2167**

'Black Cherry'

Högväxande. Körsbärstomat med mycket kraftig växt. Frukten är brunröd med kraftig smak och kan skördas under lång tid. Ursprung USA. **2167, 3106**

'Black Mother'

Mörkröda halvstora dadelformade frukter. Rikgivande och tidig, spricker ej. **2167**

'Black Plum'

Gammal rysk sort. Plommonformade, mahognyröda frukter med mörk nacke, goda, matiga frukter,

bra pastatomat. Relativt rikgivande. Går bra på friland. Resistent mot mjöldagg. **2167, 2415, 3007**

'Black Russian'

Högväxande biffomat, svart-röd ovansida. Köttig, mild smak, bra till puré och matlagning. **2167**

'Black Sweet Cherry'

Högväxande. Körsbärstomat med runda frukter som blir mörkt lila. Mycket produktiv. **3293, 3431**

'Bloody Butcher'

Busktomat. Extremt tidig och lättodlad, kan odlas på friland. Ger goda, rätt stora plattrunda röda frukter med tämligen tjockt skal. Ca 1 m hög planta. **3980**

'Blue of the Night'

En orange biffomat, 110-150 g, god syra, något mjölig. Mognar sent. Kan odlas på friland. **1921**

'Bonsai'

Mycket låg, 20-30 cm. Små, röda, runda frukter, 20 g, som blir godast i ett soligt fönster. Mycket tidig, ca 3 månader från sådd till skörd. Rikgivande. **2306, 2488**

'Brandywine'

Högväxande, för växthus. Potatisbladig biffomat med stora rosaröda saftiga frukter. Mycket bra smak, men tyvärr är produktionen låg. En kulturavssort. **307, 4100**

'Braune Pflaume aus Litauen'

Rödbruna, enhetliga, mycket fasta frukter, 45-55 g, med fin tomat-smak. **1921**

'Bulgarskie'

Kraftigväxande, måste tjuvas. Stora, runda tomater med god smak. **722**

'Bundaberg Rumball'

Busk-/Dvärgtomat (s.k. Tree-type dwarf). Blir 60-90 cm hög. Mörkröda/bruna frukter, 30-85 g. Utvecklingstid 60 dgr. Framtagen inom Dwarf Tomato Project, Open Source Seed Initiative (OSSI). **2167**

'Bärnsten'

Busktomat med gula, små till medelstora frukter. Tidig. Kan fungera på friland. **307**

'California Druv'

Ampel-/kruktomat. Typisk vinbärstomat med enorm växtkraft. Fruktar 12-15 mm stora i klasar, som mogna gula, nästan genomskinliga. Mycket produktiv. God resistens mot bladmögel. **1711, 3106**

'Camp Joy'

Högväxande. Röda runda cocktailtomater, ca 25 g. God smak med bra balans mellan syra, sötma och tomat. Medelsen, 100-120 dagar. Angrips sent av bladmögel. Hög bördighet. **722**

'Canestrino di Lucca'

Högväxande. Högbyggda, mer eller mindre päronformade röda frukter med ribbor. Söt, välsmakande. Canestrino=korg. Toskanskt kulturavssort. **535**

'Cape Teaser'

Ampeltomat. Liten vinbärstomat med små orangegula frukter, 0-2 g. Från Garden Organic's Heritage Seed Library. **1921**

'Chadwick'

Högväxande. Liten, rund, trerummig, röd körsbärstomat med svag syra och stark sötma. Medelhög bördighet. Arvesort från före 1950. **2167, 2787**

'Charlottchen'

Högväxande. Röda körsbärstomater, ca 15 g, rikgivande. **1921**

'Cherry Cascade'

Ampeltomat. Små röda enhetliga körsbärstomater, 0-3 g, söt smak. Mognar tidigt. **1921**

'Cherry Fountain'

Busk-/ampel-/kruktomat. Ljusröda cocktailtomater. Tidig och rikgivande. Kan odlas i kruka med stöttning eller i ampel. **4349**

'Cherrytomate Costa Rica'

Är snarare en vinbärstomat. Små orangeröda frukter, 2-3 g. **1921**

'Cheula Kirsch'

Högväxande. Röda runda frukter, 6-14 g. Från Österrike. **1921**

'Chocolate Cherry'

Högväxande. Mörkt brunröd körsbärstomat. Fantastisk smak. **1921**

'Dansk Export'

Frilandstomat med röda, medelstora-stora frukter. God avkastning. **1338, 2617, 5283**

'Date Fruit Yellow'

Busktomat. Rysk sort. Glänsande guldgula ovala plommontomater i stora klasar. Fasta, spricker inte. Medelvikt 20 g. **5151**

'Efiop'

Från Ryssland. Hög växthustomat som ger brunröda, ca 100 g stora, ovala frukter. **1338**

'Ecuador Most Sweetest'

Högväxande. Röd söt frukt, 11 g. **1921**

'Eutan Brun'

Högväxande. Liten, brungrön, strimmig frukt med lite metallisk glans. Tjockt skal. Smakrik. **3106**

'Eva'

Busktomat. Plattrunda, röda frukter, ca 100 g, med bra smak. Tidig, produktiv. Går i växthus men är bäst i kruka och på friland. Rysk sort. **3106, 3487, 3989**

'Evas lilla svarta'

Busktomat, halvhög. Cocktailltomat, som mogen har den svarta frukter med röd undersida. **4907**

'Evergreen'

Högväxande. Starkväxande. Stora bifftomater, gulgröna, åsiga, mång-
rummiga och av medelgod kvalitet. Ev. identisk med 'Green Tomato'. **2617**

'Favorie de Bretagne'

Ampel-/kruk-/busktomat. Kallas gurktomat på grund av dess form och utseende. Frukten är avlång, grön- och gulgrönstrimmig. **3106**

'Frontenac'

Högväxande. Röda, något plattade frukter, 80 g. **1921**

'Gartenperle'

Syn. 'Sadovaya Zhemchuzhina', 'Garden Pearl'. Ampel-/kruktomat. Hängande, kompakt växtsätt. Större, rosa-röda körsbärstomater i rik mängd. Är mycket lik sorten 'Zhemchuzhinka' (ryska, ung bet. "Pärla"), kan det vara samma? **2488**

'Gelbe Dattelwein'

Högväxande. Bäst i växthus. Dadel-/droppformad gul frukt i stora mångfruktiga klasar. Otroligt rikgivande. Dokumenterad från 1750-talet, Tyskland. **3293**

'Gelbe Perlen von Magali'

Ampeltomat. Sötsyrliga gula frukter på 8 g, spricker lätt vid frilandsodling. **1921**

'Ghost Cherry'

Högväxande. Mjölkvita körsbärstomater med lätt rodnad, lite kantig form, runt 40 g. Med tunt ludet skal, medeltidig. God söt smak. **3106**

'GiaGiu'

Högväxande, blir ca 1,8 m. Potatisblad. Liten gul plommontomat. Saftigt kött, söt smak. Den är en piennolo-sort, dvs med lång hållbarhet. **2415**

'Girl Girl's Weird Thing'

Högväxande. Mörkröd biffomat med gulgröna strimor. Rikgivande. Smakrik. **4960**

'Glacier'

Busktomat. Svensk sort från 1985. Planta blir ca 1 m, stöds och kan tjuvas. Röda, smakfulla, medelstora enhetliga frukter, 4-5 cm. Produktiv. Tidig, köldtålig. **2315**

'Golden Bumble Bee'

Högväxande. Cocktailltomat. God frukt på ca 30 g, guldgul med röda strimor. **2167**

'Golden Sunrise'

Högväxande. Starkväxande. Mycket söta saftiga gula runda medelstora frukter, 90 gr. Medeltidig, frisk och produktiv sort för växthus eller varma lägen. Från 1896. **2787**

'Gran Canaria'

Högväxande. Stora runda köttiga frukter. Från ekobonde på marknaden i San Agustin. **2167**

'Green Envy'

Högväxande. Miniplommontomat med avlånga, grönmarmorerade frukter, 3-4 cm. Sötsyrlig god arom. **3293**

'Green Ghabbana Orange'

Högväxande. Biffomat med gulgrönrandiga frukter. Saftig och smakrik. Detta är en dansk selektion ur sorten 'Green Ghabbana' och är lite mer orange än ursprungssorten. Det finns även en sort 'Orange Ghabbana'. Detta är inte den. **4960**

'Green tomato'

Högväxande. Frukterna är stora, av biffotyp, gulgröna och av medelgod kvalitet. **143**

'Green Zebra'

Högväxande. Halvstora frukter, gulgröna med mörkgröna strimor, tunnskaliga. Vindruvslig arom. Produktiv. **2167**

'Gru Vee'

Högväxande. Kan bära flera stammar. Liten, svagt grönrandig frukt. **3106**

'Hallon'

Polsk biffomat med ovanlig färgton, mycket god. **2378**

'Hartman's Yellow Gooseberry'

Högväxande. Gula frukter på 15 g. Ger stort avkastning. **1921**

'Hilds Martina'

Högväxande. Ca 1,5 meter hög, potatisbladig. Röda runda frukter, 70 g. Känslig för bladmögel. Tidigaste frilandstomaten. **3300**

'Hundreds and Thousands'

Syn. '100's and 1000's', '100/1000'. Ampeltomat. Extremt rikgivande och dekorativ vinbärstomat. Frukter röda, små. Anrik kulturarvssort. **2167, 4543**

'Ida Gold'

Busktomat. Ca 70 cm hög. Orange, runda till ovala frukter, ca 40 g. Söt smak med låg syrahalt. Mycket tidig. Växer bra även i kyligare klimat. **3487, 5087**

'Ildi'

Högväxande. Frukter i stora klasar med mer än 50 gula körsbärstomater. Högt avkastning med god smak. **3487, 5151**

'Indigo Blue Berries'

Högväxande. Körsbärstomat som mognar från blålila till tegelrött. **2167**

'Indigo Pear Drops'

Högväxande. Gulsvarta päronformade tomater av cherrystorlek. God och vacker. **4960**

'Indigo Rose'

Svart/röd, inte så stor frukt. Rik på antioxidanter. Mognar långsamt, skördeklar när den svarta färgen övergår i rödbrunt. Mild smak. **3106**

'Irishka'

Busktomat. Ger röda, runda, ibland lite plommonformade tomater, ca 50 g, med fastare kött. Frisk, ganska tidig. Kan odlas på friland. Passar bra till pastasåser. Från Ryssland. **3487, 4356**

'Japanische Runde'

Högväxande. Rosa frukter, 25-38 g, med klassisk tomat smak. **1921**

'Jochalos'

Dvärgbusktomat. Frukten är rund och orange. **4960**

'Kangaroo Paw Yellow'

Busk-/Dvärgtomat, s.k. Tree-type dwarf. Ca 100 cm hög. Runda, klargula frukter, 60-110 g. Utv.-tid 75 dgr. Framtagen inom Dwarf Tomato Project, Open Source Seed Initiative (OSSI). **2167**

'Kinesisk Joker Cherry'

En stor körsbärstomat, 78-89 g, "blå" med mörk nacke. **1921**

'Koralik'

Mycket låg, 20-25 cm hög med utbrett växtsätt. Tunnskaliga, körsbärsstora, röda, söta frukter. Passar i urnor och på friland. Bra motståndskraft mot bladmögel. **3487, 4349**

'Kumato'

Högväxande. Frukt svartröd, medelstor, söt och hållbar. Frisk länga. **1338**

'Ladybird'

Röda vinbärstomater, 4 g, som kan hänga ned. En av de bästa. **1921**

'Lesvos'

Busktomat med små 2-3 cm runda, röda, söta tomater från ön Lesvos, Grekland. **722**

'Lille Lise'

Dvärgbusktomat. Röda körsbärstomater i riklig mängd. Påminner om 'Bonsai' men med något flackare smak. Mycket odlingsvärd. Danske förädlaren T. Bülow (2008) vill inte att sorten saluförs, men sprid gärna genom att byta/dela. **2488**

'Long Banana'

Busktomat. Medelhög, kan ev. behöva tjuvas. Ljusedla plommontomater med bananliknande form, 8-10 cm långa. **1605**

'Lottes Lime'

Ljusgröna/gula frukter, 9 g, krispig, sötsyrlig. Från köpta frukter. **1921**

'Lylia'

Klaser med små bär i klarröd färg. Aromatisk söt smak. Rikgivande. **2167**

'Lysegul aflang'

Ljusedla lite avlånga frukter, 6-12 g, rikgivande. Från köpta frukter. **1921**

'Maglia Rosa'

Busktomat. Avlånga körsbärstomater, rosa med orange ränder. Skördas just när färgtonen går över till rosa för bästa smak. Rikgivande. **3293**

'Malakit'

Syn. 'Malakhitovaya Shkatulka', Malakitlådan. Namnet syftar på de gröna smyckeslådorna tillverkade av malakit. Högväxande biffomat från Ryssland. Olivgröna, köttiga, plattrunda, medelstora frukter. God, lite syrlig smak. **4349**

'Manchester Plum'

Röda avlånga/ovala frukter, 77-166 g. **1921**

'Marmande'

Busktomat. Tidig. Tunnskalig, röd biffomat med kraftig tomat smak och viss syra. Fungerar även på friland. Fransk kulturarvssort. **1338**

'Matig tomat från Gran Canaria'

Avlånga, köttiga tomater med bra lagringsegenskaper, bra för torkning, sås och soppa. Sortnamn okänt, salufördes av ekobonde på marknaden i San Agustin. **2167**

'Matina'

Högväxande. Slankt växtsätt. Röd frukt 50-70 g, tjockt skal, välsmakande. Tidig. Ger mycket även sent på hösten. **2167, 2315**

'Mei Wei'

Högväxande. Ursprung Kina. Röda söta körsbärstomater på långa klasar. Liknar Gardener's Delight. Tidig. För växthus och friland. **4769**

'Midas'

Högväxande. Pastatomat. Avlång, orange, köttig frukt med god smak. Produktiv. **3445**

'Mongolian Dwarf'

Mini-busktomat. Kompakt planta, strävar nedåt-utåt, täcker upp till 0,5 kvm, ca 20 cm på höjden. Röd, plattrund frukt upp till 200 g. **3933**

'Moonglow'

Högväxande. Orange/gula frukter. Innehåller höga halter av tetra-cis-lykopen som kroppen kan tillgodogöra sig utan att tomaten upphettats. Omtyckt för sin goda smak. Kulturarvssort. **2306**

'Morkovnji'

Busktomat, ca 1 m. Yvigt växtsätt. Röd, köttig biffomat. Morotsblastlika blad. Plattrunda, ljusröda frukter, saftiga och syrligt goda. Liknar 'Silvery Fir Tree' från USA, men har bättre smak och är tidigare. Från Ryssland. **2488**

'Norderås busk'

Busktomat. Ca 1 m hög, behöver stötta. Röda runda ganska stora frukter. Tidig och mycket rikgivande. En kulturarvssort från Norge. **2345, 3089**

'Nordiskt Mirakel'

Busktomat, 50-60 cm hög. Sibirisk, tidig. Päronformade, röda frukter, köttiga likt pastatomater, 4-5 st i varje klase, 50-60 g styck, ibland större. Rikgivande. **1551, 3106**

'Nyagous'

Högväxande. Ger runda, mörkt mahognyfärgade frukter med tjockt saftigt kött och aromatisk smak. Spricker sällan. Kan odlas på friland. Är en japansk vidareförädling av en rysk sort. **5087**

'Onkel Gustav'

Högväxande. Långa klasar med lite större körsbärstomater, röda, tunnskaliga, aromatiska, mycket söta. Producerar under lång tid. **3933**

'Outdoor Girl'

Busktomat. Blir ca 1-1,5 m hög, behöver stöd. Odlas ute och ger mycket goda frukter, röda, medelstora. Tidig och tålig, går som namnet antyder bra på friland. **1338, 2168**

'Pantano Romanesco'

Högväxande. Medelstor, ribbad, röd biffotomat, tydlig tomat smak. **2415**

'Pendulina'

Kruk-/ampeltomat. Rankorna, som blir ca 70 cm, kan antingen hänga eller stagas upp. Röda ovala frukter, ca 25 g, med spets. Mycket tidig. Från Sverige. **4907**

'Peter den hållbare'

En hård, grön gul, söt, rund och normalstor tomat. Kan lagras upp till 6 månader. Ursprung är frö från köpt tomat. **4937**

'Petit Poire'

Små röda frukter, 3-4 g. Kan hänga ned. Rikgivande. **1921**

'Phantom du Laos'

Högväxande. Ljust cremegula, plattrunda frukter på upp till 200 g. Spricker inte. God, rikgivande, något sen (80 dgr). Från Laos. **3106**

'Phil's Two'

Busktomat. Ar resultat av en fransk korsning med sorten 'Voyage' (Resetomat, Traveller, Riesentomate). De gröngula frukterna växer i kluster som man kan bryta delar av. Rikgivande. **3106**

'Pink Ping Pong'

Syn. 'Andrew Rahart Pink Ping Pong Tomato'. En mycket högväxande, pelarformad växthustomat som för det mesta ger rätt små rosaröda frukter med gula fläckar runt nacken. Mycket god. **3487**

'Ponderosa' (gul)

Busktomat. En gammal italiensk vintertomatsort som lagras mycket väl. Runda apelsingula frukter med rödrosa kött. Mycket söt och syrlig smak. Mognar sent. (Förväxla ej med sorten 'Ponderosa Pink' som är en biffotomat.) **2306, 3989, 4100**

'Posvjachenie'

Rysk busktomat, 80 cm. Oval, fast frukt, ca 70 gr. Ger bra skörd på friland långt upp i Norrland. **2378**

'Principe Borghese'

Högväxande. Frukterna är små, plommonformade med spets, röda, fasta med tjockt skal och mycket hållbara (vintertomat, "evighets-tomat"). Sötaktig bra smak. Från Italien. **5151**

'Promyk'

Busktomat med medelstora, goda, söta röda frukter med viss syra. Friland. **2167, 4769**

'Purple Calabash'

Högväxande biffotomat med lila-/purpurfärgade, plattrunda frukter och kraftiga ribbor. Ca 8 cm i diameter och vikt 150-300 g. Söt intensiv smak med inslag av citrus. Anses stamma från Sydamerika och för-columbiansk tid. **2378**

'Rajölek'

Högväxande. Röda runda frukter på 70 g. Produktiv, tidig, ger länge. Från Tjeckien. **2345**

'Red cherry'

Högväxande. Rund röd körsbärstomat på 35 g. Tidig, rikbärande i långa klasar. Från USA. **3293**

'Red Ocean'

Högväxande. Ger stora mörkröda frukter med mörka skuldror. God komplex smak och rikgivande. Sorten har uppstått genom en mutation på en planta i ett tyskt trädgårdsmästeri. **3106**

'Regina'

Medelhög. En röd piennolotomat, god och mycket rikgivande. Mycket gammal kulturarvssort från Italien. **4100, 4481**

'Rejina Red'

Busktomat. Liten planta med små, röda, runda frukter. **4960**

'Rosella'

Högväxande. Körsbärstomat. Frukten rosalila, söt, syrlig med smak av hallon. Rikgivande. **3487**

'Santorini'

Busk, röda små frukter 2-3 cm, söta. Från ön Santorini, Grekland. **722**

'Selandia'

Rund till droppformad frukt, 2-3-rummig, fast kött med stor arom, hållbar, tunt skal. Medelhög sort från 1940-talet. **722**

'Siberia'

Busktomat. Köldtålig. Mycket tidig, frilandstomat med kompakt växtsätt. Små till medelstora röda biffotomater, saftiga med mild smak. **1338, 1913**

'Sibirjak'

Busktomat. Ca 1 m hög, snabbväxt, tålig och bra på friland. Stora knöliga röda frukter. Kan behöva tjuvas. **2315, 2488, 3007**

'Skykomish'

Busktomat, passar ute i hink. Gula frukter som är måttligt stora. Rikgivande. **3106**

'Sophie's Choice'

Busktomat. Ger orangeröda frukter. Rikgivande. Tidig, lämpad för kallare klimat. Kulturarvssort från Canada. **4907**

'Striped German'

Högväxande. Biffotomat, ca 900 g. Frukten är strimmigt rödgul, köttig, god. Kallväxthus, är sen. **143**

'Stritz'

Högväxande. Kraftig, frisk, rikbärande. Röda, något plattrunda frukter 100-150 g. **43**

'Stupice'

Högväxande, tidig och tålig sort för friland och växthus, medelhög. Röda, relativt små men söta frukter. Från Tjeckien. **2315, 3487**

'Sub-Arctic Plenty'

Busktomat. Många, röda, runda, medelsmå frukter. Tidig, kanadensisk sort. Tål kyligare klimat mycket bra. **2415, 4907**

'Sunviva'

Högväxande. Cocktailtomat med gula, aromatiska frukter, ca 20 g. Framtagen för ekologisk frilandsodling inom ett Open Source-projekt i Tyskland. **4907**

'Sweet Cherry Low'

Ca 40 cm hög, för kruka eller ampel. Röd körsbärstomat, ca 2 cm, med god söt smak. Mycket rikgivande med tunga klasar. Namngiven av M3916 från köpta plantor 2012 utan namn. **3916**

'Taiko'

Högväxande. Får gula, plommonformade körsbärstomater, ca 15 st/klase. Ger i växthus riklig skörd även på hösten. **4349**

'Talalikhin 186'

Busktomat. Vitrysk sort. Frukterna är röda, platttrunda, mångrummiga, 50-200 g. Tidig, rikgivande och god. Bra för kruka. **2378**

'Tante Cis'

Syn. 'Ansofs gule'. Högväxande. Gula, små frukter, söt smak. Bra salladstomat. Norsk kulturarsort som fått sitt namn av Tante Cis (Cecilie Jensen). Hon fick den av Ansof Wyller Christophersen (därav syn. 'Ansofs gule'). **3487, 4356**

'Tarasjenkov'

Högväxande, kan bära flera stammar. Av multiflora-typ. Stor röd frukt med spets. **3106**

'Taxi'

Busktomat. Blir ca 80 cm hög. Ganska ljust bladverk. Ger citrongula, jämna frukter som kan bli rätt stora. Smak mild, söt, lite syrlig. Tidig, tålig, rikgivande även om vädret är svalt. **3007, 3487, 3490, 4100**

'Thai Pink Egg'

Busk-/ampeltomat. Ca 100 cm hög. Unika vackra, ovala, ljust klar-rosa, något matta frukter i pingpongstorlek, 16-18 g. 70 D. Från Thailand. **1921**

'Tigerella'

Högväxande. Frukter medelstora, röda med gulgröna strimmor, något syrliga och välsmakande. Tidig. **1338, 2167**

'Trophy'

Högväxande. Gammal sort från 1870. Sen biffstomat med stora runda frukter med god smak. **3300**

'Turboreaktivny'

Busktomat, ca 50 cm hög. Sibirisk, mycket tidig, ger bra skörd även i kyligt klimat. Röda runda frukter, ca 60-70 g, bra tomat smak. **1551, 2415**

'Ungersk lantsort'

Hög härlig tomat. Lättodlad, rikgivande. **722**

'Valencia'

Högväxande. För växthus. Orange biffstomat. Från USA, en kulturarsort. **3889**

'Vallby Grand Cru'

Busktomat. Röda runda frukter med fantastisk smak. Går bra på friland. Sorten togs till Sverige från USA på 1920-talet och har förvaltats i familjen under namnet Vallby Grand Cru. **3106**

'Warren's Yellow Cherry'

Högväxande. Orange-gula körsbärstomater, söta. Mycket produktiv. 80 dagar. **3293**

'Vesuvio Giallo'

Högväxande. Gul piennolo-sort, små droppformade frukter. Rikgivande. **2345, 4100**

'Whippersnapper'

Ampel/kruktomat. Små, rosaröda, syrliga frukter i massor. Tidig. (Ev. syn. "Dreikäsehoch?") **3106**

'White Sweet Cherry'

Högväxande. Frukt gulvit - nästan helt vit, rund, slät, körsbärstomat, 7 g. God söt smak, tunt skal. Tidig, högavkastande och långtidsproducerande. Motståndskraftig mot bladmög. **1711, 2306**

'Viagra'

Högväxande. Frukten är stor, något ribbad, svartlila men som mogen mer röd med grön nacke. Går bra ute. Från Ryssland. **3106**

Vildtomat röd

Små, 15 - 20 mm, mycket smakrika frukter, röda. Lyckade plantor kan ge 500 tomater och mer. **2378, 3431**

'Vilma' (busk)

Kruktomat. Skall ej tjuvas. Kompakt, stabilt växtsätt. Rikgivande körsbärstomat med små röda, söta frukter. **2167, 4769**

'Volovsko Srce'

Högväxande. "Oxhjärta" på slovenska. Stora, rosa/ljusröda/röda, hjärtformade tomater. **3863**

'Yellow pearshaped'

Högväxande. Frukten är gul, päronformad, ca 30 gr. **5151**

'Yellow Perfection'

Högväxande. En gul halvstor tomat med söt, frisk smak. Tunnskalig. Ganska produktiv. **3007**

'Ylvas gula'

Högväxande. Medelstora, klargula frukter. Rikgivande. Från början från en F1-hybrid, har odlats av Ylva under lång tid och stabiliserats. **2315**

'Zhemchuzhinka'

Busktomat ca 40 cm. Lämplig för friland. Mycket tidig. Små rosaröda frukter, ca 15 g. **3431**

ÄGGPLANTA

Solanum melongena

om inget annat anges

'Applegreen'

Ca 50 cm hög planta. Frukterna blir äppelgröna, äppelstora. Vitt frukt-kött, smakligt med liten bitterhet. Klarar nordligare klimat. Utvecklad 1964 av Elwyn Meader, Univ. of New Hampshire. **2800**

'N'Drowa Issia'

S. aethiopicum, röd aubergine, etiopisk aubergine, bitter tomato, nakati. Ca 1 m hög. Frukter likt en räfflad, röd biffstomat. Används som "vanlig" aubergine. Mycket tork- och värmetålig. Kräver varm växtplats/växthus. Ursprungligen från Elfenbenskusten. **2800**

FRÖ

BLOMSTERBÖNA

Phaseolus coccineus

Pl. 89. Haricot à bouquets. Phaseolus multiflorus Lmk.

Phaseolus coccineus L., syn. Phaseolus multiflorus Lmk, Atlas des plantes de France. 1891.

'Enorma'

Hög med rödorange blommor och stora gröna baljor av skärbönstyp, 25-45 cm långa. Gammal tävlings-sort. Kvalité som matböna, bra fryssort. **1839**

'K.F. Granaths Minne'

Ursprungligen från M 134. Mycket kraftigväxande med röda blommor och platta blå baljor. Späda baljor är mjälla som haricot vert. **2782**

'Kelvedon Stringless'

Stora röda blommor. Goda baljor utan trådar. Svartlila frö. **948**

'Prizewinner'

Röd/orangerödblommig. Lila frön med svarta prickar. 20-30 cm långa baljor. **722, 4481**

'Telsiai'

Lettisk blomsterböna. Röda blommor, mycket stora frön, svartspräckliga med rosa-blå grundfärg. **2609**

BONDBÖNA *Vicia faba*

'Arne'

Stora, ljusa, goda bönor. Något rödfärgade stjälkar, rosa blom-bas. Stadigt växtsätt, rel. tidig. Ger baljor under lång tid. Från Arnes släkt i Österbybruk, Uppland, odlad i mer än 100 år. Fröuppropet. NGB 24293. **3816**

'Bohus delikatess'

Ljusa, medelstora bönor. Blir meterhög. Lättodlad och rikgivande. NGB13781. **741**

'Dragon'

Tidig, rikgivande bondböna med polskt ursprung. **1872 G**

'Frost Proof'

Medelstora, ljusa, platta bönor. Plantan blir meterhög. **305**

'Grebo'

Planthöjd 120 cm. Stora baljor och frön, 4 frö per balja. God avkastning. NGB13485. **305, 2787**

'Karmazyn'

Kraftiga robusta plantor. Stora baljor med 4-5 gammelrosa, smakarika frön. Bra att frysa in. **1141**

'Kärra'

Ca 90 cm hög. Tämligen få sidogrenar. Rikligt med korta breda knubbiga baljor som står upp från stjälfästet. Ca fyra oregelbundet formade frön/balja, ljusbrunt skal, som fullmoget gulbrunt. Tidig. Orust, Bohuslän. Fröuppropet. NGB17897. **2880 G**

'Odenslund'

Lite mer tunnskalig än senare sorter. Från Odenslund, Norrtälje, och har odlats i generationer. **2880 G**

'Romfartuna'

Små runda ljusa bönor. Planthöjd ca 1 m, kräver ringa stöd. 2-4 stänglar/planta. Tidig. Svårtröskad. Från Västmanland. Inkom under Fröuppropet. NGB17889. **1838**

'Rönnäs'

Högvuxen, stadig. Stora baljor med stora, nästan runda vita frön. Tidig. Dalarna. Fröuppropet, NGB24295. **2293, 2787**

'Sigvard'

Medelhög, stadig med få sidogrenar. Stora, gröna, buckliga frön. Ganska tidig. Medelstor avkastning. Osby, Skåne. Fröuppropet. NGB17903. **3772**

'Solberga'

Ca 1 m. Rikligt med små baljor med 3-5 ljusgröna frön i varje. Solberga, Kungälv, Bohuslän. Fröuppropet. NGB13473. **3280, 4305**

'Udden'

Medelstora brunfärgade bönor. 80 cm hög. Efter ett äldre par på gården Udden i norra Östergötland. **2787**

'Vaksala torg'

Från Uppland. Långsmala baljor med fyra-fem ganska små ljusst gröna ovala frön. Plantorna är medelhöga och förgrenar sig måttligt. Ganska stjälsvag. Tidig. **305**

'Vattholma'

Ca 70 cm höga stadiga, greniga och småbladiga plantor. Rikligt med stora, raka, hängande baljor. Oftast fyra stora njurformade vitskaliga frön/balja. Tidig. Har odlats av en släkt i Vattholma, Uppsala. **305**

BONDBÖNA/ÅKERBÖNA

Vicia faba

'Diana'

Bruna frön. Medelgod avkastning. från Julita, Södermanland. **305**

'Mikko'

Planthöjd ca 1 m, stadig, rikgivande. Många små, tätt sittande baljor. Vackra, mörkt violetta, små bönor. Lantsort från södra Finland. NGB2384. **2880 G, 4382**

'Sving'

Framtagen i Sverige 1974 genom röntgenstrålning av sorten 'Primus'. Störvuxen, kan bli över 1,5 m, stödjess. 2-5 stänglar/planta. Rik ansättning av baljor, upp till 10 varv. Frö-mognad även på de översta varven ger varierande storlek på baljor och frön. NGB4020. **162**

SOJABÖNA *Glycine max*

'Fiskeby V'

Höjd 40-50 cm, mognar tidigt, ger hög avkastning. Svenskförädlad (A. Holmberg & Son, Norrköping, 1968), anpassad för vårt klimat. **948, 1294, 2386**

'Green Shell'

Frodiga, mörkgröna, stora plantor, 60-70 cm höga. Ger många baljor med 2-3 frön/balja. Kan användas omogna som edamame. **4415**

TRÄDGÅRDSBÖNOR

Phaseolus vulgaris

BRYTBÖNA

'Bernadina'

Syn. "Kuvertböna". Buskböna. Ger långa, raka gröna baljor med god smak. Mycket rikgivande med elliptiska ljusbruna frön. Bönorna har odlats sedan sekelskiftet på en gård vid Lindesberg. Sägs härstamma från Holland via Arbogatrakten. Via Fröuppropet. **1838**

'Blauhilde'

Syn. Blaue Hilde. Störböna med blå långa mjälla baljor. Övergår i grönt vid kokning. Mycket rikgivande och tålig. Utmärkt att frysa. **4508**

'Blue Lake White Seeded'

Syn. 'Blue Lake'. Linje från Bröderna Nelson. Störböna 160 cm. Gröna bönor med vita frön. (NB! Det finns två sorter med namnet Blue Lake - den ena med vitt, den andra med svart frö.) **2961**

'Breustedts Pallas'

Buskböna. **112**

'Cobra'

Störböna. Medelsen. Nästan raka baljor, trådfria även vid sen skörd. Svarta frön. Mycket bra smak. Rikgivande **4372**

'Cropper Teepee'

Buskböna som har långa trinda baljor med vita frön. Sätter baljorna högt. Trådig. **4675**

'Fiskeby'

Buskböna som inte blir så hög. Baljorna är gröna, raka, runda. Rik skörd. Fröet är njurformat, svartviolett. Svensk handelssort från 1920-talet, framtagen av A. Holmberg & Son, Norrköping. Fröuppropet. NGB17821 **948, 2787, 4243**

'Hungarian Rice Bean'

Syn. Duchesse de Chambord. Liten planta som ger en mängd trinda, smala, trådfria baljor. Fröet är långsmalt, vitt och mycket litet. Svårtröskad. Sort från slutet av 1800-talet. **162**

'Markant'

Störböna som ger mycket långa trådfria baljor, 25 cm. Värmekrävande, är beroende av en varm sommar. **5028**

'Maxi'

Buskböna. Upprättväxande planta. Långa, raka, gröna baljor, lätt-skördade ovanför bladverket. **3007, 4769**

'Maxibel'

Typ haricot vert med långa, slanka och raka baljor, >15 cm långa, trådfria, fasta, runda, mörkt gröna och delikata, särskilt om de plockas i tidigare stadium. **4265**

'Morbrors gröna'

Kraftig buskböna med långa stjälkar vilket medför att plantan tippar. Långa, något skrovliga, trådfria baljor. Mognar enhetligt men sent. Fröuppropet. NGB17817. **3424**

'Neckarkönigin'

En störböna som ger långa, ovala och 30-40 cm långa baljor. **112**

'Niger'

Svarta frön. Buskböna **264**

'Provider'

Buskböna med kraftiga upprättstående plantor. Bladen mörkgröna vid nerverna, blommorna skära. Långa, kulliga, köttiga baljor. Fröet är glänsande brunsvart. Produktiv. **112**

'Red Valentine'

Buskböna. Har förekommit i odling sedan 1830. Det är en mycket tidig, högproduktiv brytböna med ett krispigt kött. **112**

'Roark'

En störböna som klättrar ca 2m. Långa baljor med kraftiga frön som gör baljan bucklig. God som ung och har vaxhud som försvinner vid kokning. Breda platta frön som är grå och ljusbruna. **722**

'S:t Fee'

Buskböna med kraftiga, något marmorerade baljor. Plantan har en tendens att ranka sig. Svarta avlånga frön. **264**

'Salem Blue Lake'

En mycket tidig och produktiv störböna, en variant av Blue Lake. Små, avlånga vita frön. **264**

'Saxa'

Medelstor buskböna med 10-12 cm långa baljor som gulnar vid mognad. Mycket tidig frömognad, svårskördad. God, mycket rikbärande. Beige frö med brunt hilum. Från 1913, Tyskland. **4382**

'Tusen för en'

En störböna med 12-15 cm långa, ganska smala med tiden buckliga baljor. Trådfri och god som ung, växer snabbt och ger en tidig skörd. Njurformade vita frön. **722**

'Varnhem'

Tidigare kallad "Antbäcksböna", "Gullspång". Kraftig buskböna med mörkt gröna blad. Långa baljor som bör ätas som unga. Rödviolett frö. Från Fröuppropet, NGB17816. **162**

'Windsor Long Pod'

Ganska svagväxande buskböna med långa kraftiga baljor, något rundade. Elliptiska brunröda frön. **162**

'Winnetou'

Har i tidigare årsböcker gått under namnen Vinetok och Vinetou. Buskböna. Blåsvart balja som blir grön efter kokning. Liten skörd. **264**

Smilax hortensis [förlinneanskt namn], Libri picturati A 23 f. 87, författare Carolus Clusius med flera, ca 1600.

KOKBÖNA

'Bjärages'

En buskböna med tendens att ranka. Uppstod 2016 på gården Bjärages, Gotland, från 'Gotländsk spräcklig'/'Gauks'/'Laubönan'/'Elnabönan', men bönorna har en avvikande form, buckliga och större. Får ofta rådisröda baljor. **175**

'Black Turtle'

Buskböna. Långa vitgula baljor med små svarta frön. **264 G, 4180**

'Borlotto'

Detta är en av borlottosorterna och är en störböna. Rödspräckligt frö. Vackra rödspräckliga skidor. Bra avkastning. **2880**

'Borlotto Lamón'

Hög med stor spräcklig böna, mycket god. **4243**

'Borlotto Lingua di Fuoco 3'

Italiensk kokböna, 2 m, med rödvita bönor. **722**

'Borlotto Lingua di Fuoco Nano'

Buskböna. Italiensk sprit- och kokböna med rödstrimmiga baljor. Produktiv. Som ung utmärkt brytböna. Beige (undantagsvis mörkrött) runt frö med mörkröda prickar. **2306**

'Buckskin Ocia'

En amerikansk buskböna med små bruna frön, rikbärande. **264 G**

'Caffer'

Buskböna med rosa blommor och svarta frön. **948**

'Cresijevc'

Spritböna/kokböna. En störböna, både god och snygg. Mörklilamelerad böna. Lila blommor. Odlad med framgång i zon 4. **2444 (Lite frö)**

'Eldtungan'

Buskböna av Borlotto-typ. Kan även användas som skärböna. Den ger kraftiga gröna baljor med violetta flytande färgpartier. **162**

'Emperor of Russia'

Buskböna med långa, 18-20 cm, raka smala gröna baljor med ett segt innerhölje. **264**

'Gaucho'

En vädertålig snabbmognande brun böna, ca 30 cm hög. Ursprung i Argentina. **5001**

'Gauks'

Gotländsk buskböna från Lau socken. Rödvitspräcklig torkböna, kan även användas färsk. Liknar 'Gotländsk spräcklig' i utseende och användning. Stor, rikgivande. **1638**

'Goose'

Starkväxande låg störböna (half-runner). Korta, smala baljor med tunna väggar. Aggformade ljusgrå frön med gråviolettera prickar och strimor. Lättskördad. God smak, något mjölig men faller inte sönder. Enligt sägnen funnen i krävan från en gås. **162**

'Gotländsk spräcklig'

Lokal kokböna från Gotland. Fröna är stora, rosa/vit- eller röd/vit-spräckliga. De har hög halt av oxalsyra, varför de med tiden mörknar. Baljorna är platta och relativt korta. Kan användas som skärböna i tidigt stadium. NGB23907. **3583**

'Gotländsk vit böna'

Buskböna. Vit blomma, stora blad. Bildar rankor. Långa baljor med små avlånga vita bönor. Relativt tidig, lättodlad. NGB11763. **4570**

'Gulböna från Östergarn'

En buskböna av typen bruna bönor som ger rikligt med gulbruna bönor. Sen. Den har odlats i 150 år av en familj i några socknar kring Östergarn, Gotland. Från Fröuppropet. NGB188054. **162, 604, 2787, 4570**

'Humla'

Buskböna med ganska små, något skrovliga baljor. Fröet är orangebrunt med vita prickar. Rikgivande. Sen. **2727**

'Ireland Creek Annie'

Buskböna. Rikgivande. Funnits i Sesam sedan 1993. Från Seed Savers Exchange, USA. **112**

'Jacobs Cattlebean'

Buskböna, ca 60 cm hög. Fröet är gräddvitt med mörkbruna fläckar som varierar i storlek. Produktiv. Är väl anpassad för ett kyligare klimat. Från Passamaquoddy-indianerna i Maine. **162, 2727**

'Juvelen från Prag'

Tjeckisk böna som blir ganska kraftig, bildar breda och långa baljor med lång spets. Stora spräckliga frön, beigevita med röda strimor. Liknar Gotländsk spräcklig. **1318**

'Krusidull'

Slingrande ca 150 cm hög böna från Ungern. Grårosa med slingrande krusiduller. **1958**

'Large Red Kidney'

En variant av de amerikanska Kidneyböna. Mycket stora, mörkt röda frön. Baljorna är stråva, långa och breda. Ger en god skörd men vill ha en varm sommar. **162**

'Laxböna'

Störböna med korta, vackert rödstrimmiga baljor vid mognaden. Används helst som spritböna. Fröet är äggrunt, beige med röda strimor. Sen mognad. **722**

'Mauve Flowered'

Buskböna med mycket vackra lila blommor. Baljorna blir svartlilaspräckliga. Bönorna är också svartlilaspräckliga, ibland nästan utan den vita grundfärgen. Grundfärgen övergår vid lagring till brunt. **162**

'Mor Kristin'

Syn. Kristins böna. Buskböna med långa, breda, platta, strimmiga gröna baljor, raka och släta. Fröet är spräckligt i beige och vinröda nyanser. Från Kisa-trakten, Östergötland, sent 1800-tal/tidigt 1900-tal. Från Fröuppropet. NGB17805. **307, 2609, 2787, 3018**

'Månsagårdens'

Lokal sort från Trolle-Ljungby, Skåne. Buskböna med gröna, ganska breda baljor med viss strimmighet i rött vid mognad. Fröet stort, spräckligt i röda och gulvita färger. Har odlats på samma gård sedan 1900-talets början. Tidigare tant Annas och Fjälkinge. **264**

'Nez Perce'

Half-runner, blir ca 1 m och behöver stöd. Ger många små baljor. Vackra gulbruna frön. **112**

'Red Calypso'

Buskböna med kraftiga baljor. Fröna är till hälften vita och hälften röda, en färgsättning lik den svartvita 'Yin Yang' (syn. 'Calypso'). **162**

'Rumsiskes'

En böna av Flageolet-typ. Buskböna från Rumsiskes i Litauen. **175**

'Rumänien'

Buskböna som ger släta baljor med små svarta glänsande frön. Mognar enhetligt, är ganska produktiv. **162**

'Rävböna'

Half-runner som ger 16-20 cm långa, något böjda baljor. Spräckliga frön. Sen. **162, 264**

'Rödhakeägg'

Syn. 'Robin's Egg'. Engelsk störböna som ger blå-vitspräckliga ovalrunda bönor mot beige botten. Breda blåviolettera fläckiga baljor som ofta är böjda. Rik skörd. Produktiv. **1438, 1946, 4356**

'Shamanböna'

Buskböna. Svarta frön, ganska små. Rikgivande. Bra smak. Kom till Skåne med några shamaner år 2007-2009 (ca), de använde bönorna i sina ceremonier. Därför kallas den Shamanböna. Från Peru. **1598**

'Shirokostrucz Kovina'

Buskböna från Ryssland med ett ljust bladverk, den behöver lite stöd. Blommans vinge är vit och seglet rosa. Platta baljor som hastigt avsmalnar mot fästet. Fröet är gröngult. **162**

'Signe'

Baljorna är rel. korta, 10 cm, buckliga med utdragen spets. Brungula frön. Kan även användas som skärböna. Tidig. Signe odlade den in på 1950-talet. Åby, Ramdala sn, Blekinge. Fröuppropet, NGB17825. **307, 1932**

'Silute'

En storvuxen störböna med stora vita blommor och stora bönor. Den kommer från träskmarkerna mellan Klaipeda och Kaliningrad, där en kanalvaktare hade den i sin trädgård. Den hamnade sedan i Lau på Gotland varifrån den spridits vidare inom Sesam. **175**

'Sloalycke'

Ganska långa baljor, 15 cm, rundade med smalt fäste. Fröet har en karakteristisk färg: ljust brunrosa med vita fläckar i olika nyanser. Smaken är neutral och frisk. Från fröuppropet, kan härstamma från USA. **112, 722**

'Stella'

En tidig och odlings säker sort av brun böna. Den härstammar från ett linjeurval från en skånsk lokalsort. Kan ge moget frö upp till Sundsvallstrakten. Den har tämligen små frön, är tunnskalig och lättkokt. Motståndskraftig mot en del mögelsjukdomar. **264, 722**

'Svensk vit'

En emigrantböna, dvs den togs med till Amerika under den stora emigrantvågen. Sedermera kom den tillbaka. En störböna som ger utsökta, stora vita frön. Används främst som kokböna. Kräver varma lägen. **1838, 2787, 2961**

'Yin Yang'

Syn. Orca, Calypso. Vackert mönster i svart och vitt med runda prickar, likt symbolen för Yin och Yang. Rikgivande, välsmakande. Planthöjd ca 40 cm. Skördas spåda som brytbönor, fullmogna att torka som kokbönor. **2880, 2920**

'Äkta Tranbär'

Störböna med relativt korta, tjocka, sträva, ljust gröna baljor. Fröet är mörkt glänsande rött och har en god nötsmak. Kan även användas som spritböna. Syn. 'True Cranberry', en gammal sort med troligt ursprung Abenaki-indianerna i Maine. **1294, 2727**

SKÄRBÖNA**'Dansk böna'**

Störböna. Långa, trinda, buckliga, violettstrimmiga, trådfria baljor på 10-15 cm. Bönorna runda och spräckliga. Mycket mjälla, bör skördas innan fröet växer till. Sen. Insänd till fröuppropet, från 1920-tal. NGB 17804. **604**

'Kejsar Wilhelm'

En låg buskböna med hög avkastning. Långa breda baljor. **162**

'Rinkeby Prime'

Störböna med platta 25x2 cm ljusgröna baljor, mycket rikgivande, god. **4356 (lite frö)**

'Sigrid'

En störböna som ger 15 cm långa baljor med insnörningar runt fröet. Kommer från fröuppropet, härstammar från Holland och har i Sverige odlats sedan 1940-talet. Fröet är vitt. **1438, 4356 (lite frö)**

VAXBÖNA**'Asarum'**

Buskböna. Gulfröig, god avkastning. Lokalsort. NGB11751. **1305 (Maila)**

'Best of All'

Rätt kompakt stadig vaxböna med ljusgrönt bladverk. Trinda svängda baljor. Hög produktivitet. Fröet är vitt med svart runt hilum (fröärret). **162**

'Burro d'Ingegnoli'

Buskböna med kraftiga köttiga och trådfria baljor. Från Italien. **162**

'de Rocquencourt'

Syn. 'Beurre de Rocquencourt'. En liten spenslig, fransk vaxböna med utsökt smak. Fröet är svart och mycket smalt. **2500**

'Mont d'Or'

Buskböna. Kraftigväxande, behöver stöd. Gammal fransk sort från 1800-talet, med korta trådfria baljor. Mycket god. Rikbärande. **264**

'Neckargold'

Kraftig störböna med ca 20 cm långa, mjälla, runda, gula baljor. Trådfri. Även god som spritböna. Fröerna är vita och avlånga. Rikgivande. Medelsen. Resistent mot mosaikvirus. **4356**

'Svarta Malin'

Vaxböna med gulgröna blad. Baljorna blir ca 15 cm långa. Små, svarta avlånga frön. **1305 (Maila)**

'Weibulls Express'

Sort från 1952 framtagen för nordliga förhållanden. Mycket snabb tillväxt på baljorna, blir snabbt övermogna. Baljorna är smala och trådfria. **162**

ÄRTER

Pisum sativum

GRÅÄRT**'Baltikum'**

Hög med små vinröda-lila blommor, många korta baljor. Grågröna frön med lila prickar. Sen. NGB 17871. Från fröuppropet. **162**

'Bergerbse'

Spenslig, tålig gråärt, ca 150 cm hög. Kan sås sen höst eller tidig vår. Ger små baljor och små tanninrika ärtor fram till frost. Gammal lantsort från Tysklands bergstrakter. **1404, 1638**

'Bergslagen'

Blåärt. Hög, stora lila-röda blommor, baljorna blålila, spräckliga eller gröna. Odlar vidare enbart på ärtor från plantor med blå baljor. Baljan har 7-8 gröngula frön. Nötaktig smak. Rikgivande. Västmanland. Fröuppropet NGB17874. **1294, 1838, 3431**

'Biskopens ärtor'

Mycket hög och kraftig, rosa-röda blommor, rikgivande, hårdig. Gråsockerärt, dvs baljorna saknar membran och kan ätas hela som unga. Stora rödbruna ärtor, bra matärtor. NGB 17866 Fröuppropet Dalarna. **2167, 2168, 2920, 3095, 3359, 3787, 3816, 4382**

'Bjurholms blåärt'

Relativt stor blåärt som ger god skörd även i norra delen av Sverige. Kan användas som sockerärt om de skördas tidigt. Mognar ganska långsamt och måste ofta slås av för att eftermogna. NGB24333. **3007**

'Blauwschokker'

Blåärt. Mycket hög och kraftig. Rikgivande, omtyckt matärt. Holländsk handelsort, syn. 'Ezetha'. **4850**

'Brattebräcka'

Mycket hög, sen och produktiv med medelstora grågröna frön som varierar i utseende. Ger mycket grönmassa men också bra fröskörd. Mognar under lång tid. NGB14638, Bohuslän. **307**

'Carouby de Mausanne'

Gråsockerärt. Hög, plantan blir minst 150 cm. Lila blommor, stora platta baljor, torkade frön är brunviolettera. **2010**

'Desirée'

Blåärt. Låg. Mörkt lila, korta baljor med limegröna frön. Skördas tidigt som sockerärt, vid fullmatade baljor kan de spritas som märke. Från Salt Springs, Kanada. **2800, 3794**

'Edsbyn'

Syn. 'Lindens Edsbyn'. Blåärt. Hög, tidig, rosa-purpur blommor. Hålsingland Fröuppropet NGB20206. **305, 2167**

'Gammalsvenskbyn'

Blåärt. Medelhög. Lilaröda blommor. Blålila-spräckliga gröna baljor med 5-6 plattrunda frön. Odlar vidare på frön från blå baljor. (Har i föreningen tidigare gått under namnet Gammaldags blåärt). **307 G, 4351**

'Golden Sweet'

Gråsockerärt. Hög. Purpurfärgade blommor, ljusgula goda baljor. Passar inte att frysa. Anses stamma från Indien. Jmf Golden Podded. **2478**

'Gotländsk blåärt'

Blåärt. Hög och kraftig. Rödviolettera blommor, mörkblå baljor. Fröna har hög halt av oxalsyra och mörknar med tiden. God skörd. Mild smak. Äts färsk eller torkade. Har en tendens att ge gröna baljor. Spara därför frö av helt blå baljor. NGB11760. **4570**

'Graue Florentiner'

Hög. Breda platta gröna baljor. Kan användas som socker- och brytärt. Sorten kommer från Tyskland, finns beskriven i tyska genbanken IPK Gatersleben (IPK Nr. PIS 148). **264**

'Grellet Pallanche'

Fransk gråsockerärt som växer sig hög. Baljorna är 10-12 cm. **162**

'Grijze Roodbloeiende'

En äldre sort av gråsockerärt. Stora baljor med söt smak. **4382**

'Holma kvarn'

Blåärt. Hög och kraftig. Rödviolettera blommor. Baljorna är lilaspräckliga och gröna. NGB17860 Fröuppropet, Östergötland. **1438, 2800**

'Hälsinge gråärt'

Medelhög. Röd-violetta parvisa blommor, små böjda baljor, rikgivande. Mörkprickiga små, smakrika frön. Tidigare använd till djurfoder, gröt och bröd. NGB4078 Lantsort, mycket lik Rättviksarten. **3412, 3874, 4990, 5190**

'Irish Preans Pea'

Medelhög till hög. Lilarosa blommor. Stora baljor med mycket stora ärtor. Mycket sen. Ovanlig ärt från en irländsk jordbruksforskningsstation. **2386**

'Jons släpärt'

Knappt medelhög, blågrönt bladverk, rödvioletta blommor. God som sockerärt. NGB21938 Fröuppropet, Värmland. **948, 3911**

'Kims Favorit'

Hög gråsockerärt, violetta blommor, ger stora breda baljor, utmärkt som salladsärt. Liknar Lokförare Bergfältis jätteärt men är lägre, mognar tidigare. **3937**

'Kärrboda'

Medelhög med rosa-röda blommor och stora brungula melerade kantiga frön. Gammal sort i Sesam. Fröuppropet, Södermanland. NGB17869 **1947**

'Lit'

Halvhög. Små gröna, spräckliga eller mörka ärtor. Lantsort från Jämtland, funnen 2001. **672**

'Lokförare Bergfälts jätteärt'

Mycket hög och kraftig gräsockerärt. Violetta blommor, många mycket stora saftiga och söta baljor. Bra att äta råa, kokta eller infrysas. NGB21724 Fröuppropet, Dalarna. **1872, 1947 G, 2123, 2168 G, 2515, 3018, 3794, 3816, 3863, 4263, 4356 (lite frö), 4753, 4990**

'Lollandske rosiner'

Medelhög. Bladen har inga småblad, bara klängen. Gröna frön som blir bruna vid tillagning. Goda att äta färska. Mogna frön är bruna och buckliga. Dansk lantsort. **4356**

'Låg tidig'

Gräsockerärt. Mycket låg, 30-40 cm. Kan sås tidigt. Ar stadig, blommor vackert och ger små söta baljor, goda råa som små, kokta som lite äldre. Passar i krukor, balkongglådor och som kantväxt. Är förmodligen sorten 'Tidig låg' från Hammenhög 1934-1952. **2168, 3095**

'Märta Vax'

Syn. 'Märta'. Medelhög. Rödvioletta blommor. Vaxärt med många små späda ljusgula baljor som också kan ätas som sockerärter. Grårosa spräckliga frön. NGB20187. **2168 G, 3095, 3359, 4356 (lite frö)**

'Pelusk från Dalarna'

Hög, rödvioletta blommor, gulbruna medelstora ärtor. Medelsen, rikgivande lantsort. Förr till foder och ärtmjöl. NGB 103525. **2167, 2920**

'Pålsbo'

Hög med stora gråblå blad. Tidig med violett-röda blommor men baljorna mognar sent. Gulbruna frön. Hette tidigare 'Hedesunda'. NGB 17877. **1908**

'Red Fox'

Lågväxande engelsk kommersiell sort. Rosa blommor av samma typ som 'Rosakrone' och har klängen istället för blad. Behöver inte stöd. Medelstora kopparfärgade marmorerade frön. **307**

'Rosakrone'

Medelhög, mycket vackra rosa-vita blommor i krans, kantig grov stjälk. Något buckliga gulbrun-rosa frön med ordinär smak. Tysk kronärt/foderärt från 1975. NGB103071. **307, 1318**

'Roveja'

Mycket små frön, liknar 'Hälsinge' i storlek och växtsätt men färgerna är mer varierande. Kan ätas som liten sockerärt eller soppart. Sort från Umbrien, Italien. **2880**

'Rustica'

Kokärt. Medelhög, mörklila blommor med ljuslila segel med vit kant. Gröna ärtor. Tidig, rikgivande, lång skördetid. **948**

'Rättviksärt'

Medelhög, späda, rosa-violetta blommor, många små baljor med små pigmenterade ärtor. Lång blomningstid. Lantsort, förr till foder och mjöl. NGB 17879 Fröuppropet, Dalarna. **2167, 2920**

'Schmalh'

Medelhög, små ärtor, neutral smak. Liten skörd. Namn efter en botanist i Kiev. **264**

'Schwedische Ackerperle'

Höjd ca 200 cm, risas/stödjes. Tidig sådd. Relativt små, vackra röda blommor. **2386, 3007**

'Shiraz'

Blir ca 100 cm hög. Blommor tvåfärgade i lila-rosa. Vackra purpurfärgade baljor. Används färska, wokade eller ångkokta och blir mörkgröna efter tillagning. **2800**

'Solberga'

Hög, kraftig, blommor och mognar sent och utdraget. Smutsrosa blommor i plantans topp. Stora buckliga ärtor i grönbrunt-rödbrunt och med mild smak. NGB14153 Fröuppropet, Bohuslän. **162, 2274, 3007, 3412, 3775**

'Sollerö'

Hög, rosa-röda blommor, tidig blomning och frömognad. Stora gulgrå frön med svart prick. Mild smak, bra till bröd, biffar, röror. Utmärkt matärt. Fröuppropet, Dalarna. NGB 17859. **2167, 2168, 3007, 3089, 3445, 3816, 4850**

'Sparlösa'

Ca 2 m hög. Rikgivande. Används även som mägärt. Lantsort från Västergötland. **4351**

'Stäme'

Knappt medelhög, stora kantiga gulmelerade frön. Mognar tidigt och är relativt produktiv med 5-6 frön/balja. NGB13469, lokalsort från Halland. **307, 2961, 4174 (lite frö)**

'Svalövs Belloärt'

Knappt medelhög, korta baljor med små brunmarmorerade frön. Medeltidig. Hög avkastning. Foderärt från 1956, härstammar från korsning mellan 'Hero' och 'Artturi'. **264**

'Sörmländsk blåärt'

Lokal variant från västra Sörmland. Hög, 1,8 m. Har ett vekare växtsätt än övriga blåärtor, baljorna är även kortare. God bärighet. Den blå färgen urartar ofta, var därför noga med urval. **264**

'Sörmländsk bönärt'

Medelhög, lila-violett blom, baljor i par, stora grönbruna ärtor med svart prick. Något sträv smak. Gammal sort i Sesam. NGB14640. **2386**

'Tjörn'

Ca 1,5 m hög. Purpurfärgade blommor med ljusa segel. Sen blomning högt upp på stammen. Medelstora baljor. Stora gulbruna ärtor. **1438**

'Visingsö'

Blåärt. Hög och kraftig, violett-lila blommor, korta blå-lila-spräckliga-gröna baljor med 5 buckliga frön i skiftande färg. NGB17870. Fröuppropet, Småland. **5250**

'Väse'

Hög, blommor tidigt i lila-violett, raka baljor med upp till 8 buckliga frön i grågrönt-brunnrött som mörknar vid lagring. Rikgivande. Fröuppropet. NGB17868. **264**

KOKÄRT

'Bjurholms småärt'

Syn. 'Bjurholms grönpickelärt'. Medelhög, tidig, vita blommor, små baljor som kan ätas som sockerärter, små gröna söta kokärter. **2111, 3441**

'Klosterärt'

Medelhög, vita blommor i par, många korta baljor, ger medelsena gula kokärter av hög kvalitet. NGB101744. Korsning 1945 mellan storfröiga foderärten 'Monopol' x 'Ambrosia'. **1438, 3794**

'SW Clara'

Medelhög foder-/kokärt. Bladlös åkerodlad ärt med bara stipler och många klängen. Vitblommig. Bra stjälkstyrka. Gulfröig. Rikgivande. **3359**

'Svalöfs Concordia'

En kokärt från början av 1900-talet. Fröna är ljusgröna och plantan blir ca 1,5 m hög. Vita blommor. Ganska sen. **162**

'Svalöfs Torsdagsärt'

Plantan blir mer än 1,5 m hög. Rak och kort balja, små runda gula frön. Normal skörd. Från 1925, härstammar från 'Kapitalärt' och 'Östgöta gulärt'. **162, 3431**

MÄRGÄRT

'Beda'

Medeltidig, blir ca 1,5 m hög, behöver stöd. Smaken är mycket söt och skörden är medelmåttig. Från Fröuppropet. **162, 3794**

'Bolum'

Hög, 1.8 m, medel i bärighet, god smak. Gröna frön. **4351**

'Britta'

Medelhög 1,5 m, stora vita blommor, stora baljor med inte så hårt packade 6-8 medelsöta frön. Fullmatade baljor spritas, fryses direkt, kokas lätt före användning. Odlad sedan 1900 i Härlunda, Västergötland. NGB23476. Fröuppropet. **162**

'Edsås'

Låg, vita blommor, inte så söta ärtor. NGB17842 Fröuppropet, Västergötland. **948**

'Emma'

Knappt medelhög, vita blommor, klättrar bra, många smala baljor med små ärter, sen. Västergötland, Fröuppropet. **4243**

'Freezonian'

Höjd 1-1,5 m. Vita blommor en och en. Balja i tunna väggar med membran. Frön 8-10 mm med viss sötma. Framtagen 1947 av Rogers Brothers Seed Co., USA. **1449**

'Hildas'

Knappt medelhög, behöver stöd. NGB17848 Värmland, Fröuppropet. **264**

'Klenshyttan'

Brytmärgärt. Hög och kraftig, klättrar bra. Både ärtor och baljor äts under den långa skördetiden. Lokalsort från Dalarna. NGB17862. **1947, 2111, 3794, 3816**

'Lydia'

Hög, tålig. Trinda korta baljor med stora söta ärtor. Medelgod skörd. NGB20202. Fröuppropet, Östergötland. **3794**

'Svens låga ärt'

Låg, medeltidig, vitblommig. **948**

'Vallgården'

S.k. stensärt. Medelhög-hög. Vita blommor. Droppformade korta baljor med 4-5 frön. Medeltidig. Lång skördeperiod. Från Fröuppropet. NGB 17839. **2167**

'Wawerex'

Syn. 'Petite Pois'. Låg, svagväxande med 6-8 ärtor per balja, små, söta, god kokt. **112**

'Viktoria'

Hög, normal bärighet. Varje balja kan ge upp till 9 ärtor. Söt och god. **264**

'Västra Ny'

Medelhög, vita blommor, korta breda baljor, 4-5 stora söta ärtor, något sen frömognad, rikgivande. Skörda unga ärtor annars blir de lätt grova. NGB17830. Fröuppropet, Östergötland. **948**

'Zinkgruvan'

Högvuxen lokalsort. Vitblommig. Från Närke. **948**

'Örshult'

Stensärt från Örshult, Småland. Hög kraftig planta. Sås tidigt, behöver stötta. Korta knubbiga baljor. Odlad av tre generationer kvinnor sedan 1900-talets början. Ärtorna stuvades och äts med spicken sill till frukost. Från Fröuppropet. **307**

'Östgöta märgärt'

Hög märgärt. Korta tjocka fullmatade baljor. Stora tillplattade frön, mycket goda. Mycket hög avkastning. NGB13489. **2609**

SPRITÄRT

'Blue Preussian'

Hög, medelstora baljor, rik skörd, bra matärt. **2386**

'Enviken'

Hög, kraftig, vita blommor, god skörd, sen. NGB 17865. Från Fröuppropet. **2167, 3816**

'Lettisk Spritärt'

Kraftig balja med 8-9 frön, buckliga, ej så söta. Från M92 år 1994. **112**

'Petit Provencal'

Hög. Smala baljor med små gröna frön. **264**

SOCKER- OCH BRYTÄRT

'Arvidsjaur'

Socketärt. Medellåg, vita blommor, mycket tidig. Lik Svartbjörnsbyn fast ännu sötare. NGB11750. Norrbotten. **50, 1872, 2123, 2473, 2562**

'Björks'

Småbaljig, kan bli 2 m hög. Liknar övriga norrländska sockerärter, möjligen mer produktiv. Har odlats av familjen Björk, i Jämtön i flera generationer. I ett brev daterat 1847 önskas lycka till med den goda ärtan. **307**

'Boaryd'

Ögonsockerärt. Höga buskiga småbladiga plantor, vita blommor, varje balja ger 5-8 gula runda frön med svart prick. Frisk och rikgivande. Sen. NGB17833. Småland, Fröuppropet. **4401**

'Engelsk sabel'

Hög, vita blommor, stora, långa köttiga baljor av god kvalitet. Sen. Bra sort men känslig för bladmögel. **1404**

'Evy i Våthult'

Hög sockerärt, vita blommor, rikgivande. Gammal sort från Limmade, Gislaved, Småland. **2386**

'Finnmarksärt'

Socketärt. Medelhög, kraftig, klättrar bra. Vita blommor i par. Stora baljor med stora, runda inte så söta ärtor. Tål frost. Mycket bra i kärva skogstrakter. NGB21658. Arvesort från Finnmarken. **264, 2167**

'Kungsärt'

Medelhög, 1,5-2 m. Ensamma vita blommor, böjda ljusgröna köttiga baljor. God i alla stadier från små till tjocka baljor. Rikgivande, lång skördesäsong, bra klättrare. Föregångare till 'Sugar Snap'. Fanns i fröhandeln till mitten av 1950-talet. **4351**

'Lövänger'

Socketärt. Låg, tidig. Vita blommor i par, liten tunn balja. Mycket uppskattad lokalsort. Kom till Sesam på 1980-talet. **50, 2386, 2787, 3007, 3018, 3359**

'Mammoth Melting Sugar'

Socketärt. Mycket hög, medeltidig. Mycket rikgivande under lång tid. Helt trådfria skidor. Lite ljusa i färgen men mycket god smak. **2386**

'Mors ärtor'

Medelhög. Rak smal balja med många frön. Sväller och blir saftig och spröd när den växt färdigt på längden. Stor skörd, utsökt smak. Lokalsort från Vislanda. **3566**

'Nordland'

En medelhög tysk sockerärt med lång skördesäsong. Stadig planta. Hög avkastning. Bör helst ätas när de precis börjar svälla upp. **3095**

'Norli'

Låg tidig och tålig sockerärt som kan behöva stöd. Ger riklig skörd av mjälla söta baljor. **5028**

'Norrlands Express'

Socketärt. Hög, vita blommor. Rikbärande under en lång säsong. Bra motståndskraft mot mjöldagg. **3280, 4243**

'Norrøna'

En högväxande norsk sockerärt med rätt stora och välsmakande söta, ca 15 cm långa svagt böjda baljor. Norrøna är dagslängdsneutral. Sorten är från 1958. Syn. 'Grön sabel linje 16'. **4372**

'Prickärt från Väckelsång'

Ögonsockerärt. Hög, vitblommig, medelstora, söta baljor med 8-9 frön. Fröna är gulbeige med svarta prickar, svart fröfäste. Klättrar bra, ganska sen, rikgivande, lång skördetid. Lokalsort från Tingsryd, Småland. NGB13465. **1449, 2478**

'Svartbjörnsbyn'

Socketärt. Knappt medelhög, späd, vita blommor, ger många små söta baljor, som äts när de börjar bli runda. Mycket snabb. I arv från 1875, Boden, Norrbotten. Fröuppropet, NGB17837. **50, 2515, 3095, 5250**

'Swedish Snow Pea'

Socketärt. Medelhög, produktiv, kraftiga baljor med många, stora ovala, inte så söta ärtor. Emigrantsort från Mainesvenskarna, Seed Savers Exchange. **2123, 5250**

'Sweet Green'

Socketärt. Låg. **264**

'Tant Erika'

Hög och tidig. Tunna söta baljor. Har odlats lokalt i Sunderbyn utanför Luleå sedan slutet av 1800-talet. NGB17855. **50**

ÖVRIGA BALJVÄXTER

Blålupin 'Boregine'

Lupinus angustifolia. Syn. sötlupin. Smalbladig med grenat växtsätt. Lång stjälk med god stjälkstyrka. Medeltidig mognad. Hög avkastning, god proteinhalt. **3889**

Limaböna 'Alabama Blackeyed Butter Bean'

Phaseolus lunatus. Störböna, ca 2 m. Gröna, tjocka baljor, vita bönor med litet svart "öga". Krämig smak och konsistens. Skördas som torr böna. Kan skördas tidigare, tillagas direkt eller förvällas och frysas. Värmekrävande, torktålig. **2800**

Långböna 'Red Noodle'

Vigna unguiculata Sesquipedalisgruppen, kallas även sparrisböna. Högväxande. Föredrar varma skyddade lägen eller växthus. 25-40 cm lång röd böna, ätes hel innan den är fullt utvecklad, kan annars bli trädig. God avkastning. **535, 2800**

NGB101787 'WBH 1787'

En population av arten *Pisum fulvum* med accessionsnamnet WBH 1787. Den ingår i NordGens ärtsamling från Weibullsholm (WBH). NGB101787. **4382**

Smalbladig lupin 'Boruta'

Lupinus angustifolius, även benämnd blålupin, blå sötlupin. Annuell. Ogrenad sorttyp, upprättväxande. Blommor nästintill vita. Två till flera kransar av baljor, 5-7 frön/balja. Används likt sojabönor, torkade bönor, eller till tofu och tempeh. **4407**

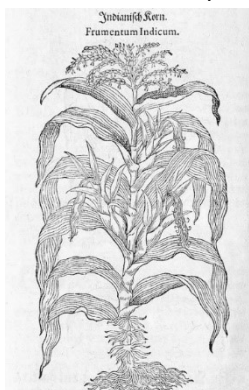
Sparrisärt

Lotus tetragonolobus. Låg, välförgrenad, nästan krypande. Något värmekrävande. Mörkröda blommor, fyrkantiga baljor med vingar. Baljan skördas späd, 2-3 cm lång, förvällas. Låg skörd, lång skördetid. Förkultiveras/direktsås när jorden blivit varm. **2800**

Ögonböna

Vigna unguiculata, syn. Black-eyed pea, Black-eyed bean. Höjd 30-50 cm. Blommorna är rosa/vita. Får mellanstora baljor och vita frön med svart öga. Behöver en varm växtplats. **2800**

MAJS *Zea mays*

Frumentum indicum (förlinneanskt namn på Zea mays),
Tabernaemontanus, Jacobus Theodorus, 1588.

'Double Standard'

Tvåfärgad tidig majs som ger stora fina kolvar med god smak. **2051**

'Gaspé Flint Corn'

Blir bara 50-100 cm hög med 7-10 blad. 5-11 cm långa kolvar med 8 rader av gula stora korn. 1-3 kolvar/planta. En av de tidigaste sorterna, 90-100D. Flintmajs till polenta, majsbröd mm. Ursprung Mikmaq-indianerna på Gaspé-halvön, Québec, Kanada. **156**

'Painted Mountain'

Tillhör Amylacea-gruppen. Dekorativ mjölmajs. 15-18 cm långa kolvar med frö i många färger. Plantan 150 cm. Tidig. Tål kallt och blåsigt väder. Gammal sort från Montana, USA. **722, 1404, 2051, 2174, 4543, 5001**

'Yukon Chief'

Dvärgsockermajs. Plantan 1-1,5 m hög. Korta kolvar, 12-15 cm, välsmakande. Sås tidigt, kan direktsås vid jordtemp. 14°C, med 25-30 cm. Mognar snabbt, från sådd till skörd 75-80D. Alaska, USA. **4830**

BLAD

BLADBETA/MANGOLD

Beta vulgaris

'Five Color Silverbeet'

Plantor i fem stjälfärger - lila, röd, orange, gul och vit. Hög produktivitet, mjälla stjälkar med fin smak. Färgerna bleks vid tillagning. En arvesort från Australien. **2609, 4422**

'Fordhook Giant'

Stora gröna buckliga blad och vita stjälkar och bladnerver. Tidig och

ger stor skörd. Tål flera frostnätter på hösten. Kulturarv från 1750. Används färska i sallader eller tillagade som spenat. **257 G**

'Groene Gewone'

Syn. 'Perpetual Spinach', 'Erbette', 'Spenatbeta', "den eviga spenaten", "stjärnmangold". Spenatlika gröna något släta blad, ljusgrön stjälk och bladnerv. Smal stjälk. Skördas under lång tid. Tål torka, värme och kyla bra. Från 1869. **922, 2493**

'Hunsrucker Schnitt'

Gammal tysk lantsort med tunna stjälkar och ljusgröna blad. Delvis vinterhärdig i Gävletrakten. **715**

MÅLLA *Atriplex hortensis*

'Ceriseröd trädgårdsmålla'

Upp till 2 m hög, vacker och ståtlig med ceriseröda blad. **3905**

'Japansk spenat'

Syn. Japansk målla. Målla som odlats i Katrineholmstrakten, Sörmland, sedan lång tid. Börja skörda vid midsommartid. Från Fröuppropet. **257, 722**

'Mormors spenat'

Upp till 2 m hög beroende på jordmån. Bladen goda att äta även efter att den gått i blom. Sås med fördel på hösten då grobarheten är hög. **4990**

Les plantes potagères. Description et culture des principaux légumes des climats tempérés, 1re édition, ouvrage publié par la maison Vilmorin-Andrieux & Cie à Paris en 1883.

'Red Orach'

Vinröd, storväxt. **2390, 2395**

'Rubra'

Rödbladig. Ståtlig i rabatten. Används som spenat, god i sallad. **4235**

'Röd trädgårdsmålla'

Vacker, ståtlig med daggigt vinröda blad, upp till 2 m hög. Uppskattas bl.a. i Frankrike för sin milda behagliga smak. Godast som småplanta 15-20 cm. Kan ersätta spenat, god i sallader och på smörgås, fin som snittblomma. **2493, 4907**

'Sinanders'

Grön målla, sås tidigt, god som sallad eller spenat hela sommaren. Släktklenod från Säm i Valinge, Halland. **1638**

'Weibulls gröna'

Ljusgrön, högvuxen med spetsovala, något buckliga blad. Uppvisar lite variabel bladform. Ingick tillsammans med en röd och en gul sort i yrkessortimentet i slutet av 1980-talet. **741**

'Weibulls röda'

Mörkröd, högvuxen med pilspetslika blad. Ingick tillsammans med en grön och en gul sort i yrkessortimentet i slutet av 1980-talet. **741**

'Ängelholm'

Kan bli 2,5 m hög. Mycket stora blad. Mållan har gått i arv i flera generationer, kallades gammaldags spenat. Användes som spenat men ansågs mycket godare. **3089, 4382**

KÅLVÄXTER

BRYSSSELKÅL *Brassica oleracea*

Gemmifera-gruppen

'Early Half Tall'

Tidig sort med djupt gröna huvuden. Höjd 50-60 cm. Gammal engelsk sort. **3851**

'Rubine'

En röd brysselkål som är ganska sen och därför ger små rosetter. Den blir djupt grön vid kokningen med någon röd strimma. Den har inte samma beska smak som är normalt för brysselkål. **162**

GRÖNKÅL *Brassica oleracea*
Sabellica-gruppen

'Col Silvestre'

Spanskt namn (= "skogskål"), även benämnd Collard och Sukuma Wiki. En typ av grönkål, en lättodlad, köld- och värmetålig bladkål som ger stora grågröna tämligen släta blad. Tätare konsistens och kraftigare smak än vanlig grönkål. **2168 G, 2488**

'Dwarf Green Curled'

Ca 50-60 cm hög. Mörkgröna, tät krusade blad, smakrik och köldtålig. Kulturarvssort från 1863. **2609**

'Kelly'

Krusig. **305**

'Nero di Toscana'

Palmkål. Långsmala buckliga blad. Vacker med mörkt gråblå färg. Börja skörda när plantan fått 8-10 blad. **4263 (lite frö)**

'White Russian'

Benämns även bladrap. Hög, kraftig, köldtålig bladkål, släta blad med ljusa nerver. Kan övervintra. **1638**

Chou quintal d'Alsace.
Réd. au douzième.

Alsace hundredweight cabbage. Vilmorin-Andrieux & Cie, 1904.
Les plantes potagères. Description et culture des principaux légumes des climats tempérés.

VITKÅL *Brassica oleracea* Alba-gruppen

'Säfstaholm'

Mycket gammal, svensk, lokal sort. Platttrunda, åsiga, ganska löst knutna huvuden. Återhämtad från Vavilov-institutet, Ryssland. **264**

SPETSKÅL *Brassica oleracea*
Conica-Gruppen

'Vysocket'

Spetskål, violett-röd, fast och hög. Lokalsort från Tjeckien. **2168 G**

ORIENTALISK KÅL *Brassica* spp.

Daggkål 'Kichi'

B. oleracea Alboglabra-gruppen, kallas även Kailaan eller Gai lohn. Är en kinesisk broccoli. Slanka stjälkar och små blomställningar. Hela plantan utom roten används. Skördas kontinuerligt och nya skott växer snabbt ut igen. **4263 (lite frö)**

Komatsuma

B. rapa Perviridisgruppen, syn. senapsspenat, japansk spenat. Krispiga ovala blad och stjälkar. Snabbväxande. Mild, fin smak, äts färsk eller wokade. **2609**

'Scarlet Frills'

B. rapa Nipposinica-gruppen. Violett variant av Mizuna. Ca 30 cm hög. 45 dagars utvecklingstid. Mycket flikiga blad. Växer snabbt, används framför allt färsk i sallader. Kan även tillagas någon minut i rätter men förlorar då sin färg. **2800**

'Tatsoi'

B. rapa Narinosa-gruppen. Växer i vackra rosetter som bildas av skedformade blad. Används på samma sätt som Pak Choy. **5028**

ÖVRIGA KÅLVÄXTER *Brassica* spp.
(för kålrot, se Rotfrukter)

Bladrap 'Red Russian'

B. napus Pabularia-gruppen. Mild och mjäll kålväxt i grågrönt med violetta stjälkar och nerver. Vinterhärdig och självsår sig lätt. Bra till sallad och infrysning. Kulturarvssort från ca 1863. **1438, 3851**

Bladrap 'Western Front'

B. napus. Selektion från USA. En bladkål/grönkål med lila nerver, dock inte helt uniform i utseende. Mycket köldtålig. **2666**

Bladsarepta 'Moutarde Rouge Metis'

B. juncea Integrifolia-gruppen, syn. 'Rouge Metis'. Salladssenap med intensivt röda, finflikiga blad och gröna stjälkar. **4674**

Brukale

B. oleracea Rosettgruppen. Är en korsning mellan brysselkål och grönkål med små lila grönkålsliknande huvuden. Frosttålig, lättodlad. **1404**

'Kalettes Garden Mix'

B. oleracea Rosett-gruppen. Kallas även blomsterkål. Korsning mellan brysselkål och grönkål. Dekorativ, som brysselkål men med öppna kålbuketter längs stammen i grönt och lila. **535**

SPENAT *Spinacea oleracea*

'Bloomsdale Long Standing'

Trögblommande sort från Fedco, USA, 1925. Växer upprätt med mycket stora, tjocka blad. Tål några minusgrader, kan odlas tidigt på våren eller vid sådd i juli-augusti långt in på hösten. **4043**

'Giant Winter'

En köldtålig sort som kan producera blad på upp till 20 cm. **2193**

'Vroeg Reuzenblad'

En snabbväxande sort med stora blad. Köldtålig, passar för odling under vår och höst. **4382**

CIKORIASALLAT

Cichorium intybus

'Di Bruxelles'

Foliosum-gruppen. Syn. 'Brüsseler Witloof'. Drivcikoria med gulgröna blad. Sås direkt på friland på våren. Bildar ganska stora huvuden. **1517**

'Palla Rossa'

Rosensallat-gruppen. Röda huvuden med vita bladnerver. Något besk smak, mildare mot mitten. Lång utvecklingstid. Går lätt i blom om den sås för tidigt. **5001**

'Zuckerhut'

Sallatscikoria-gruppen. Syn. 'Pain de Sucre', kallas även "Söckertopp". Bildar stora avlånga, lätt koniska och tättslutna huvuden, vägande upp till 1 kg. Bör ej sås före mitten av juni, tål frost ner till -6. God och mjäll cikoriasallat. **3905**

ENDIVESALLAT

Cichorium endivia

'Naomi'

Friséesallat. Finflikig och mjäll. Självblekande och relativt motståndskraftig mot stocklöpning. **722**

'Wagners Goldherz'

Stor friséesallat med självblekande gulvitt hjärta. Bör sås före mid-sommars och så sent som möjligt, då den annars gärna stocklöper. **722**

FÄLTSALLAT *Valerianella*

locusta var. *oleracea*

'Baron'

Mörkt gröna skedformade blad. Övervintrar (åtminstone i zon 2-3). Klarar frost och snö bra. **4736**

usn

Även kallad maché, vintersallat, vårsallat, åkersallat. Speciell, nötig smak. Mycket köldtålig. Övervintrar för tidig vårskörd (i Skåne). Även i växthus för tidig eller sen skörd. **2092**

'Vit'

Små bladrosetter med nötig, mild smak. Tål frost, kan sås hela året. Sensommar-/höstsådd ger skörd under vinterhalvåret, går i blom sommaren därpå. Denna sort är snabbväxande med mörkgröna, ovala, ganska långstjälkade blad och ger stor skörd. **4356**

TRÄDGÅRDSSALLAT

Lactuca sativa

'Baquieu'

Kraftig och tidig med röda små huvuden. Köldtålig, kan sås tidigt. Gammal fransk sort. **4748**

'Berliner'

Gammal tysk huvudsallat som omnämns i Benarys katalog från 1882. Återfunnen i Estland. Guldgul till ljusgul. **722 G**

'Cosmopolitan'

Ca 25 cm hög, skålformade blad. Krispig, söt. Är en korsning mellan roman- och isbergssallat. **722 G**

'Ekblad'

Lättodlad plocksallat. Grön, långflikig. **1556**

'Gulldrottningen'

Gammal sort, huvudsakligen avsedd som drivsort för kallbänk men även lämplig för frilandsodling. Medelstora, tämligen fasta huvuden med gulgrön färg. Kort skördetid. **722**

'Kasseler'

Romersk sallat. Gulgrön bindsallat där även stjälkmärgen används. Unga blomstänglar kan användas som sparris, lagad tillsammans med smörkokta blad ("Kasseler Strünken mit Schlupperkohl"). Gammal tysk sort från ca 1850. **4669**

'Little Gem'

En småväxt cossallat. Många tycker denna är en av de godaste. Kulturarvssort. **2800**

'Moon Red'

Cossallat. Upprättväxande. Kompakt. Mörkt violetta blad, hjärtat är limegrönt, sprött. **1305 (Maila)**

'Nouvelle'

Ca 25 cm hög, skålformade blad. Mycket krispig, frisk, saftig, söt. Är en korsning mellan roman- och isbergssallat. **722 G**

'Radichetta'

Syn. 'Cerbiatta'. Huvud-/plocksallat av typen ekbladsallat som bildar stora, trattformade huvuden med gröngrå, ekbladsformade blad. God smak och sen stocklöpning. Kan även vinterodlas. **2609, 3989**

'Sebastiano'

Huvudsallat. Glänsande, småbuckliga, mörkvioletta blad mot grön botten. **1305 (Maila)**

Sparrissallat 'Celtuce'

Asparagina-gruppen. Annuellbienn. Snabbväxande sallat med förtjockade, spröda stjälkar med sparrisliknande smak, vilka likt bladen används färska eller kokta. **2345, 5001**

'Venezianer'

Gammal plocksallatssort med intressant utseende och god smak. Öppna huvuden med långa, tandade, gröna blad. Snabbväxande, går sent i blom. Kan användas som koksallat. **4669**

ÖVRIGT BLADGRÖNT

Blodskräppa

Rumex sanguineus, även kallad rödnervig skogsskräppa, röddrigräsa. Perenn. Stora lansettformade blad i rosett, friskt gröna med lysande blodröda vener. Syrlig smak, unga blad är godast. Används i sallader, soppor och såser. Dekorativ. **2515, 3861 (småplantor), 4990**

Blodskräppa 'Bloody Dock'

Rumex sanguineus. Perenn. Skräppa med syrliga gröna blad med röda bladnerv. **3490**

Bronsfänkål

Foeniculum vulgare Rödblådiga Gruppen. Bladfänkål. Mycket dekorativ växt med kraftig smak på blad och frön. **535**

Bärmålla

Blitum virgatum, syn. *Chenopodium foliosum*, syn. sminkbär, smultronspenat. Skiljer sig från smultronmålla på bladen; flikiga med kort bladskaft, blad även på övre delen av skottet. Finns även med gröna frukter. Ca 0,5 m. Bladen används som spenat. **43**

Fjällsyra

Oxyria digyna. Perenn. Ca 20 cm hög. Goda syrliga blad fram till midsommar. Odlas i solhalvskugga. Lämplig för t.ex. skogsträdgård. **1941, 4990**

Krusmalva

Malva verticillata 'Crispa'. Även kallad grönsaksmalva. Historiskt använd som bladgrönsak, odlas ännu i Kina. Ca 80 cm hög. Krusiga, vackra blad som används i sallad (späda blad), som spenat, i gryta eller bara dekoration. Klipp tillbaka för nya blad. **1318**

Lungrot

Chenopodium bonus-henricus. Även kallad Den Gode Henriks målla. En mycket gammal kulturväxt. Perenn. En vårprimör, används som spenat. **43, 257, 1625, 2255, 2493, 2980, 3089, 3106, 3977, 4235, 4282, 4914**

Löktrav

Alliaria petiolata. Bienn, självsår sig lätt. Lättodlad i näringsrik jord i halvskugga. Mild smak av lök, pepparrot, senap. Små blad används i sallader, kryddsmör. Godast färsk. **1625, 2961**

Malabarspenat

Basella alba. Asiatickt ursprung. Odlas i varmt läge, säkrast i växthus/ inne. Rankande. Toppning ger buskigare planta. Ljusgröna blanka blad, tjocka stjälkar. Goda blad även vid blomning. Används som spenat. Kan gro ojämnt, långsamt, ställ sådden varmt. **4263 (lite frö), 4674**

Nyzeeländsk spenat

Tetragonia tetragonoides. Köttiga blad med viss spenatsmak. Rankande växtsätt, bra som marktäckare. Plantan börjar långsamt men blir stor, 70-80 cm bred. Växthus eller friland. Värme- och torktålig. Ev. blommor kan också ätas. **535**

Parakrasse

Acmella oleracea. Perenn, odlad som annuell. Kallas även tandvärksplanta, m fl namn. Krypande växt, mörkgröna blad, runda, bolliknande gulröda blommor. Blad och blommor har stark, tomtebrusliknande, bedövande smak, kan användas i sallader och som spenat. **1958, 4429**

Rankspenat

Hablitzia tamnoides. Syn. Kaukasisk rankspenat. Perenn. Kommer tidigt på våren, kraftigväxande slingerväxt med spenatlika blad. Små grönaktiga blommor. De mjälla bladen och småskotten skördas bäst innan midsommar. Stratifieras för att gro. **3089, 3318, 3933**

Röd malabarspenat

Basella alba 'Rubra'. Rankande. Toppning ger buskigare planta. Tjocka mörkgröna blad, vinröda stjälkar. Ger goda blad även vid blomning. Används som spenat. Kan odlas på friland men säkrast i växthus eller inomhus. Asiatickt ursprung. **1625, 2010, 2488, 2800, 4371, 4397, 4990**

Sandsenap

Diplotaxis tenuifolia. Perenn, halvårdig ört, säljs ofta som rucola-sallat. Kraftig senapssmak. Rikgivande. Blommar sep-nov, uppskattad av insekter. Självsår sig. **4356**

Sköldsyra

Rumex scutatus. Lågväxande syra med små sköldliknande blad med utmärkt syrasmak. Förökar sig med utlöpare och självsädd, bildar med tiden omfångsrika tuvor. Kan skördas hela växtsäsongen. Blommaxen är oansenliga och fröna få. **4675**

Spenatskräppa

Rumex patientia. Även benämnd bl.a. Patientia och engelsk spenat. Perenn kulturväxt, ger tidig skörd av avlånga blad, skördas under hela säsongen. Syrlig men mildare än trädgårdssyran. Kan ersätta spenat både rå och tillagad. Lättodlad och rikgivande. **43, 2478, 2740**

Strandkål

Crambe maritima. Flerårig vårprimör som skall blekas. Stjälkarna skördas vid ca 15 cm, kokas som sparris. Frösädd planta skördas först efter 2-3 år. **2473, 2493**

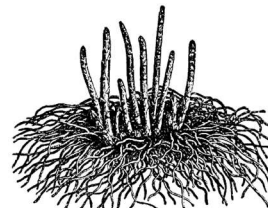
Trädgårdspörtlak

Portulaca oleracea ssp. *sativa*. Milt syrliga blad, spåda stjälkar. Används som spenat i soppor och sallad. Kan förvällas och frysas in. Rik på omega-3-fettsyror och E-vitamin. Gammal kulturväxt. **4990**

Vinterportlak

Claytonia perfoliata. En tidig köldtålig liten växt som växer tuvformat med spatelformade, tjocka blad. Hela växten är ätlig, även de små vita blommorna. Vitaminrik och god i sallader. Frösår sig rikligt. **5001**

STJÄLKAR

Asparagus, Nordisk familjebok.

RABARBER *Rheum rhabarbarum*

'Glaskin's Perpetual'

Brittisk sort med låg oxalsyrehalt. Kan skördas lätt redan år två. Fröplantorna kan variera lite i stjälkfärg från grönt till rosa och rött. **3293**

'Victoria'

En kulturarvssort från före 1863. Breda röda stjälkar med grön kärna. Medelhög oxalsyrehalt. **3923**

SPARRIS *Asparagus officinalis*

usn

Planteras i sandig, väl-dränerad och näringsrik jord. Kan börja skördas efter 3 år. Blir ca 1,5 m hög. **5083**

LÖK

KEPALÖK *Allium cepa*

[OBS! Potatislök/schalottenlök är alltid sättlök om inget annat anges.]

'Charlottas lök'

Potatislök. Ger 1-9 lökar i varierande storlek. Sätts traditionsenligt den 12 maj (Charlotta-dagen). **3445**

'Estland'

Potatislök, något större än de flesta andra. **4185**

'Frändarve'

Potatislök. Kraftigväxande, hög med stadig blast. Lökarna är klot- till plattrunda, skalet är gult eller ljusbrunt, köttet är gräddvitt. Bildar relativt få men stora lökar. Från Gotland, sattes traditionellt på Josefina-dagen. Frö-/ Sparrisuppropet. SWE58. **604**

'Hangre'

Potatislök. Kommer från Gotland där den odlats under hela 1900-talet. Fröuppropet. SWE99. **604**

'Leksand'

Kanske den mest kända av potatislökarna. Löken är högbyggt rund, inte så stor ca 5-6 cm, bildar kluster om 6-10 lökar. Stark smak. Bäst anpassad till ljus- och klimatförhållandena i Dalarna. SWE106. **2911**

'Peipus Kolkja'

Estnisk lantsort. Förökas både med frö och sidolökar. Kantiga klotformade lökar som varierar i rött, rosa och gult. Betydligt större än nordisk potatislök. Frö erbjudes. **2489**

'Sikeå'

Potatislök från Sikeå, Robertsfors. Rikgivande, ganska små lökar. **4356**

'Skånsk potatislök'

Ger tiotalet runda till avlånga lökar per sätta. Välsmakande. **2274**

'Skättilljunga'

Potatislök. Klotrunda lökar med gulbrunt eller rödaktigt skal. Ganska stora med stark smak. Från Skättilljunga, Skåne. Frö-/Sparrisuppropet. SWE92. **1404**

PIPLÖK*Allium fistulosum***'Idunn'**

Salladslök/piplök. Norsk, vinterhärdig salladslök från Vestfold, Norge. Mild smak. Delar sig likt gräslök. **2390, 2515, 4356**

'Mossby Smedja'

Kallas även "Gammelskånsk piplök från Mossby smedja". Ser mest ut som en storbladig gräslök. Underbar som första primör. Vacker blomning med vita blommor överdraget med gult frömjöl. Lätt att ta frö. NGB23035/SWE452. **1449**

usn

Perenn, härdig. Kraftiga ihåliga blad, används som gräslök och purjo. Tidig på våren. Dekorativ. **1625, 1711, 2617, 2961, 4675, 4990, 5083**

VITLÖK *Allium sativum***'Alexandra'**

Hardneck. Storvuxen med stora klyftor. Bulbiller erbjuds. **2489, 2629, 3149, 3415, 4174, 5398**

'Baltisk röd'

Saknar beskrivning. **1958**

'Gusum'

Typ Rocambole, ormlök som under ca 100 år odlats av en familj i Gusum. Bra, starkväxande sort. **4830 G**

'Hamar'

Storvuxen god vitlök. Bulbiller erbjuds. **1958**

'Himalayan Red'

Liten fin rödskalig vitlök från Himalaya. Bulbiller erbjuds. **4830 G**

'Karlsruhe'

Ormlök från Karlsruhe Botanischer Garten. Ger en god skörd. Bulbiller erbjudes. **112, 1625**

'Leningradskij'

Svagt rosa klyftor. God avkastning. Bulbiller erbjuds. **1958**

'Liubasha'

Typ Marbled Purple Stripe. Ger stora lökar och klyftor. Vit skalfärg med mycket inslag av lila. Lagringsduglig. Ukrainsk vitlökssort. Bulbiller erbjudes. **4356**

'Petrovskij'

Vitlök av Rocambole-typ med mycket små bulbillier. Bra smak och god avkastning. Övervintrar lätt. Bulbillier erbjuds. **1958**

'Slavin'

Purple Stripe. Slanka plantor, ca 90 cm med topplök. Lökarna blir 3-4 cm. Vitt skal, lila klyftskal. Sorten

kommer från Tjeckien. Bulbillier erbjuds. **4356, 4830**

'Thermidrome'

Av kronärtskockstyp och en s.k. softneck, dvs utan blomstängel och är flätbar. Stor och kraftig. Mild fin smak. Bra för lagring. **3787**

'Vayo'

Typ Porcelaine. Mycket kraftig smak. Bulbillier erbjuds. **4830**

'Vekan'

Glazed Purple Stripe. Ganska tidig. Ganska kraftiga plantor, 100 cm med topplök. Mellanstora till stora lökar med 6-12 klyftor. Lila glansigt skal. Sorten kommer från Tjeckien. Bulbillier erbjuds. **4356**

'Ävrö'

Från Misterhults skärgård där den vuxit vilt. Stor lök med stora klyftor. Vid skörd har klyftorna purpurstrimmigt skal och är purpursprängda. Efterhand mörknar de i en mer brun nyans. Bulbillerna är breda, runda och purpurfärgade. Mycket härdig. **1625**

ÖVRIGA LÖKAR *Allium* spp.**Altajpiplök**

A. altaicum. Även kallad Altajlök. Vild släkting till piplök. Perenn. Härdig i hela landet. Ca 60 cm hög, blommor i vitt. Skördas tidig vår och sensommar/höst. Omtyckt av pollinerare. Ursprung fröpåse från Ryssland. **3089, 3095, 3113**

Backlök

A. oleraceum. Perenn. Växer vilt på torra marker i S och M Sverige. Gräslökslika blad på våren, dessa vissnar senare bort. Blomställning med både bulbillier och klocklika blommor på långa fina skaft. Bulbillier erbjuds. **4356**

Elefantvitlök

A. ampeloprasum 'Elephant'. Är ingen egentlig vitlök utan tillhör samma art som purjolöken. Bildar 4-6 stora klyftor. Mild vitlöksmak. **5398**

Gräslök

A. schoenoprasum. Rosa/lila blommor. **3095, 3629, 4675**

Kinesisk gräslök

A. tuberosum. Eng: Garlic Chives, Thai Chives. Gräslök med vitlöksmak. Bladen är platta och plantan är glesare än vanlig gräslök. **3113, 4415**

Luftlök

A. x proliferum. Korsning mellan pipplök och keplök. Perenn, hårdig, kommer tidigt. Blad som pipplök, lök tämligen stor, stänglar med bulbiller i toppen. Skarp smak. Bulbillerna kan torkas och användas i matlagning. Bulbiller erbjuds. **108, 1711, 1950 G, 3711**

Norrandlösk

A. angulosum (?) x *nutans*. Flera synonyma namn, t.ex. hybridkantlök, klosterlök, vårpurjolök, sibirisk gräslök. Perenn lök som bildar både lök och jordstam. Vackra ljusrosa blommor. Lökar erbjuds. **5001**

Ramslök

A. ursinum. Tidigaste löken på våren. Växer vilt längs stora delar av svenska kusten. Föredrar fuktigt läge. Småplantor erbjuds tidig vår. **5083**

Rosnlök

A. carinatum. Perenn, hårdig. Mycket tidiga, gräslökslika, plattade, skruvade blad. Rosaröda klocklika blommor samlade i blomstjälkens topp. Kan användas som gräslök. Bulbiller goda i wok eller vinäger. Bulbiller erbjuds. **1625, 1711, 2010**

Skogslök

A. scorodoprasum. På Gotland kallad kajp. Perenn. Används som purjo men lämna löken kvar i jorden. Bulbiller används i wok eller som vinägerkrydda. Bulbiller erbjuds. **43, 1625, 2911, 2961, 3775, 4356**

"Spring onion"

En perenn vårlök, ursprungligen från Premier Seeds, UK. **4180 (lite frö) ***

* Detta erbjudande har inte registrerats i erbjudande-databasen eftersom arten är okänd och flera arter kallas "spring onion".

ROTFRUKTER

B. Reine des noirs (Réd. au cinquième).

Vilmorin-Andrieux & Cie, 1904. Les plantes potagères. Description et culture des principaux légumes des climats tempérés.

BETA *Beta vulgaris*

'Arimona'

Medelstor vit foderbeta med många sidorötter. Ca 50 cm höga gröna blad med ljusgröna stjälkar och bladnerver. God smak. Hög avkastning. Ursprungsfrön från Gatersleben i f.d. DDR. **257**

'Blankoma'

Stor, klotrund och ibland lätt konisk vitbeta. Söt, god smak, mycket bra hållbarhet. Spröd och saftig långt in på våren. Hög avkastning. Bra i råkostsallad och grytor. Kraftiga gröna blad med ljusgröna stjälkar och bladnerver. En holländsk arvesort. **305**

'Blood Red'

En plattrund, mörkt röd beta av god kvalitet. Blasten ger skäl för namnet. Normal avkastning, god hållbarhet. Sorten blir inte träig, trots storleken. **1986**

'Bordo'

Röd och klotrund. God som råkost och kokt. Problemfri odling. Goda lagringsegenskaper. Gröna blad med karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Kommer ursprungligen från f.d. Sovjetunionen. Odlas i de baltiska länderna. **257, 2880**

'Burpees Golden'

Gulorange gulbeta. Runda, små, välformade betor som blir

gyllengula vid kokning. Passar bra i sallad och färgar inte. Bladen ljusgröna. Förädlad av W. Atlee Burpee Co. of Warminster, Pennsylvania, USA. Kulturarv som funnits sedan 1828. **162**

'Chioggia Pink'

Medelstor, rund, ljust karmosinröd s.k. polkabeta. Rötterna blir ljusare efter kokning. Finns beskriven 1840 och kommer från trädgårdar runt Venedig. **1986**

'Deacon Dan Beet'

En medelstor rödbeta med konisk form och mycket djupt röd färg på köttet. Gröna blad med ljusgröna stjälkar och bladnerver. Gammal sort från USA. **257**

'Early Wonder Tall Top'

Klotrund rödbeta med stora rötter, lite plattformade. Mörkt rött kött med utmärkt smak. Bladen är klart mörkgröna med röda stjälkar. Tidig sort. Nordamerikansk, beskriven ca 1880 men fanns troligen i USA på 1600-talet. **257**

'Eckendorfer Rot'

Mycket stor cylindrisk foderbeta, närmare 2/3 ovan jord. Som foderbeta mycket god, blir inte träig. Skinnen rött men köttet vitt. Gammal sort från f.d. DDR. Odlades i Sverige på 1850- och 1860-talen. **257**

'Forono'

Avlång, cylindrisk, violetteröd beta. Härstammar från 'Formanova'. Utmärkt att skiva för inläggning på grund av sin avlånga form. **2787**

'Good For All'

Gammal rund beta med liten nacke. Ytterfärgen gråröd och köttfärg blodröd med jämn utbredning utan ljusa ringar. **305**

'Green Top Bunching'

En rund medelstor mörkröd rödbeta med gröna blad och karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Introducerades 1940. **257**

'Gul Daeno'

Dansk foderbeta som ger långa, gula, stora rötter. Hög skörd. NGB8396. 162

'Jaensch Teutonia'

Spräcklig gulorange foderbeta. Palsternacksformad stor rot. Träig, bäst som djurföda. Ljusgröna blad med ljusgröna stjälkar och bladnerver. 257

'Jaune Géante de Vauriac'

Gulorange foderbeta. Avlång, cylinderisk rot som är 15-20 cm lång. Växer till hälften ovan jord. Gröna blad med ljusgröna stjälkar och bladnerver. Ursprungsfrön från fröfirman Gondian, 2001, Frankrike. 1638

'Little Ball'

Syn. 'Detroit Little Ball'. En tidig, snabbväxande, småvuxen klotrund rödbeta. Mörkröd med ljusare ringar. Gröna blad med karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Bra resistens mot stocklöpnig. 257

'Long Season Giant'

En rund rödbeta med djupt blårod färg, ofta stora och högbyggda rötter. Bra avkastning och goda lagringsegenskaper. 257

'Mammoth Red Mangel'

Gulorange foderbeta. Avlång, mycket stor med vitt kött. Kan väga upp till 10 kg. Ljusgröna blad med karmosinfärgade stjälkar och ljusgröna bladnerver. Kan ätas små. Användes mycket på 1800-talet som djurfoder. 257, 2174

'Modella'

En monogerm rödbeta med varierande utseende. Bladen är något rödaktiga. 1817

'Neger Halblange'

Rödbeta. Nästan svart, vildvuxet rotsystem. 305

'Nina'

Mörkröd, rund och medelstor med ljusare ringar. Mycket god. Gröna blad med karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Sorten framtagen av Weibulls. 1986

'Rote Kugeln 2'

Medelstor, klotrund rödbeta med gröna blad och karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Trivs på lerjordar. Bra smak. 1817

'Rubra II'

Fodersockerbeta. Avlång, konisk, rosafärgad rot med vit spets. Stor, mild och god. En korsning av fyra fodersockerbetor. NGB7174. 257

'Rywal'

Rödbeta med cylinderformade, mörkt röda rötter. 2787

'Shiraz Tall Top'

Mörkröd, rund och medelstor med slät yta. Gröna blad med karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Snabbväxande. Rhizoctonia-resistent. Av Detroit-typ. 257

'Slowbolt'

Röd, rund och medelstor. Gröna blad med karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. NGB13621. 305

'Spangsbjerg'

Svenskförädlad rödbeta från 1960. Variabel till formen, från rund till rundoval, ibland med utdragen spets. NGB23694. 162

'Wiener Lange Schwarze'

Karmosinfärgad, avlång stor beta, påminner om en grenig morot till formen. Mycket mörkrött kött, även bladverket är helt rött. Söt smak, något besk eftersmak. Har också kallats "Långa svarta" i äldre prisuranter. Ursprungsfrön från Gatersleben, Tyskland. 257

HAVERRÖT

Tragopogon porrifolius

'Gammal Gotländsk'

Bienn. Tjocka rötter, grenar sig ofta om jorden är för hårt packad. 305, 722, 2713, 3182, 4205, 5001

'Mammoth's Sandwich Island'

Långa ljusgula rötter. Bladen är svagt söta och utmärkta i sallader på våren efter övervintringen. Violetta blommor. 1638

usn

Kallas ibland vegetariskt ostron, ostronrot. Haverrot är en mycket gammal kulturväxt. Odlas främst för den blekgula slanka rotens skull, smaken är mild och påminner om kronärtskocka. Även de späda bladen kan ätas. 4383

JORDÄRTSKOCKA *Helenium tuberosum***"Ann-Sofies jordärtskocka"**

Ursprung okänt. Vita knöliga skockor. Gula blommor, lila stam. Rikgivande. 4144

'Bianca'

Stora vita knölar. Gula chokladdoftande blommor. Knölar erbjudes. 1318, 1404, 1625, 3775

'Henriette'

En produktiv sort som ger mycket släta vita knölar. Hinner blomma vid långa varma höstar. 2389

'Normlösa'

Vita knölar med rosa inslag. Blommar inte. Ursprung okänt, erhöles från äldre dam i Normlösa, Östergötland, på 1990-talet. 1318, 1711, 3847

'Topstar'

Tidig, vitskalig sort som blommar. Jämnare, kraftigare rötter. Knölar erbjuds. 4356

usn

Jordärtskocka utan sortnamn. 2168

KÅLROT *Brassica napus*

Napobrassica-gruppen

'Bangholm Fenix'

Den har runda eller mer högbyggda rötter. Den ovanjordiska delen är rödviolett till färgen. Köttet är gult till mörkgult. 305

'Finnmarkens vita'

Lokalsort från Grangårde finnskog i Dalarna. Små runda rötter med grön nacke helt utan hals. Köttet är oftast vitt, duwicker saftigt och välsmakande. Kom troligen med finländare till Sverige och har mycket gamla anor. NGB11748. **1438, 3566**

'Kohalik Sinine'

Från Estland. Namnet betyder Lokal Blå. Små, vackra kålrötter, högbyggda med violett topp. Gulorange färg på köttet. **305, 3467**

'Ljustorp'

Lantsort från Medelpad. Gul med grön nacke. Gult kött, mild smak. Rund, mycket stor och tidig. **305**

'Sandvik'

Rund form, grön grundfärg, violett över- och gul underdel, gult kött. Smaken är fruktig, söt och pepprig. God rå, smakrik även som tillagad. Odlas allmänt på Island, har sitt ursprung i Islands första kålrot Kålafafells-"rovan". NGB9912. **3875**

'Sollrot'

Något högbyggd röd kålrot med gult kött. Trådfri. Bra smak. Lokalsort från Sollerön. **3851**

'Tällberg'

Rund, gul och med mild smak. Lokal sort från Siljansbygden, Dalarna. **2123**

'Viksjö'

Lantsort från Ångermanland. Ljust kött, grön nacke. **3018**

'Wilhelmsburger'

En mycket stor, nästan klotrund, slät kålrot. **305**

'Vintjärn'

Klotrund. Vit med grön topp. Krispigt fruktigt kött likt rädisa. En av de godaste att äta rå. Stam av kålroten Bjursås insamlad i Fröupperopet. **2168**

MAJROVA *Brassica rapa*

Rapifera-gruppen

'Purple Top Milan'

Syn. 'Rouge Plat Hâtif à Feuille Entière'. Platttrunda, vitrosa rovor med mild smak. Skördas ca 5-8 cm stora. **5028**

MOROT *Daucus carota*

'Amager DAU27'

Polsk stam av den gamla danska vintermoroten. Roten är orange, konisk, med omväxlande trubbiga eller spetsiga rötter. Lagringsduglig. **162**

'de Luc'

Något brett konisk Chantenay-typ, robust, orange, lagringsduglig och framför allt god. **741**

'Duwicker'

Syn. 'Möhre Duwicker'. Gammal kulturarvssort med små rötter. Mild smak. **112**

'Gniff'

Violett med vit kärna, bred, inte så söt. Från Schweiz. Se artikel i SesamNytt 2/2020. **112**

'Montana'

En namnlös sort, ursprungligen från Montana. Medelstor, cylindrisk, god. **50**

'Regulus'

Svensk vintermorot från 1934. Formen är avsmalnande cylindrisk. De flesta är trubbiga. Hög avkastning och god hållbarhet. **162**

'White Belgian'

Har en mycket lång vit skör rot, som till nära hälften växer ovan jord. Mycket mild smak och nästan fiberfri. Ej särskilt hårdig. Gammal fodersort med god hållbarhet. **112, 722**

PALSTERNACKA

Pastinaca sativa

'Alba'

Halvlång, jämnt konisk. Från amerikanska Seed Savers Exchange. **50**

'Andover'

Rötter med slät konisk form. **50**

'Cobham Improved Marrow'

Engelsk palsternacka av Halblange-typ. Medelstor skörd. **50**

'Kingship'

Beskrivning saknas. Sorten finns hos Seed Savers Exchange, USA (Red. anm.) **50**

'Kraal Russian'

Rund till kastanjeformad rot. Högt stjälkfäste. Något sämre lagringsduglighet. **50**

'Student'

Medellånga till långa rötter som är släta och jämnt koniska. Hög avkastning. God motståndskraft mot rotskorv. Fin smak och god lagringsduglighet. **722**

POTATIS *Solanum tuberosum*

'Backpotatis'

Syn. Hälsingepotatis, Norrbo-potatis. Medelsen, vinterpotatis. Oval-rundoval, grunda ögon och markerade ögonbryn. Gult skal, starkt gult kött och släta knölar. Vit blomma, ibland dubbel. Främst odlad i södra Norrlands kustland. **2562**

'Blå Dalsland'

Medeltidig potatis med blålila skal och vitt kött. Mjölig, ger gott mos. Kallas också Blåpotatis. Var vanlig i Dalsland, Värmland och Bohuslän. NGB 3035. **3461**

'Casablanca'

Tidig, färskpotatis. Oval form, vitt skal och crèmefärgat kött. Smakrik. Snabb, 6-7 veckors utvecklingstid. Framtagen 2009 i Skottland. **2562**

'Early Rose'

Syn. 'Rosen', '6-veckors röd' mm. Från 1867, USA. Runda/äggovala knölar, medeldjupa ögon, markerade långa ögonbryn. Ljusrött skal, vitt kött, ofta röda prickar under ögon eller svagt röd kärsträng. Riklig blomning i vitt. Fastkokande. Hög smakkvalitet. **4407**

'Greta'

Sen, medelstor potatis med gult skal, vitt kött. Rundoval med grunda ögon. Rik avkastning på god jord. **3502**

'Gullöga röd'

En medeltidig potatis med gult kött. Skalet är rödfärgat, ganska djupa ögon. En uppskattad grynig norrlandspotatis. **3018**

'Hössna röd'

Lite ovala, röda och släta knölar med vitt kött. Kan bli mycket stora. Resistent mot bladmögel. **3461**

'Marabel'

Gult skal och kött, tålig och ger bra skörd. **4626**

'Princess'

Ger ovala eller runda knölar. Gult skal och kött. **4626**

'Red Emmalie'

Avlånga knölar med rött skal och rosa kött. **4626**

'Sarmo Blue Danube'

Blått skal och vitt kött. Tålig mot brunröta. **4626 (få knölar, maila)**

'SW Superb'

Höst- och vinterpotatis-gruppen. Medeltidig. Avlånga knölar med gult skal och ljusgult kött. Fastkokande. Hög smakkvalitet. Kan i jordkällare lagras till försommaren året därpå. Ganska sjukdomsresistent. **4407**

ROVA *Brassica rapa***'Golden Ball'**

Gulköttig amerikansk rova, introducerad **1859. 4263 (lite frö)**

'Grüno'

Avlång, grön med gul undersida. Vitt kött. Mild smak. **305**

'Korova'

Lokal sort från norra Värmland. Lång rova som kan bli jättestor. Köttet är ganska ljust och välsmakande. Lämpar sig både som matrova och foderrova. Lagringsduglig. **3018, 4626**

'Svedjerova'

Plattrund, variabel i färg, mild smak. Svedjerovor odlades ofta efter att odlingsplatsen svedjats, därav namnet. **2293, 3007**

RÄDISA / RÄTTIKA

Raphanus sativus

'Albena'

Vit, rund rädisa med slät yta. Mild smak. Ursprungligen från Tjeckien. **3018**

'Riesenbutter'

Syn. 'Giant of Sicily', 'Rosso Gigante Sardo', 'Burro Gigante', 'Gigante Siculo'. En karmosinröd, stor och god rädisa. **3359**

'Saxa 2'

Syn. 'Rapid Red 2'. Rund, helt röd rot. **5028**

SVARTROT

Scorzonera hispanica

'Eenårig Kaempe'

Syn. "Ettårig jätte", "Rysk kämpe". Dansk kvalitetssort med jämna och fina rötter. **722**

'Hoffmanns Schwarze Pfahl'

Lång, mörkbrun, kraftig, fast rot med vitt kött. Roten grenar sig sällan. Trots namnet med ljusare brunt skal än andra svartrotter. Övervintrar och ger fina spåda salladsblad och delikata rötter tidigt på våren andra året. **3911, 4205**

'Meres'

Produktiv sort med långa, smala rötter med svartbrunt skal och helvitt kött. Mjöldaggsresistent. **3977**

usn

Odlas i djup, mullrik jord. De långa rötterna äts, men även spåda blad kan användas som bladgrönt. **715, 3293**

ÖVRIGA RÖTTER**Choro-gi**

Stachys affinis. Perenn, vinterhärdig knölväxt från Asien. Bildar massor av små vita knölar och har en mycket speciell smak. Knölar erbjudes. **1711**

Jordmandel

Cyperus esculentus. Ett halvgräs. Svåroddad knölväxt som behöver en mycket varm växtplats och en lång odlingsäsong. Äts rå eller grillad men aldrig kokt. Rotknölar erbjudes. **2010**

Knölvial

Lathyrus tuberosus. Syn. jordmöss. Perenn. Klängande med veka, långa stjälkar, rosaröda blommor. 3-5 cm stora rotknölar, äts kokta/stekta, smak lik kastanj. Dragväxt. Gammal kulturväxt. Sådd: fröna slipas försiktigt, blötlägg 1 dygn, sedan stratifiering. **1438**

Rapunckelklocka

Campanula rapunculus. En bortglömd rotsak. De små rötterna har en kraftig smak som rädisa. År två blommar den med små blålocksblommor, mycket dekorativ. Frösår sig lätt. **1438**

Sockerrot

Sium sisarum. Flerårig rotgrönsak som kom till Norden under 1600-talet. Så fröna i kruka omgående och köldbekämpa dem i några veckor. **43, 5083**

Strävsolros

Helianthus strumosus, kallas även rotsolros, knölsolros, helianti. Massor av jordärtskocksliknande rötter med avlång lite knölig form. Smak lite som svartrot, enkla att odla. Förökas med sättrotter, som erbjudes. **43, 1318, 2168, 3707**

SÄD

Robert John Thornton, A family herbal, 1814.

KORN *Hordeum vulgare*

[sorterna nedan ska sås på våren]

'Acanthus'

Mycket tidigt sexradskorn. Lantsort insamlad i Dorotea på 1910-talet, bevarad vid amerikanska jordbruksdepartementet. NGB15158. **3874**

'Sivert'

Nakenkorn. Blandat 2- och mestadels 6-radigt. Från Västergötland. **2092**

RÅG *Secale cereale*

'Norrbottens lantråg'

Höstråg, lång halm, ganska små kärnor. Sås midsommar till augusti för övervintring. Mognar bra även långt norrut. **1551**

'Schmidt'

Höstråg som blir drygt 2 m hög med kraftig halm. Tidig. **162**

VETE *Triticum aestivum*

'Atle'

Svenskt vårvete från 1936 som anses ha goda bakegenskaper. Den blir knappt 1 m hög. **162**

'Enkornsvete Gotland'

T. monococcum. 110-150 cm hög. Mycket gammal vetesort från Gotland. Höstsås. **156**

'Folkärna speltvete'

Dinkel. Ca 135 cm hög. Blandning av ax med och utan borst. Mycket tidigt mognande sort från södra Dalarna. Höstsås. **156**

'Gotlands borstvete'

"Vanligt" fritröskande vete men med långa borst på axen. 135 cm hög. Höstsås. **156**

'Gotlands spelt'

Dinkel. 135-155 cm hög. Långa ax på ca 14 cm som är rika på protein och mineraler. Måste skalas innan användning. Höstsås. NGB 4496. **156, 162**

'Holger'

Svenskt höstvete från 1981. Blir ca 1,2 m hög med kraftiga ax. **162**

'Röd Emmer'

T. turgidum Dicocon-gruppen. Ca 130 cm hög. Mogna ax är brunröda. Höstsås. **156**

'Schwaben'

Speltvete. Ett tyskt höstvete som måste skalas innan användning. Den blir ca 1,2 m hög. **162**

'Starke'

Svenskt höstvete från 1959 och blev snabbt populär i lantbruket. Mjöldaggsresistent. Blir ca 1 m hög. **162**

'Svart Emmer'

Triticum turgidum Dicocon-Gruppen. Ett av de äldsta odlade vetearterna. Mogna ax är mörka/svarta. 1,5 m hög. Höstsådd. **156**

ÖVRIGA SÄDESLAG

Bovete

Fagopyrum esculentum. Historisk gröda som numera är tillbaka hos oss. Mat-, bifoder-, gröngödslingväxt. **1438, 4549**

Kvastdurra 'Gammalsvenskbyn'

Sorghum bicolor Technicum-gruppen. Denna sort kommer från svenskbygden i Ukraina, odlas av ättlingar till de Svenskbybor som emigrerade till Gotland 1929. Blomvipporna används till kvastar: ta vipporna när de gått från gult till ljusgrönt. NGB23800. **604, 1294**

Äkta kolvhirs

Setaria macrocheata. Värmekrävande sådd, ca 15 grader. **2010**

KRYDDVÄXTER

Anisop

Agastache foeniculum. Perenn. Höjd 60-100 cm. Lakritssmak. Blålila/rosalila blommor i ax. Mycket omtyckt av fjärilar och bin. **1817, 4937**

Anisop 'Richters 1995'

Agastache foeniculum. Perenn. Finlands samling av medicinalväxter i Mikkeli beställde 1995 frön från Richters Seed, Canada. NordGen lagrade 2008 in frö från plantorna i Mikkeli. NGB20210. **2390**

Backtimjan

Thymus serpyllum. Låg, 3-5 cm. Blommar i juni-juli. Fungerar fint som marktäckare. Sticklingar erbjudes. **3861**

Bergmynta

Clinopodium vulgare. Syn. vild basilika, dosta, ringborste, stenpölya. Perenn. Aromatisk halvbuske med rosenröda kransblommor. Färska eller torkade blad används till fisk och äggrätter. Som medicinalväxt ansedd som lugnande och stärkande. **3977**

Blåväppling

Trigonella carulea, syn. Stenklöver, brödklöver, Schabzigerklöver. Blåblommande ärtväxt. De kumarindoftande torkade bladen används som ost- och brödkrydda i Schweiz (Schabziger kryddost). Fröna används malda i georgisk matlagning. **307 G**

Bockhornsklöver

Trigonella foenum-graecum. Frökrydda i indisk och georgisk matlagning. Gammal medicinalväxt använd vid magbesvär. Kan även groddas, användas som färgväxt och som gröngödsling. **307 G**

Brödvallmo

Papaver somniferum. Även vacker i blomning med ljuslila blommor, dock kort blomning. Blå frön. **2994**

Brödvallmo från St. Petersburg

Papaver somniferum. Stora enkla blommor i lila och vinrött. Härstammar från en trädgård i St. Petersburg i Ryssland. Utvecklas bäst i näringsrik jord med bra bevattning. **2473**

Chokladmynta

Mentha x piperita Citrata-Gruppen 'Chocolate'. Tydlig smak och doft av pepparmint och choklad. Starkväxande, sprider sig. Dekorativa mörkgröna blad. God till te, desserter. Rotsticklingar/rhizomer erbjudes. **4356**

Citronmålla

Dysphania ambrosioides, även kallad ambrosiamålla, dieselmålla, epazote. Sydamerikansk krydda använd till alla slags bönrätter och även som te. **1305, 3106**

Dansk körvel

Anthriscus cerefolium. Ettårig krydda och bladgrönsak. Självår sig lätt. Fin smak med aning av lakrits, anis och dragon. Bladgrönsak i soppa och gräddsås, krydda i tomatsallad, soppa mm. **1817, 3531**

Dill 'Tetra'

Anethum graveolens. Lite senare än vanlig dill med mindre utpräglad smak. Högväxande, produktiv, går sent i blom. **2629, 3441, 4802**

Dill, vanlig

Anethum graveolens. **264**

Fjällkvanne

Angelica archangelica ssp. *archangelica*. Bienn. Förekommer vild i fjällen, förvildad i andra områden. Alla växtdelar kan användas, t.ex. spröda stjälkar i äppelkaka eller känderade. Långsam groning, ev. stratifieras. **1625, 3977**

Gurkört

Borago officinalis. Ettårig. De färska blommorna och bladen används. Blommorna kan torkas och användas t.ex. i grytor strax innan servering, eller i te. **2562**

Gurkört 'Alba'

Borago officinalis. Annuell. Ca 50-60 cm hög. Vitblommig. Krydd-, medicinal- och biväxt, grönsak och prydnad. Självår sig lätt. **3778**

Helig basilika

Ocimum tenuiflorum. Syn. Tulsi, Thai Basil, Kha Prao. Ca 30 cm hög. Lila stjälkar, rosa-purpurfärgade blommor. Används i religiösa ceremonier i Thailand. **3977**

Killkiña

Porophyllum ruderale. Ettårig, ca 1,5 m hög växt med ovala blad som används till soppor, såser och sallader. Smaken påminner något om koriander. Från Bolivia. **3106**

Koriander

Coriandrum sativum. Ettårig. Lättodlad, användbar, starkt aromatisk krydda bl.a. till bröd och curry. Bra ersättning för pomeransskal. Både blad och frön används. **1438, 4748**

Kryddfänkål

Foeniculum vulgare. Perenn. Höjd ca 150 cm. Små gula blommor. Dekorativ. Blad och frö används i matlagning. **2759**

Kummin

Carum carvi. Bienn. 50-70 cm hög. Direktså tidigt. Självår sig lätt. **2713, 3007**

Libbsticka

Levisticum officinale. Perenn. Ca 2 m hög. Blad och frön används som krydda. Stark smak, passar t.ex. i grytor. Förr planterad av allmogen alldeles intill dörren för att mota bort ont. **43, 2629, 2826**

Persilja 'Einfache Schnitt 2'

Petroselinum crispum Foliosumgruppen. Slätbladig persilja. **3293**

Persilja 'Gigante di Napoli'

Petroselinum crispum Foliosumgruppen. Buskig och kraftig, 50-60 cm, slätbladig. Rik persiljesmak. Stjälkarna kan användas likt stjälkselleri. **1439**

Persilja 'Mosskrusig'

Petroselinum crispum Foliosumgruppen, syn. 'Mosskrause'. Krusiga blad, kraftigt växtsätt, stark persiljesmak. **264**

Persilja, slätbladig

Petroselinum crispum Foliosumgruppen. Bladen är släta utan krusighet. **715**

Skörbjuggsört

Cochlearia officinalis. Sallads- och soppkrydda med smak av pepparrot. Mycket C-vitaminrik. **948**

Svartvinbärssalvia

Salvia microphylla. Perenn. Doftar starkt av svartvinbär och smakar kryddigt, bittert med eftersmak av svarta vinbär. Klarar skugga. Härdig i södra Sverige, men bör tas in eller vintertäckas. Rotsticklingar erbjuds. **4356**

MEDICINAL- VÄXTER

Angelica archangelica, Nordisk familjebok.

Bondtobak

Nicotiana rustica. Annuell-perenn, odlad som annuell. Plantan är meterhög med gula blommor, omtyckta av insekter. Mycket gammal tobakssort, kom till Sverige under 1600-talet. Användes som snus, medicinalväxt och avkok för insektsbekämpning. **5083, 5363**

Fingerborgsblomma

Digitalis purpurea. Bienn. Vit-rosalila blommor. Medicinalväxt vid hjärtproblem, men ska absolut inte användas på egen hand. Mycket giftig. **4356**

Gul nattskatta

Solanum villosum. Annuell. En ört runt 1 m hög. Ger gula bär. Bären äts i Afrika och Asien, även bladen. Dock skriver bl.a. Uppsala Botaniska Trädgård (Veckans växt, v 36, 2020) att ingen del av växten skall förtäras pga giftet solanin. **3161**

Hjärtstilla

Leonurus cardiaca. Gammal läkeväxt. Ca 50 cm hög, ljuslila blommor i kransar runt stjälken. Omtyckt av bin och humlor. **4937**

Hundtunga

Cynoglossum officinale. Även kallad munklöss, då fröna fastnar i kläder och djurpäl. Känd sedan medeltiden som medicinalväxt. Bienn. Blir år två ca 0,3-1 m hög med rödlila blommor. Giftig, även i torkat tillstånd, för djur (läs SVAs hemsida). **1305**

Indisk ginseng

Withania somnifera. Även kallad Ashwagandha. Liten buske som får små röda bär. Hela växten kan användas. Påstås ha samma egenskaper som ginseng, men smakar synnerligen bittert. Kan stå ute sommartid och övervintras inne i kruka. Tål att klippas ner helt. **1822**

Indisk spikklubba

Datura metel. Stora trattformade upprättstående rent vita blommor. Giftig. **2800**

Läkemalva

Althaea officinalis. Perenn. Blir över 2 m. Grågröna sammetslena blad, rosa blommor. Hela växten innehåller slemämnen. Har använts mot hosta, som laxermedel och såromslag. Roten kan tillagas, blad, blommor och frön användas i sallader. **4830**

Mariatistel

Silybum marianum. Syn. Stygentorn. Ettårig tistel, 1-2 m hög med vackra spräckliga blad. Medicinal- och kryddväxt. Späda blad till sallad, blombottnar som kronärtskocka. **1438, 2010, 5001, 5083**

Sibirisk hjärtstilla

Leonurus sibiricus. Annuell/bienn. Ca 130 cm hög med rosa blomkransar i juni-augusti. Har använts som medicinalväxt i Europa och Asien, bland annat för antibakteriella, antiinflammatoriska och antioxidativa syften. Gillas av pollinerande insekter. **1305, 3863**

Virginiatobak 'Mor Alida'

Nicotiana tabacum. Blir upp till 170 cm. Stora, ovala, långa blad och rosa blommor. Bra till snus. Förädlad av Alida Olsson, "Mor Alida", i Yngsjö utanför Åhus. Odlad för Tobaksmonopolet till 1964. Frön bevarades sedan på Tobaks- & Tändsticksmuseet. **2390, 2800, 3424, 3531, 3772**

Ålandsrot

Inula helenium. Perenn. 2-3 m hög, gula blommor som lockar fjärilar. Roten är slemlösande kanderade eller som te, och antiseptisk. **2378, 3106, 3863, 4990**

GRÖNGÖDSLINGSVÄXTER

Gul sötväppling

Melilotus officinalis. Bienn. Hög med gula blommor i långa smala klasar. Lång pålrot, bra för att luckra packad jord. Utmärkt för gröngödsling. En av de allra bästa bifoderväxterna. **922**

Honungsfacelia

Phacelia tanacetifolia. Annuell. Blå blommor. Bra gröngödslings- och bifoderväxt. **4549**

Tagetes 'Ground Control'

Tagetes patula. Annuell. Buskigt växtsätt, enkla gula blommor. Växtmassan motverkar nematoder om den myllas ner i jorden på hösten innan frosten. **578**

SPÅNADSVÄXTER

Lin från 1KVMLIN

Linum usitatissimum. Spånadslin från M 2395 som under 2021 deltog i projektet 1 KVM LIN. **2395**

Lin 'Hudiksvall'

Linum usitatissimum. Lantsort från det klassiska linlandskapet Hälsingland. Ganska vekt växtsätt. Blåblommande. NGB7073. **305**

Lin 'Martta'

Linum usitatissimum. Sort från 1935, förädlad från gamla karelska sorter. Tidigare, säkrare skörd än andra sorter i kallt klimat. Kan användas till fiber och olja, även fin som eternell. Utsädet stammar från Maatiainen (Finlands motsvarighet till Sesam). **4382**

OLJEVÄXTER

Lin 'Fasad'

Linum usitatissimum. Oljelin, en svensk selektion från nordamerikanskt lin. Ca 80 cm hög. Introducerades 1966. NGB2241. **2395**

Oljedådra 'Zuzana'

Camelina sativa. En tjeckisk modern sort av den ettåriga örten. Oljedådra har sedan mycket lång tid tillbaka odlats som olje-, mat- och läkeväxt och är intressant för framtida bränsle mm. **156**

Solros 'SUR'

Helianthus annuus. Super Ultra Rannij = Super-ultra-tidig. 1,2-1,4 m hög. Svarta oljerika frön. Mycket tidig sort från Ryssland. **156**

FÄRGVÄXTER

Färgkulla

Anthemis tinctoria. Perenn. Varmgula korgblommor med gul mitt. Trivs i full sol. Gammal färgväxt, de torkade blommorna ger på ylle mycket vackra färger i gult, gulorange och brungult. **2488**

Vejde

Isatis tinctoria. Bienn-perenn. 1:a året ca 20 cm hög tuva. Därefter gulblommande, ca 1 m hög blomställning. "Nordens Indigo", användes innan indigo för att ge blå färg. Bladen kan användas för utvinning av träbehandlingsmedel. **1556, 2880**

FRUKT OCH BÄR

ÄPPLE *Malus domestica*

'Filippa'

Oregelbundet formade frukter, gul täckfärg och med lätt rodnad på solsidan. Skalet blir fett vid mognad. Saftigt, sötsyrligt fruktkött med en säregen smak. Plockas i september, ätmoden i nov-dec. Zon 1-3. Ympris erbjudes. 1404

PÄRON *Pyrus communis*

'Skånskt sockerpäron'

Gammal sort, ursprung okänt. Små kägelformade frukter som blir ljusgula vid mognaden i början av augusti. Söt, aromatisk smak. Zon 1-2. Ympris erbjudes. 1404

VINDRUVA *Vitis sp*

Sticklingar erbjudes nedan.

'Glenora'

Labrusca-gruppen. Blå kärnfria druvor. Bäst för växthus/uterum. 338

'Nordica'

Labrusca-gruppen. Blå druvor. Friesland. Varmt läge, södervägg, lähörna. 338

'Schuyler'

Labrusca-gruppen. Blå druvor. Friesland. Varmt läge, södervägg, lähörna. 338

'Vanessa'

Labrusca-gruppen. Röda kärnfria druvor. Bäst för växthus/uterum. 338

ÖVRIG FRUKT OCH BÄR

Krusvinbär Josta

Korsning mellan svarta vinbär och krusbär. Lätt att rota. Sticklingar erbjudes. 4235

Rosenkvitten usn

Chaenomeles sp. Låg buske, spretig och med tornar. Blommar på våren på bar kvist i orange, rött, aprikos eller vitt. Ger äppelrika gula eller gulröda frukter som sitter kvar länge på hösten. Fröna behöver stratifieras för att gro. Från sort med få tornar. 2994

Tzimbalo

Solanum caripense, syn. Minimelon, vildpepino. Från Latinamerika. 50-100 cm hög, kan odlas som ampelväxt. Goda ätliga frukter

med smak som påminner om melon med syrlig underton. Kan övervintras inomhus. 2800 G

Wonderberry

Solanum retroflexum, Plantan blir 0,5-1 m hög. Massor av blåsvarta bär i ärtstorlek. Bären kan i moget tillstånd kokas och användas i desserter. Omogna bär är giftiga. Går bra i kruka. Kan övervintras inomhus. 3161

Nuces (Nüsse). Miniatur aus der Wiener Fassung des Tacuinum sanitatis. Juglans regia. 13th century. Source: Tacuinum sanitatis

in medicina. Wien, HS 2644, fol. 16r

NÖTTER

Valnöt "Mälarö"

Juglans regia. Moderträdet odlas på Mälarö och trivs fint. Vid ca 20 års ålder var det 6 m högt och gav ca 15 liter nötter. God smak, ej bittra. 3-5 nötter per portion erbjudes. 3911

BLOMMOR, PRYDNADSVÄXTER

Annual catalogue of Jos. F. Dickmann's high-class garden, field and flower seeds: seed, grain, implements and fertilizers of all kinds. (1896)

ANNUELLER

Ballongblomma

Nicandra physalodes, syn. Leanderklocka. Annuell. Blir 0,5-1 m hög och vid. Svartgröna kraftiga stjälkar, svagt prickiga blad. Blå hängande blommor som överblommade liknar papperslykter. Sågs hålla vita flygare borta i växthus. 1438, 1439, 3863, 3891, 4263

Ballongranka

Cardiospermum halicacabum. Annuell-bienn, odlas som annuell. Klättrande med små vita blommor, efter blomning bildas gulgröna, ballonglika blomhölster. 2800

Blåklint usn

Centaurea cyanus. Annuell. Blå, lila och vita blommor. 4382

Clarkia, mix

Clarkia unguiculata. Annuell. Fylla blommor i rosa, röda och vita nyanser. Ca 60 cm hög. Lättodlad snitt- och rabattblomma. 3300

Buketthirs 'Frosted Explosion'

Panicum capillare. Annuell. Ca 50-60 cm högt prydnadsgräs. Växer med kraftiga strån som upptill slår ut med plymer som ett rosagrönt fyrverkeri. 4684

Gullskära

Cosmos sulphureus. Annuell. 50-70 cm hög. Påminner om rosenkåra men blommor med orange blommor. 3980

Indiankrasse 'Tom Thumb'

Tropaeolum majus var. *pygmaeum*. Annuell. Buskkrasse, ger kompakta plantor. Bra som kantväxt i lådor, rabatter. Atliga blommor. Omogna frön kan läggas in som kapris. **4382**

Inkakrage

Tithonia rotundifolia. Syn. Mexikansk solros, solblomma. Annuell. Blir 1-1,5 m hög. Orange blommor, 8-10 cm stora, på stadiga stjälkar i juli tills frosten tar dem. **4753**

Jungfrun i det gröna 'Miss Jekyll'

Nigella damascena. Annuell. Dillika blad och indigoblå blommor med spetsiga kronblad. Fin som eternell. **3089**

Kalvnos

Misopates orontium. Annuell. Ca 40 cm hög stjälk med rosa lejongapslika blommor i toppen. Vanligen ett ogräs men som kan odlas i trädgården där den överlever lättare utan konkurrens. Har använts inom folkmedicin. Fridlyst i det vilda. **604**

Lejongap 'Fröjel (röd)'

Antirrhinum majus. Annuell. Den röda typen av arvesorten 'Fröjel' från ett båtsmanstorp i Fröjel på Gotland. Blir ca 50 cm hög. Från Fröuppropet. NGB 22805. **5145**

Liten hybridtagetet 'Tessy Gold'

Tagetes erecta x *tenuifolia*. Annuell. Höjd 15-35 cm. Guldgula medelstora enkla blommor. **1438**

Liten tagetes

Tagetes tenuifolia, kallas även kryddtagetet. Annuell. Gula, orange och röda blommor, finflikiga blad. Blad och blommor kan användas som salladskrydda. Aromatiskt doftande bladverk. Tät och buskig, lämplig som kantväxt. Bör förkultiveras. **3106, 5001**

Liten tagetes orange

Tagetes tenuifolia, syn. Kryddtagetet. Annuell. Gula och orange blommor, finflikiga blad. Blad och blommor kan användas som salladskrydda. Aromatiskt doftande bladverk. Tät och buskig, lämplig som kantväxt. Bör förkultiveras. **4937**

Liten tagetes 'Starfire'

Tagetes tenuifolia. Lågt, buskigt växtsätt. Små blommor i en mix av orange, gult och rött. **672**

Ludvika fjädervallmo

Papaver somniferum. Annuell. Blommor i varierande lila färg med mörkare basfläckar på de fransiga kronbladen. Höjd ca 50 cm. NGB23119. **2293, 2390, 3089**

Luktärt 'Black Knight'

Lathyrus odoratus. En gammal sort från 1898. Mörkt kastanjefärgad och blommor under en lång period, kan bli mycket hög. **3980**

Luktärt pastellfärger

Lathyrus odoratus. Okänd sort. Blommor i pastellfärger. **1817**

Narcisstobak 'Only the Lonely'

Nicotiana sylvestris. Annuell. Mycket dekorativ med hängande, trumpetlika vita blommor i toppställda samlingar. Bedövande fin doft. Ståttlig, upp till 1,5 m hög, passar som solitär. Fröna är små och ljusgroende. **2010, 2800, 3300**

Opievallmo

Papaver somniferum. Annuell, självsår sig lätt. Blommor i blandade färger från rosa till lila och vinrött. Frökapslar kan användas som eterneller, frön som brödkrydda. **2254**

Opievallmo lila

Papaver somniferum. Annuell. Blommorna är ljuslila med mörklila mitt. Frösår sig villigt. **5001**

Praktvädd 'Snowmaiden'

Scabiosa atropurpurea. Välför-grenade plantor. Väldoftande blommor, rent vita med nyans av limegrönt. **4180**

Prydnadshirs 'Will Scarlet'

Setaria macrostachya. Annuell. Ca 50-60 cm högt prydnadsgräs. Fina ax/kolvar som skimrar i rött i solen. Bladverket som först är grönt blir rödare längre fram i säsongen. **4684**

Purpurvinda

Ipomoea purpurea. Klättrande ett-åring. Purpurfärgade blommor. Håriga stjälkar och blad till skillnad från *I. tricolor* Blomman för dagen. **4748**

Ringblomma

Calendula officinalis. Annuell, självsår sig lätt. Gula eller orange

blommor. Samodla gärna med grönsaker t.ex. tomater. **1439, 4748**

Ringblomma 'Brita'

Calendula officinalis. Annuell. Orange ringblomma från före 1940-talet. Ganska små blommor. Från Fröuppropet, NGB17959. **2740, 2787, 2961**

Ringblomma orange

Calendula officinalis. Annuell, självsår sig lätt. 30-40 cm hög, enkla blommor i orange. **3293**

Ringblomma 'Resina'

Calendula officinalis. Annuell. Enkla blommor, gula till ljust orange. Höga halter av verksamma ämnen, extra lämplig till hudvård. **3284, 3847, 5001**

Ringblomma, vildart från Spanien

Calendula sp. Småblommig, gul. **108**

Rosenskära 'Early Summer Rosa'

Cosmos bipinnatus. Höjd 70-100 cm. Buskig planta med dillikt bladverk. Stora blommor i ljusrosa. **4481**

Rosenskära 'Fizzy White'

Cosmos bipinnatus. Annuell. Stort, sirligt, dillikt bladverk. Dubbla vita blommor. Omtyckt av insekter. **3980**

Rosenskära mörkröd

Cosmos bipinnatus. Annuell. Stort, sirligt, dillikt bladverk. Blommor i mörkt sammetsrött. Omtyckt av insekter. **3980**

Sammetstagetet 'Fagerhult'

Tagetes patula. Annuell. Ca 60 cm, buskig med dubbla blommor som skiftar i gult, orange och rött. Från Påryd, Kalmar, Småland via Fröuppropet. NGB22801. **604, 4145**

Sammetstagetet 'Favourite Red'

Tagetes patula. Annuell. Mörkt röda till eldröda kronblad med tunt gula kanter, stor gul mitt. **4409**

Sammetstagetes 'Legion d'Honneur'

Tagetes patula Nana-gruppen. Syn. 'Legion of Honour', 'Ehrenkreutz', 'Ordensstjärnan'. Kompakt och buskigt växtsätt. Enkla lysande gula blommor med röd teckning. Kulturavssort från 1860-talet. **2787, 4349**

Solros

Helianthus annuus. Hög. **2274**

Solros usn

Helianthus annuus. Ca 1.5 m. **4180 (stora blommor), 4382 (små bl.)**

Solros 'Vanilla Ice'

Helianthus annuus. Blir ca 150 cm hög. Blommorna är blekgula med chokladbrun mitt, flera på en stjälk. Mycket vacker till snitt. **3113**

Sommarmalva 'Ruby Regis'

Malva trimestris. Annuell. Buskig planta med stora, mörkrosa blommor med mörkare nerver. **4100**

Sommarmalva 'Silver Cup'

Malva trimestris. Ettårig rabattblomma med trattformade blommor i rosa med silverlyster. 60-100 cm hög. **3300**

Tagetes 'Carmen'

Tagetes patula. Annuell. Synonym 'Matador'. Låg med små bronsröda blommor med gul mitt. **2961**

Tagetes dubbel röd-gul

Tagetes sp. Dubbla rödgula blommor. **108**

Tagetes från Gränna

Tagetes sp. Högväxt, ca 50 cm. Utbrett växtsätt, som en liten buske. Enkla orangea blommor i mängd, liknar liten tagetes. Från äldre grönsaksodlare i Grännatrakten som odlat den i många år. **3424**

'Tagetes från Linnés

Hammarby'

Tagetes patula 'Burning Embers'. Annuell. Blomman är brunaktigt röd med orangegul undersida som också syns som ett tunt band på kronbladens yttersida. Plantan blir till slut en meter hög med många förgreningar. **108, 1305, 1872, 2254, 2920, 2961, 3816, 4145, 4382, 4481, 4726, 4937, 5087**

Tagetes från Vassor

Tagetes tenuifolia. Annuell. Odlad i släkt ifrån finska Vassor åtminstone sedan 1990-talet. Liknar sorten Red Gem. Lågvuxen med riklig blomning. Enkla blommor med gul mitt, kronbladen har röd mitt och gula kanter. **4382**

Timvisare

Hibiscus trionum, syn. Elfenbensblomma. Annuell. Blomman är enkel, benvit med djupröd mitt. Lättodlad i soligt läge. **1439**

Turkisk drakblomma

Dracocephalum moldavica. Annuell. Rikblommande med doftande, lavendelblå blommor i upprätta blomställningar. Fin i rabatter och urnor. Bladen kan användas till citronsmakande te. Omtyckt av humlor. **1438**

Åkerringblomma

Calendula arvensis. Även kallad fältringblomma. Annuell. Växten är halvmeterrög med buskigt växtsätt och översållad med små gula till gulorange blommor. **604**

BIENNER

Blåeld

Echium vulgare. Bienn. Vild vägkantsväxt som gillar kalkrik grusig jord. Blommar andra året med intensivt blå blommor. Torktålig. **2515**

Borstnejlika mix

Dianthus barbatus. Bienn. Blommar i blandade färger under andra året. En gammaldags väldoftande växt som är fin i både rabatt och bukett. **3300, 3778**

Kardvädd

Dipsacus fullonum. Bienn. Ca 150 cm. Vackra ljuslila blommor i valsformigt blomhuvud med små taggar. Fröställningarna har använts för att rugga yllevävnader. Blir lätt ogräs om den får fröa av sig. **1305, 3863, 3891**

Stockros

Alcea rosea. Bienn eller kortlivad perenn. Blandade färger. **3778, 4990**

Stockros 'Nigra'

Alcea rosea. Bienn-perenn. Hög, enkel. Stora blommor i mörkt purpursvart nyans med cremegula ståndare. Kan användas som färgämne i t.ex. te. **4850**

Stockros, rosa

Alcea rosea. Rosa blommor med gul mitt. Bienn-perenn. **2010**

Stockros, svart

Alcea rosea. Bienn. Stora vinröda till svarta, enkla blommor. Höjd 1,5-2 m. **3980**

Trädgårdsnattviol

Kallas numera hesperis. *Hesperis matronalis*. Bienn/perenn. Violetta blommor. Doftar härligt och blommar hela sommaren. **4382, 4990**

Ulltistel

Onopordum acanthium. Bienn. Ca 2 m hög. Vitluden med rödvioletta blommor. **1305**

PERENNER

Akleja

Aquilegia vulgaris. Perenn. Gammal torparväxt i varierande färger, vanligen utan sporrar och ibland med fyllda "krinoliner". **2826, 3778, 4263, 4265**

Akleja "Laurells blandning"

Aquilegia vulgaris. Perenn. Gammaldags blandning med många färger. Dubbla med sporrar, även former liknande kaktusdahlia i miniatyr. **2488**

Aklejruta

Thalictrum aquilegifolium. Perenn. Högväxt (1-1,5 m) ruta med aklejlignande blad och skira blommor i juni-juli. Bra bakgrundsväxt. **3371**

Backvial

Lathyrus sylvestris. Perenn. Vildväxande, flerårig, 50-150 cm hög. Blekrosa blommor i klasar. **1638**

Blågull

Polemonium caeruleum. Blåblommig. Buskig. Perenn. **3102**

Bolltistel, vit

Echinops bannaticus. Perenn. En vit form av blå bolltistel. Bra biväxt. **2010**

Bärnstensvippa 'Verde'

Talinum paniculatum. Perenn, odlad som annuell. Mörka lite tjocka blad i rosett, skira vippor

med rosa blommor på höga stjälkar. Fin och tålig sommarblomma för rabatter och krukor. **4684**

Doftlilja

Gladiolus murielae. Knölväxt med vita väldoftande blommor. Bör förkultiveras. Tas upp och förvaras torrt under vintern. Bildar smålökar under huvudlöken. Smålökar erbjudes. **2207**

Engelsk vallmo

Papaver cambricum, syn. *Mecopopsis cambria*. Engelsk vallmo med skarpt gula blommor. Frösår sig lätt. **4990**

Gullviva

Primula veris. Perenn. Gula, tubformade, hängande blommor i toppställd blomsamling. Prydnads- och medicinalväxt som även är ätlig. Som vildväxade är den fridlyst i vissa delar av Sverige. **4356, 5001**

Himmelsblomma

Commelina tuberosa. Perenn knölväxt. Blir ca 50-60 cm höga, måttligt grenade, plantera gärna många plantor tillsammans. Himmelsblå blommor som är utslagna på förmiddagen. Passar i rabatt eller kruka. Bildar knölar som kan övervintras frostfritt. **1817**

Hässleklocka, vit

Campanula latifolia. Perenn. 1,5 m hög. Lik vanlig hässleklocka, storväxt och med toppställda allsidiga klasar men med vita blommor. **307**

Jättedaggkäpa

Alchemilla mollis. Perenn. Mjuka, grågröna, handflikiga blad och mängder av limegula små blommor i vippor. Bra marktäckare och kantväxt. Småplantor erbjudes. **3861**

Kirgizlök

Allium aflatunense. Perenn lökväxt ca 80 cm. Blommor i runda lilarosa bollar. Omtyckt av insekter. Sägs avskräcka sorkar. **1625**

Krollilja

Lilium martagon. Perenn. Rosa-vita till rödlila blommor. Dekorativ och hårdig liljeväxt från Mellaneuropa. Trivs i halvskuggiga lägen bland buskar och träd. Själsår sig lätt och kan bilda stora bestånd. Lökar/lökfjäll. **3863**

Krollilja (frö)

Lilium martagon. Perenn. Rosa-vita till rödlila blommor. Dekorativ och hårdig liljeväxt från Mellaneuropa. Trivs i halvskuggiga lägen bland buskar och träd. Själsår sig lätt och kan bilda stora bestånd. **307**

Krollilja rosa (frö)

Lilium martagon. Perenn. Ca 0,8-1 m hög. Blommor i mörkrosa och cerise. Dekorativ och hårdig liljeväxt från Mellaneuropa. Trivs i halvskuggiga lägen bland buskar och träd. Själsår sig lätt och kan bilda stora bestånd. **5145**

Löparfetblad

Sedum sarmentosum. Perenn. Krypande, marktäckande succulent. Odlas både för prydnad och som köksväxt. Kan ätas rå i sallader. Sticklingar erbjuds. **3933**

Mauretansk rödmalva

Malva sylvestris ssp. *mauritania*. Annuell till perenn. Blir 60-70 cm hög med stora mörklila, ådrade blommor. Förutom att den är en vacker prydnadsväxt anses den verksam mot irritationer i svalg och luftvägar. **1711, 4937**

Myssmalva rosa

Malva moschata. Perenn. Höjd 70-90 cm. Rosa blommor. Har använts som medicinalväxt. Ätliga blad och blommor, går att ha i sallad. **2826, 2980**

Myssmalva vit

Malva moschata. Perenn. Höjd 70-90 cm. Vita blommor. Har använts som medicinalväxt. Ätliga blad och blommor, går att ha i sallad. **2826**

Riddarsporre (blå)

Delphinium sp. (Trädgårds-/Prakt-/annan). Perenn. En riddarsporre av okänd art med blå blommor. Blir knappt en meter hög. **4989**

Rosenstav

Liatris spicata. Perenn. I juli-sep lila/ rosaviolettera blommor i spiror, ca 60 cm höga. Trivs i sol, fuktig men väl-dränerad jord. Hårdig i större delen av landet på skyddad och väl-dränerad plats. Omtyckt av insekter. **4356**

Röd solhatt 'Magnus'

Echinacea purpurea. Perenn till zon 6. Höjd upp till 1 m. Rosalila blom med mörk upphöjd disk. Blommor länge på sensommaren. Älskas av insekter. **2254**

Studentnejlika

Lychnis chalconica. Kallas även Brinnande kärlek. Perenn, blir upp till 1 m hög med intensivt röda blommor. **3106**

Styvklematis

Clematis recta. Perenn. Höjd 90 cm. Vita blommor i flockar. Bör stötts. **2438**

Stäppsalvia

Salvia nemorosa. Perenn. Varierande höjd, 30-70 cm. Lila blommor i axlika blomställningar. Trivs i sol, väl-dränerad och kalkrik jord, är torktålig, passar i stenpartier. **3102**

Tjärblomster

Viscaria vulgaris. Perenn. Tuvbildande, höjd upp till 50 cm, rosa blommor. Har klabbigt tjärliknande parti på stängeln. Torktålig, fungerar i stenparti och sandjord. Vacker t.ex. tillsammans med blå *Iris germanica*. Är även färgväxt. **2488**

Underblomma

Mirabilis jalapa. Perenn. Högväxt planta med många små blommor som doftar intensivt om kvällen. Rotknölen övervintras på frostfri plats. Blir större och mer rikblommig med åren. Även använd som medicinalväxt. **2010, 2609**

Vitt blågull 'Finnskogen'

Polemonium caeruleum f. *album*. Perenn. Gammaldags växt med upprätt, stadigt växtsätt. Dekorativa, lite ormbunkslika blad. Vita blommor i juli-augusti. Tålig, sprider sig med frö. Från Finnskogen. **5001**

Vitt blågull 'Rällsjö Brita'

Polemonium caeruleum f. album. Perenn. Gammaldags växt med upprätt, stadigt växtsätt. Dekorativa, lite ormbunkslika blad. Vita blommor i juli-augusti. Tålig, sprider sig med frö. Ursprungligen från Rällsjö Britas gård Rällsjö utanför Bjursås, Dalarna. **3628**

Blandad vallmo

En blandning av ettåriga vallmoarter som blommar i rött, purpur och vitt. **4549***

* Detta erbjudande registreras inte i erbjudandebasen.

Kanske en vial av något slag?

För ett antal år sedan sattes vad man minns var luktviol. Sedan dess återkommer där en klättrande perenn som blir 150 cm hög. Den har stjälkar och klängen påminnande om luktärt. Blommar i lila/vitt. Bildar små baljor, ca 4 cm, med små tjocka svarta frön, ca 3 mm. **4288***

* Detta erbjudande registreras inte i erbjudandebasen.

Eternell

Orange. **578***

* Detta erbjudande registreras inte i erbjudandebasen.

VEDARTEDE PRYDNADSVÄXTER

Frilandshibiskus rosalila

Hibiscus syriacus. Buske. Blommorna är ljus rosalila med vinröd mitt. **3424**

Lavendel

Lavandula angustifolia. Halvbuske med aromatiska grågröna blad och vanligtvis blålila blommor i toppställda ax. Används främst för sin vällukt. Kan odlas upp till åtminstone zon 3. **43, 3629**

Sydgullregn fk Hagsta

Laburnum anagyroides. Buske/litet träd med gula blommor i klasar. Fröerna är samlade från ett bestånd i byn Hagsta i Hamrånge socken, etablerat i början på 1940-talet. Fröerna är giftiga. **3490**

RUMSVÄXTER

Dobolilja

Cyrtanthus brachyscyphus. Syn. Hottentottlilja. Bildar små lökar med smala långa blad. Pipformade orangeröda blommor. Lättodlad rumsväxt, kan stå ute sommartid på solig plats. Smålökar erbjudes. **4374**

Jättestjärnlök

Albuca bracteata, fördes tidigare till släktet *Ornithogalum*. Perenn, lökväxt. Syn. namn är läkelök, havslök, sjölök, Pregnant Onion. Långa blomstjälkar med små vita blommor i ax. Kan vara ute på sommaren. Löken sätter sidolökar, som erbjudes. **4674**

Syskonstjärna

Ledebouria socialis. Perenn lökväxt. Gröna blad med silverfläckar på oavansidan, purpurfärgad undersida, skaft och lök. Vita blommor i samlingar på stänglar. Löckarna trängs så småningom i krukans. Ursprung Sydafrika. Ovanlig, tålig krukväxt. Lökar erbjuds. **5001**

SESAMS JUBILEUMSSKRIFT

Hur gick det till när gurkan 'Arboga Vit' kom hem till Sverige igen?

Hur skördar jag kålrot, rotselleri och kålhuvud för bästa bibehållen smak?

Vad menas egentligen med släpärter?

Odlar rovor i myrstackar?

Har moroten alltid varit orange?

Hur odlar jag bäst frö från kål?

Svaren på dessa frågor och mycket mer får du i vår jubileumsskrift som trycktes 2017. I den har vi samlat ihop utdrag ur våra olika skrifter som speglar föreningens verksamhet under åren 1982 – 2017. Välkommen att ta del av ett axplock ur denna digra kunskapsbank.

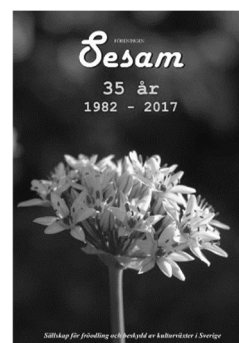
Alla medlemmar har kunnat få jubileumsnumret, blir du ny medlem i år får du erbjudande om det också. Vill du ge bort ett ex till vänner och bekanta,

eller om du tappat bort ditt eget ex, kan du beställa fler.

Så här beställer du:

– Sätt in 50 kr på Sesams plusgirokonto 178998-1.
– Uppge namn och adress dit jubileumsnumret skall skickas. Kostnaden är inklusive frakt.

Om uppgifterna inte får plats i bankens meddelanderuta, uppge din epost-adress. Skicka därefter epost med namn och adress till foreningensesam@gmail.com.

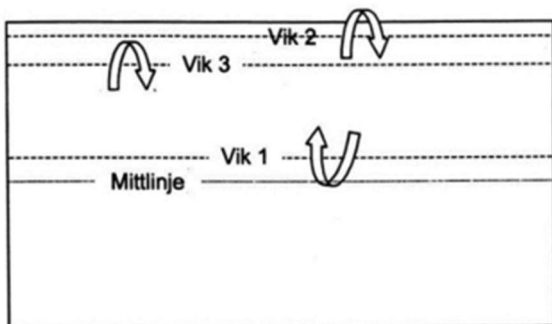

FRÖPÅSAR

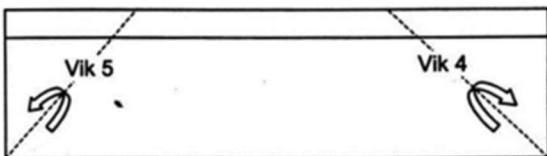
Att vika fröpåsar

På sättet att tillverka en fröbehållare känner du igen en sann Sesam-medlem. Konsten att snabbt kunna vika en hållbar och tät fröpåse av närmast till buds stående pappersbit är nära nog inträdesbiljetten till frösamlarnas inre krets. Här kommer beskrivningen:

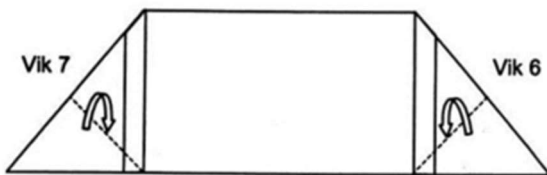
Tag en bit papper som bör vara rätt så avlång och helst inte mindre än 10x7 cm, men alla rektangulära och fyrkantiga former fungerar.

Vik 1: Vik pappret uppåt, ca 1 cm ovanför mitten!
 Vik 2: Vik den överskjutande övre remsan bakåt!
 Vik 3: Vik ytterligare en lika bred remsa bakåt.
 Vänd på pappersbiten så att du har de bakåt-vikta remsorna mot dig!

Vik 4: Vik den högra triangeln bakåt!
 Vik 5: Vik den vänstra triangeln bakåt, vänd på biten!

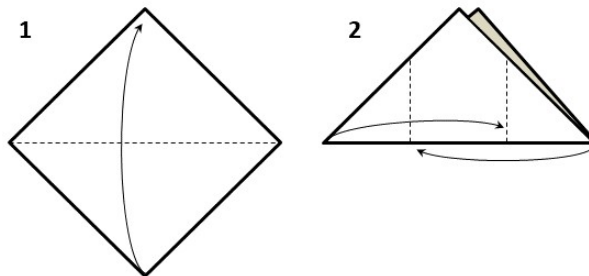

Vik 6: Vik den högra triangeln uppåt, inåt och skjut in biten under remsan!
 Vik 7: Vik den vänstra triangeln uppåt, inåt och skjut in biten under remsan!

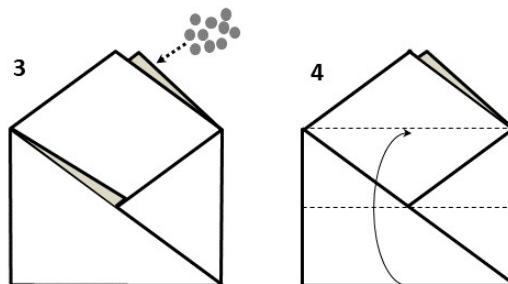
Klart! Lättillgängligare, snabbare och bättre fröpåse kan du inte få. Håller tätt och går att öppna i båda ändarna.

Ha så kul med vikningsövningarna!
 Rainer Hertel, M 43

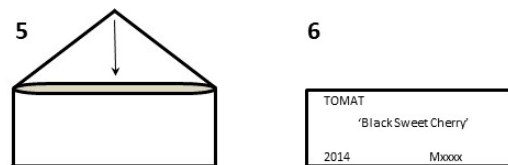
Ett annat sätt att vika fröpåsar

1. Använd eller klipp till en kvadratisk pappersbit. Vik den diagonalt uppåt.
2. Vik in höger och vänster sida en tredjedel från kanten.

3. Sätt den ena kanten inuti den andra.
4. Vik horisontellt i tre lika delar. Vik den nedersta delen uppåt, över den mellersta.

5. Vik den översta delen nedåt. Sätt den inuti fickan som kommer från den uppvikta nedersta kanten.
6. Nu har du en praktisk fyrkantig fröpåse.

Vikningen är lätt att minnas och den håller ihop väl. Frön går lätt att hälla i som på bild 3.

Om du använder ett A4-papper så blir fröpåsen lagom stor för en större mängd små frön eller ett antal stora frön. Av 10 x 10 cm stora papper, t.ex. notislappar, blir det små fröpåsar som är lagom för en mindre mängd små frön.

Katriina Anttila, M 1941

SÅ HANTERAS DINA PERSONUPPGIFTER

Vilka uppgifter har vi om dig?

De här uppgifterna kan vi ha om dig som medlem:

- Personnamn
- Adress
- Telefonnummer (frivillig uppgift)
- e-post (frivillig uppgift)
- Om man är ålderman, gesäll, lärling, funktionär, och/eller styrelsemedlem
- Fröerbjudanden och medlemsregister i Årsboken i tryckt form.
- Foton från träffar kan publiceras i SesamNytt, Facebook och på hemsida.

Hur lagras uppgifterna om dig?

Dina kontaktuppgifter lagras elektroniskt och är bara tillgängliga för föreningens styrelse samt de som hanterar medlemsutskick och liknande. Inga uppgifter används i kommersiellt syfte eller delas vidare utanför föreningen. Inga personnummer lagras.

Varför register?

Medlemsregistret behövs för att kunna sända ut medlemstidning och föreningsinformation, samt för att hantera fröbank och historik.

Medlemsmatrikeln publiceras i årsboken med medlemsnummer och namn, och för de medlemmar som erbjuder sorter publiceras även adress och eventuella andra kontaktuppgifter för att de ska kunna nås av föreningens medlemmar med förfrågningar.

När du slutar vara medlem

När ditt medlemskap upphör så tar vi bort dina kontaktuppgifter ur registret. Men vi sparar ditt för- och efternamn tillsammans med ditt medlemsnummer. När du vill bli medlem igen kan du få ditt gamla medlemsnummer.

Hur påverkar du dina uppgifter?

Vill du att dina personuppgifter ändras eller tas bort ur medlemsregistret, kontakta föreningens registeransvarige. Men vi måste ha kvar ditt namn och adress för att du ska kunna stå som medlem. Övriga uppgifter är frivilliga.

Vill du ändra eller dölja uppgifter i medlemsmatrikeln i årsboken, meddela årsboksredaktören.

Hur samtycker du till detta?

I och med att du betalar medlemsavgiften så vet vi att du samtycker till att vi lagrar sådana uppgifter, och hur vi hanterar dem, så som beskrivits i denna text.

Har du fler frågor om personuppgifter och hur föreningen hanterar dem?

Kontakta någon av:

M 2595 Florian Maindl

M 257 Börje Borgström

M 1839 Lena Ansebo.

Vänster: Rödbetan 'Spangsbjerg', strax innan de planterades på våren för fröodling.

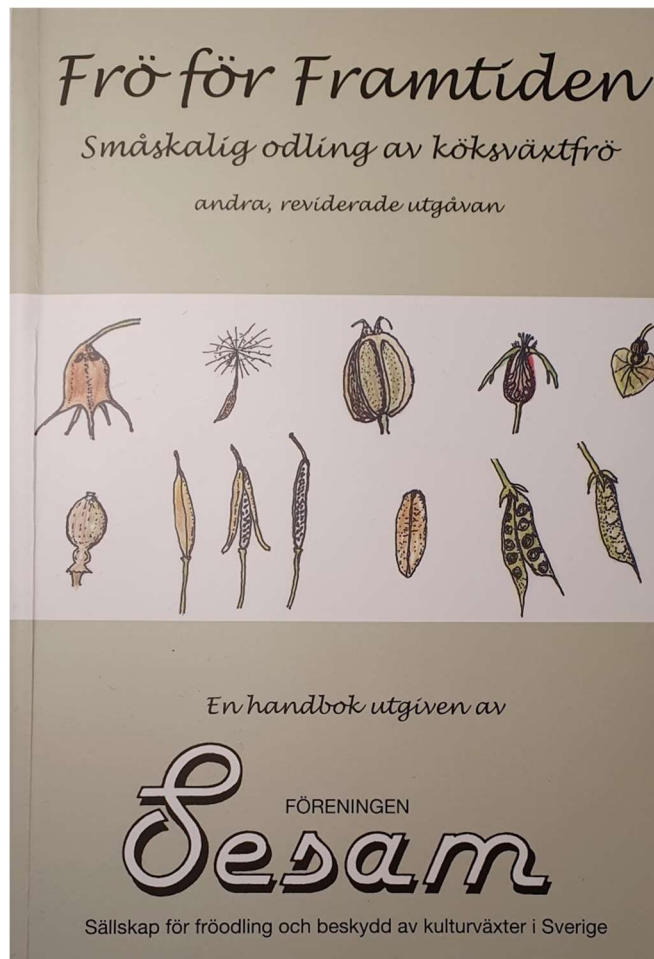
Höger: Bönsmygen *Bruchus rufimanus* är i Sverige en relativt nyinkommen skadegörare. Larven lever i bondbönefrö där den också förpuppar sig. På hösten kläcks den vuxna individen och gnager sig ut genom ett runt fint hål. Skalbaggen övervintrar under bark och i förna, ibland inne i fröet. Den flyger i början av därpå följande odlingssäsong och lägger ägg på unga baljor.

Angripna frön går oftast att odla vidare på. Men undvik spridning genom att spara fröna i slutet behållare och så dem tidigast andra säsongen efter skörd. Då har de små skalbaggar förhoppningsvis strukit med.

Foton: Lena Ansebo

Föreningen Sesam
c/o Börje Borgström
Langelandsgatan 36
164 43 KISTA

FRÖODLINGSBOKEN – ANDRA UPPLAGAN!

Föreningen Sesam vill sprida kunskapen om småskalig uppförökning av köksväxtfrö, en del i bevarandet av den odlade mångfalden. Det är också en kunskap viktig för samhället och möjligheten till självförsörjning. Och så är det en väldigt fin känsla att odla sitt eget utsäde.

Därför har föreningen givit ut en handbok, Frö för Framtiden: småskalig odling av köksväxtfrö. En ny och något reviderad upplaga blev klar i höstas.

Nya medlemmar får ett ex och behöver inte beställa.

Alla andra medlemmar har möjlighet att köpa boken till ett reducerat pris.

Så här beställer du:

För Sesams medlemmar kostar boken 80 kr, för icke-medlemmar 185 kr. Du betalar in beloppet på Sesams plusgirokonto, 17 89 98-1, eller swishar beloppet till 123 113 11 19. Uppge namn, medlemsnummer och adress dit boken skall skickas, och gärna mailadress. Kostnaden är inklusive frakt.

Om uppgifterna inte får plats i meddelanderutan, uppge din e-postadress. Skicka därefter ett mail med namn och adress till info@foreningensesam.se.

Vill du beställa många böcker skicka en förfrågan till info@foreningensesam.se.

SKAFFA ETT FRÖSÅLL

Som en medlemsförmån kan du beställa ett frösåll som underlättar frörensningen. Läs mer på hemsidan: foreningensesam.se/att-froodla/skaffa-ett-frosall/

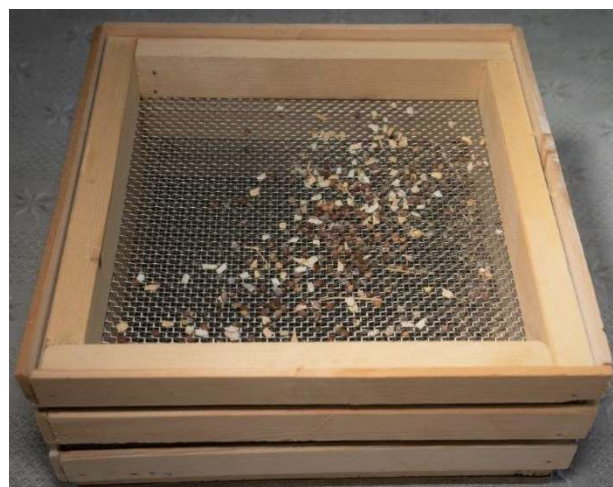
SESAMNYTT är medlemstidning

för Föreningen Sesam – Sällskap för fröodling och beskydd av kulturväxter i Sverige.

Ansvarig utgivare: Florian Maindl, M 2595.

SESAMNYTTs e-postadress: sesamnytt@gmail.com

Detta nummer har sammanställts av
Lena Ansebo, M 1839.

Några av sållarna i ett ihopbyggt frösåll. Man köper näten från föreningen och snickrar sedan själv ihop sållarna med eget trämaterial. Foto: C. Martin, från fröodlingsboken.